

San Lucas

1-4 Mägu'ughajpä Teófilo, miičcøxpøch hädaa nocy nhädiuñ nej miičh ja'a tøyhajt jaduhñ mmøødhädät ja'a Jesucristocøxpä, nej jiajty nej yhabejty, nej ñibianøcxyii. Pedyíijøch jaduhñ tøø nhabøcy. Jaduhñ miičh tøø mmädoyhajpä. Nämaj jäya'ay ja'a nocy capxy hajxy tøø yajpädø'øgy ja'a Jesucristocøxpä. Ja'a Diosmädia'agy-yajwa'xpähajxy, je'eds hajxy jaduhñ tøø xyajmädoyhajtäm. Yhamdsoo wiinhaam hajxy tiehm yhijxy.

5 Coø ja'a Herodes hänajty jim guiobiernähaty Judeanaaxooty, jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Zacarías. Teedy ja'a Zacarías hänajty tiuumby maa ja'a judíos ja'a quiuhdujthajxy hänajty myiñän. Ja'a Abías ja'a quiuhdujt hänajty yajtuñäxäp neby hänajty jecy tøø yhane'emiän. Ja'a Zacarías ja'a tio'oxiøjc, Elisabet hänajty xiøhaty. Ja'a Aarón yhap yhoc ja'a Elisabet jaduhñ.

6 Pedyii ja'a Zacaríashajxy hänajty quiudiuñ ja'a Diosmädia'agy. Hoy hajxy hänajty yajtuñ nebiä Dios choquiän.

7 Pero cabä yhuunghajxy hänajty nitu'ugtä. Cahnä Elisabet hänajty ñä'ägädä huungpaadyñä. Tøøds hajxy hänajty miäjaanä.

8 Tu'ugxøøbä, jiibiä Zacarías hänajty tiuñ møjtsajtøgooty.

9 Mänitä piaatä coø ja'a poom jiiby jiögät maa ja'a poomjojtaactän, jim Dioswiinduum. Jaduhñä teedyhajxy hänajty quiuhdujthaty.

10 Mänit yhabaaty coo ja'a Zacarías ja'a poom hánajty jii by jioga'añ. Mänitá cu'ughajxy yhamugøøyy mõjtsajtøghaguuy. Mänit hajxy tiägøøyy Diospa'yaaxpä.

11 Jimä Zacarías hánajty piomjocy, mänitá Dios mioonsä tu'ug ñäguehxtøø'xy hahooyhaamby maa ja'a poom hánajty jioquiän. Jim hánajty tøø chooñ Dioswiinduum.

12 Coo ja'a Zacarías jaduhñ yhiixy, mänit chähgøøyy. Cabä wiinmahñdy piaaty nej jiatcø'owät.

13 Mänit ñämaayyä:

—Zacarías, ca'a mdsähgøøy. Tøø ja'a Dios miädo y nej tøø mmägäpxiän coo huung xmiø'owät. Huungpaadaamb ja'a mdo'oxiøjc jaduhñ. Juan ja'a mhuung myajxøhátät.

14 Mxoonä'agaamb miičh jaduhñ ja'a mhuungcøxpä. Nämäy ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ xioonä'agaambä coo mhuung myinät miädsät.

15 Cumäy ja'a mhuung piädsøma'añ ja'a Dioscøxpä. Miøødhadaambiä Dioshespíritu; jaduhñ miämín miäga'awa'añ. Cabä jocnøø yhu'uga'añ ni ja'a vino.

16-17 Jaduhñsä cuhdujt miøødhada'añ nebiä Elías jecy miøødhajtiän. Ja'a Diosmädia'agy jaduhñ yajwa'xaamby. Mänitá judíos ja'a Dios hajxy jiahmiejtstaactägatsa'añ jadähooc. Jaduhñä Juan yajwiingapxø'øwa'añ coo ja'a yhuung hajxy quia'a møødnimiädsiphájtnät, y coods hajxy miäbøjnät ja'a hoguiapxy ja'a homiädia'agy pøn yhamdsoo cuhdujt ja wi'i yajtunaamb. Coo hajxy jaduhñ quiudiúnät, mänitá Dios jaduhñ quiuhbøga'añ.

18 Mänitá Zacarías miänaañ:

—Nébiøch ja'a tøyhajt jaduhñ nmøødhádät cooçh nhuung myina'añ. Tøø højts nmäjaanä møødhøch ndo'oxiøjc.

19 Mänitä Dios mioonsä yhadsooyy:

—Gabriélhøch nxøhaty. Jímhøch ndsooñ Dioswi-induum. Je'eçh tøø xquiexy cooçh miïch miñ nhawaanä coo ja'a mhuung jaduhñ myina'añ.

20 Cooçh miïch ja'a nmädia'agy tøø xquia'a mæbøjcä, huum miïch mmähmø'owa'añ. Høxtä coonä ja'a mhuung myínät, mänit mgapxø'øga'añ. Tøjjiadaamb jaduhñ nébiøch chamñ nmädia'aguiän.

21 Jimä cu'ug ja'a Zacarías hajxy hänajty jia wi'i yhahixy møjtsajtøghaguuy. Yagjuøøby hajxy hänajty coo ja'a Zacarías jiiiby wyl'i jiecy tsajtøgooty.

22 Coo ja'a Zacarías tøjpdædsøømnä, tøø hänajty jiaanç huumy. Mänitä cu'ughajxy ñajuøøyy coo ja'a Zacarías ja'a tsø'ty hänajty tøø yhixy. Hix, cø'øhaam yajnähixøøñä.

23 Hoorä, coo ja'a Zacarías yaghabejty mäduhñtiä hänajty tiuna'añ tsajtøgooty, mänit ñøcxnä maa ja'a quiajptän.

24 Mänitä tio'oxiøjc jiaanç mähmøøyy maax-huungmøød. Jiiiby ñä'ägä mähmøøyy tøgooty mägooxpo'o. Caj ñä'ägä tøjpdædsøømnä. Jaduhñ hänajty wyl'i miädiaacta'agy quiopcooty:

25 “Páadyhøch ja'a Dios jaduhñ tøø xñäxuuçh nébiøch ja'a cu'ughajxy jaduhñ xquia'a péjxnät.”

26 Tädujpo'o ja'a Elisabet hänajty tøø yhity maax-huungmøød, mänitä Dios ja'a Gabriel quieñxcumbä. Jimä Gabriel quieñxä maa ja'a cajpt xiøhatiän Nazaret jim Galileanaaxooty.

27 Ja'a María jaduhñ yajnäguejxä. Cäxyiihajpnä hänajty je'enä. Tøø hänajty tiødiägø'øy coo ja'a José hänajty piøga'añ. Jue'e ja'a José, David yhap yhoc je'e, ja'a hijty jegyhajty gobiernätuumbä.

28 Mänitä Gabriel tiøjtägøøyy maa ja'a María hänajtiän. Mänitä María ñämaayyä:

—Dióshøch tøø xquiexy cooçh miich jaduhñ nmägápxät. Miiçhcøxpä ja'a Dios ja'a mayhajt tiuna'añ. Xmiøødhijp miich ja'a Dios. Maas hoy miich ja'a Dios xyhixy quejee ja'a mmädo'oxiøjc-hajxy.

29 Cabä María hänajty ñajuø'øy tii jaduhñ coo tøø ñäma'ayii ja'a Dioscøxpä. Tsähgøøyy jaduhñ siémpräm.

30 Mänitä ñämáayyägumbä:

—María, ca'a mdsähgø'øy. Møj ja'a Dios ja'a mayhajt tiuna'añ ja'a miiçhcøxpä.

31 Mhuungpaadaamb miich jaduhñ. Jesús ja'a mhuung myajxøhata'añ.

32 Møj jaançh jaduhñ yhida'añ. Høxcabáañäp jaduhñ coo Dyioshuungä. Dios jaduhñ päda'agaamb gobiernä nebiä David jecy tiuunñän, ja'a Jesús yhap tieedy.

33 Paady jaduhñ piäda'aga'añii gobiernä nebiä judíoshajxy yhané'emät cøjxta'axiøø. Nimänaa jaduhñ quia'a hanehmbädø'øwa'añ.

34 Mänitä María yajtøøyy:

—Nébiøch jaduhñ nnä'ä huungpáadät; cáhnøch ya'adiøjc nhixyhatyñä.

35 Mänitä Gabriel yhadsooyy:

—Minaam**ä** Diosheshpíritu xyhuungmo'owa'añ. Dioshuung jadu**h** minaam**ä** ca'awaam**ä**. Cabä pojpa cädieey mänaa tiuna'añ.

³⁶ Y miich mhocmaam, ja'a Elisabet, jadu**h** je'e miaaxhuungpaadaam**ä**, hoy jadu**h** jia majjä jia petiä. Tädujpo'ohájnap je'e. Cábäc tyijy hijty miaaxhuungpaada'añ; jadu**h**nä cu'ughajxy hijty miäna'añ.

³⁷ Pero cabä Dios tii tsip ñä'ägä juø'øy. Hotyiijä jadu**h** tiuna'añ.

³⁸ Mänitä María miänaañ:

—Wéenhøch ja'a Dios jadu**h** xñä'ägä moonsähaty. Wéenhøch jadu**h** njaty nébiøch tøø xñäma'ayän.

Mänitä Gabriel wyiimbijnä.

³⁹⁻⁴⁰ Mänitiä ja'a María ñøcxy maa ja'a Elisabethajxiän. Judeanaaxooty hajxy hänäjty chäna'ay tunjooty. Mänitä María tiøjtägøøyy.

⁴¹ Mänitä Elisabet yajpoo'xä. Mänitä maaxhuung jiiby yu'xy Elisabet jioodooty. Mänitä Elisabet ja'a Diosheshpíritu ñämejtsä.

⁴² Mänitä Elisabet møc yaaxy:

—Maas hoy miich ja'a Dios xyhixy quejee ja'a mmädo'oxiøjc-hajxy. Jadu**h** miich mhuung xyhixáanabä.

⁴³ Ja'a miich mhuung, nwiindsønhadáambiøch je'e. Nyagjuøøbiøch jadu**h** coøch miich xwyiin-gudsähgø'øy.

⁴⁴ Túunøch miich xñä'ä yajpoo'xy, mänítiøch nhuung yaaby jiaanç teh**m** yu'xy njoodóotyhøch. Jootcujc jadu**h** ñijiäwø'øyii, paady yu'xy.

45 Tøjiadaamb jaduhñ nej miičh ja'a Dios tøø xñäma'ayän. Coø jaduhñ mmäbøcy, jootcujc mhida'añ —nømä Elisabet ja'a María ñämaayy.

46 Mänitä María miänaañ:
Tøyhajtä Dios miøjjä jiaančhä.

47 Jootcujc-høch nnijiäwø'øyii coøch je'e xyhixy.

48 Xjiahmiéjtspøch jaduhñ, hóyhøch nja häyoy.
Jootcujc-høch ja'a jäya'ayhajxy xñä'ägä
nänømaanä,

49 je'eguiøxpä coøch ja'a Dios tøø xyhuungmo'oy.
Møj jaančh ja'a Dios.

50 Pønjaty ja'a Dios jaduhñ wiingudsähgøøby,
Dios jaduhñ näxuudsaamb cøjxta'axiøø.

51 Tøø ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øgy;
tøø hajxy quia'a mäjäda'agy, ja'a hajxy hijty ya-
jcumayaambä.

52 Tøø ja'a gobiernä quiuhdujthajxy piøjcäxä,
tøø ja'a häyoobäjäya'ayhajxy miøjtägø'øy.

53 Tøø ja'a häyoobäjäya'ayhajxy cøxiä wiinä
mio'oyii;

cabä mäyøøjäya'ayhajxy tii tøø piaady.

54 Piuhbejt ja'a Dios ja'a judíoshajxy.

Cøjxta'axiøø ñäxuuch pia'häyoy,

55 nebiä Abrahamhajxy jecy ñämaayyän,
ja'a nhaphájtäm ja'a ndeedyhájtäm.

56 Tägøøgpø'o ja'a María jim jiaac hijty maa ja'a
Elisabetän. Mänit yhädaacnä maa ja'a quiajptän.

57 Mänitä Elisabet miaaxhuungpaatnä;
ya'ayhäna'c jaduhñ miingahw.

58 Mänitä Elisabet hoy quiuhixyíjäm ja'a jiuujy
ja'a miägu'ughajxy møødä miädøjc-hajxy. Mänit

hajxy nägøxiä xiooṇdaacy coo Dios ja'a mayhajt jaduhṇ tøø tiuñ.

⁵⁹ Cuductujxøø ja'a pigäna'c hajxy hoy yajcuncidarhadyii nebiä judíoshajxy hānajty quiuhdujthatiän. Mānit hajxy jia yajxøhataañ Zacarías nebiä tieedy hānajty xiøhatiän.

⁶⁰ Mānitä tiaj miānaañ:

—Cábøch jaduhṇ nyajxøhata'añ. Juánhøch jaduhṇ nyajxøhata'añ.

⁶¹ Mānitä Elisabet ñāmaayyā:

—Tii jaduhṇ coo myajxøhata'añ. Caj pøṇ jaduhṇ xiøhaty maa miich mjujy maa miich mmägu'ugän.

⁶² Mānitä Zacarías miäyajtøøwä cø'øhaam nebiä yhuung xiøhátät.

⁶³ Mānitä pu'uyhuung ñädsiiwøøyy coo mio'owøøjät. Mānit yuugjahy pu'uguiøxp: “Juan xiøhata'añ.” Mānit hajxy nägøxiä yagjuøøyy.

⁶⁴ Mānitä Zacarías quiapxø'nä. Mānitä Dios Dioscujú'uyäp mioøyy.

⁶⁵ Jaanč tehṇ yagjuøøyy ja'a cu'ughajxy jaduhṇ. Mānitä mädia'agy tiägøøyy wädijpä jim Judeanaaxooty jim tunjooty nebiaty ja'a Zacarías tøø jiaty.

⁶⁶ Coo ja'a jäya'ayhajxy nägøxiä miädoyhajty, mānit hajxy tiägøøyy najuøødiaacpä. Mānit hajxy miānaañ:

—Pätiidä yø'ø pigäna'c tiunaamby coo hānajty tøø yeegy.

Tøyhajtä Dios hānajty piuhbeda'añ.

⁶⁷ Mānitä Zacarías ñāmejtsä ja'a Dioshespíritu. Mānitä Zacarías jiømädiaacnajxy neby hānajty tøø miøødmädia'agyijän ja'a Diósäm:

⁶⁸ Møj jaanč ja'a Dios;

paady jaduñ tøø quiäda'agy coo højts
xyajñähwa'ads xyajcuhwa'adsáañäm, højts
judiöshájtäm.

69 Tøø højts ja'a yajñähwaatspä yajcuhwaatspä xya-
jnäguéjxäm;

je'edsä mõjcuñdujt jaduñ mõød; ja'a David yhap
yhoc je'e.

70-73 Jaduñä Dios jecy miänaañ coo højts
xyajñähwa'ads xyajcuhwa'adsáañäm højts
nmädsiphájtäm.

Jaanä jaduñ miänaambä coo xñäxuuds
xpia'häyowáañäm.

Yajtøjiadaamby jaduñ nebiä Abrahamhajxy jecy
miøødyajcuhdujquiän,

ja'a nhap ja'a ndeedyhajtämhajxy.

Ja'a Diosquexyhajxy jaduñ jømädiaacnajx.

74 Coø ja'a Dios hajxy jaduñ xñäwáañäm maa ja'a
nmädsiphajtämhajxiän,

paady hajxy nga'a tsähgøøyyänä. Hoyyä Dios ha-
jxy nbanøcxämät.

75 Hawa'adstuum hajxy xyaghidáañäm
cøjxta'axiøø.

76 Huung, miich nnämaaby coo
Diosmädia'agy-yajwa'xpä mwädita'añ.

77 Myajwiingapxø'øwaamby ja'a Dios
quiu'ughajxy neby hajxy jaduñ ñähwa'ads
quiuhwá'adsät.

Coo ja'a Dios ja'a piojpä quiädieey hajxy ya-
jmøødmädiá'agät,

mänit hajxy yajñähwa'ads yajcuhwa'adsøjät.

78 Xñäxúu'tsäm ja'a Dios hajxy jaduñ,

paadiä yajñähwaatspä yajcuhwaatspä quiejxy.

79 Xpiädáacäm hajxy hawa'adstuum,
xmióoyyäm ja'a hoyhajt ja'a weenhajt hajxy,
nømä Zacarías miänaañ.

80 Hoorä, yee'c mõjjøøyy ja'a Juan jaduhñ. Wi-
inmahñdymejts jaduhñ. Ñajuøøyy jaduhñ mädyii
hoy mädyii mäbaad. Miøødhajt ja'a Dioshespíritu
jaduhñ. Coø mõjjøøyy, mänit tiägøøyy wädiypä
hanidiuhñduum. Jim yhiyty høxtä coonä tiägøøyy
Diosmädia'agy-yajwa'xpä.

2

1 Coø ja'a xøø jomøjt yhabaaty, mänitä gobiernä
Augusto yhanehmy coø ja'a jäya'ayhajxy ween
nøcxy nägøxiä ñiguiujaayii maa ja'a yhamdsoo ca-
jpthajxiän, ja'a hajxy wiinduhmyhagajtpä.

2 Ja'a Augusto jaduhñ hanehmndsohn; cahnä pøn
hänajty jaduhñ yhane'emyñä. Ja'a Cirenio, je'e
hänajty jim tuumb gobernador Sirianaaxooty.

3 Mänitä jäya'ayhajxy nägøxiä jiaančh cudiuuñ
nebiä Augusto hänajty tøø yhane'emiän.

4-5 Jue'e ja'a José hänajty, ja'a David yhap yhoc
hänajty je'e. Belén ja'a cajpt hänajty xiøhaty maa
ja'a David hänajty tøø myiñ tøø quia'ayän, jim
Judeanaaxooty. Coø ja'a David hänajty jim tøø
myiñ tøø quia'ay, paadiä Joséhajxy hänajty jim
nøcxy ñiguiujaaya'añii mõødä María. Tøø hänajty
tiødiägøøñä coø hajxy hänajty piøgaannä. Maax-
huungmøød ja'a María hänajty. Galileanaaxooty
hajxy hänajty tøø chohnda'agy maa ja'a cajpt
xiøhatiän Nazaret.

6 Coø hajxy jim miejch Belén, mänitä María mi-
aaxhuungpaaty.

7 Ja'a quiobhuung jaduḥḥ miingahw. Mänitā María ñähbijty ñähmojch. Mänit quiugo'ogøøyy wajjøø'xøhñdyjooty. Hix, cabä mejtstaact hajxy hänajty maa tøø ñä'ägädä paady jim cajptooty. Paady hajxy jim ñä'ä nøcxøøyy tøjpa'c maa häna'c ja'a waj hajxy hänajty yajtäna'ayän.

8 Jim häna'c-hajxy hänajty näje'e mieegcueendähaty cajtpa'a. Coods hänajty je'e.

9 Mänitā Dios ja'a cujajpä cudøø'xpä yajcähxø'cy maa hajxy hänajty mieegcueendähatiän. Mänitā Diosmoonsä tu'ug ñäguehxtøø'xy maa wyiindu-umhajxiän; jim hänajty tøø chooñ tsajpootyp. Mänit hajxy chähgøøyy.

10-11 Mänit hajxy ñämaayyä:

—Ca'a hajxy mdsähgøø'y. Naamnä ja'a Cristo tøø myiñ tøø quia'ay jim Belén. Mijts jaduḥḥ xyajñähwa'ads xyajcuhwa'adsaamb. MWiindsønhadaamby hajxy jaduḥḥ. Páadyhöch nhawáañäm nebiä jäya'ayhajxy nägøxiä xiooñdá'agät.

12 Coo ja'a pigäna'c hajxy jaduḥḥ mbáadät nähbity nähmoch wajjøø'xøhñdyjooty, jaduḥḥ hajxy mnajuó'øwät coo hänajty jie'ejä.

13 Mänitā Diosmoonsähajxy nämay jiaac näguehxtøø'xy; haagä jim hajxy hänajty tøø chooñ tsajpootyp. Mänit hajxy miänaañ:

14 Møj jaanč ja'a Dios; tsajpootyp jaduḥḥ yhity.

Jootcuyc ja'a jäya'ayhajxy yaa yhida'añ hädaa yaabä naaxwiin pønjaty ja'a Dios quiumaaby.

15 Mänitä Diosmoonsä hajxy wyiimbijnä, ñøcxnä hajxy tsajpootyp. Mänitä meegcueendähajpähajxy ñiñämaayyä:

—Jam hajxy h́jxám Belén nebiä Diosmoonsä hajxy tøø xyhawáañäm.

16 Päyø'øguiä hajxy tiu'ubøjcy. Mänitä Jesucristo hajxy hoy jiaančh paady møødä María møødä José. Jiibiä Jesucristo hänajty quio'na'ay nähbity nähmoch wajjøø'xøhñdyjooty.

17 Mänitä mädia'agy hajxy hoy yajwa'xy nebiaty hajxy hänajty tøø yhixy tøø miädoy ja'a Jesucristocøxpä.

18 Ja'a jäya'ayhajxy jaac mädoyhájtabä, yagjuøøyy hajxy jaduhñ.

19 Pero cabä María jaduhñ yagjuøøyy. Tøø hänajty miøødmädia'agyii coo jaduhñ jiada'añ yhabeta'añ. Jiiby quiopcooty miädiaactaacy. Caj pøn yajmøødmädiaacy.

20 Haa ja'a meegcueendähajpähajxy, mänit hajxy wyiimbijnä, ñøcxnä hajxy. Mänitä Dios ja'a Dioscujú'uyäp hajxy miooyy coo hajxy tøø yhixy tøø miädoy nebiaty hajxy hänajty tøø miøødmädia'agyii.

21 Cuductujxøø ja'a Jesús hajxy yajcircuncidarhajtä. Mänit hajxy yajxøbejty Jesús nebiä María hänajty tøø ñäma'ayii coo hänajty quia'a huungmo'oyiinä. Ja'a Diosmoonsä tsajpootypä hänajty hoy tøø ñäma'ay.

22 Coo ja'a xøø hänajty tøø yhabejnä, mänit hajxy hoy chi'iy nebiä ley myiñän, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Mänitä Jesús hajxy jiiby chehñhádaacy Jerusalén jim møjtsajtøgooty.

23 Jaduhñ jiiiby myiñ maa ja'a Diosmädia'aguiän: "Ja'a coobhuung ya'ayhäna'cpähajxy, Diostuung hajxy tiunaamby."

24 Mänitä paloma hajxy metsc yojxy nebiä jiiiby myiñän cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän.

25 Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay Jerusalén; Simeón hänajty xiøhaty. Hojiäya'ay hänajty je'e. Hoyyä Dios hänajty wyiingudsähgø'øy. Miøød ja'a Dioshespíritu hänajty je'e.

26 Tøø hänajty miøødmädia'agyíijäm ja'a Diosh-espíritu coo hänajty quia'a tsoj ho'oga'añ høxtä coonä ja'a Cristo hänajty tøø yhamdsoo hixy, ja'a Dios hänajty quiexaambiä.

27 Mänitä Simeón ñämaayyä ja'a Dioshespíritu coo jim ñøcxät tsajtøgooty. Mänitä Jesús hoy jiiiby piaady møødä tiajhajxy. Cahnä hajxy hänajty wyi-imbityñä.

28-29 Mänitä Simeón ja'a Jesús chehndsooyy. Mänitä Simeón miänaañ: Diosteedy, Dioscujú'uyäp, jootcújc-høch nhó'ogät, je'eguiøxpä coo tøø myajtøjiaty nébiøch hijty tøø xmiøødmädia'aguiän.

30 Hamdsóojøch tøø nhixy ja'a yajnahwaatspä, ja'a yajcuhwaatspä,

31 ja'a miich tøø mguéxiäbä hädaa yaabä naaxwiin.

32 Ja'a hajxy ca'a judíospä, yajwiingapxø'øwáañäp ja'a hoguiapxy ja'a homiädia'agy hajxy.

Ja'a judíoshajxy, cumayáañäp hajxy je'e; møj jaançh hajxy piäda'aga'añii.

33 Mänitä Jesús tiajhajxy yagjuøøyy coo yhuung-hajxy hänajty jaduhñ tøø ñänøømäxä.

34-35 Mänit hajxy ñämaayyä:

—Weenä Dios ja'a hoyhajt ja'a weenhajt xmio'oy.

Mänitā Maríā nidiuhm ñāmaayyā:

—Nāje'e ja'a judíoshajxy yhida'añ tu'ugmädia'agy mөөd miich mhuung. Piaadaamby ja'a hoyhajt ja'a weenhajt hajxy je'e. Pero nāmay hajxy jaduhñ quia'a mөөdhida'añ tu'ugmädia'agy. Nāhwaambēdaamby hajxy je'e. Tu'udāgoyyaamb hajxy jaduhñ. Cāhxø'øgaambā wyiinmahñdyhajxy jaduhñ neby hajxy tiajy miay.

³⁶⁻³⁷ Jiibiā yaamgto'oxy hānajty tu'ug tsajtøgooty; Ana hānajty xiøhaty. Fanuel ja'a tieedy hānajty tøø xiøhaty. Aser ja'a yhap ja'a tieedy jegyhajty xiøhaty. Juxtujcjomøjt ja'a ñihyhap hānajty tøø miøødtsāna'ay. Mänitā ñihyhap yho'nā. Mänitāts hānajty tøø jiaac jugyhaty mādaaxc-hii'xcumādaaxcjomøjt nidiuhm. Tøø hānajty miājaanā. Ja'a Diosmädia'agy hānajty yajwa'xyp. Jiiby hānajty ñā'ägā tuñ tsajtøgooty. Xøømdsuhm ja'a Dios hānajty wyiingudsähgø'øy. Hayuu hānajty yhity tāhoocjaty nebiā Diosmädia'agy jaduhñ maas hoy wyiinjuø'owāt.

³⁸ Coō ja'a Ana jaduhñ miādooyy nebiā Simeón ja'a Jesús ñānøømiān, mänitā Dios miooyy Dioscujú'uyāp. Mänitā mädia'agy tiägøøyy yajwa'xpā jim Jerusalén coō ja'a Cristo tøø quiāda'agy. Nāgøxiā jāya'ayhajxy miādoyhajty, ja'a Cristo hajxy hānajty yhahijxypā.

³⁹ Coō ja'a Maríahajxy hānajty tøø quiuidiuñ nebiā Diosley myiñān, mänit hajxy wyiimbijnā,

yhädaacnä hajxy Nazaret jiiby Galileanaaxooty, maa hajxy hänajty tøø chooñän.

⁴⁰ Yee'c møjjøøyy ja'a Jesús jaduñ. Wiinmahñdymejts jaduñ. Dios jaduñ mooyy ja'a hoyhajt ja'a weenhajt.

⁴¹ Wiingujomøjt ja'a judíos ja'a xøø hajxy hänajty yagjadyii jim Jerusalén mänaabä ja'a meeghuung hajxy hänajty yoxiän.

⁴² Coo ja'a Jesús majmetscjomøjt yaghabejty, mäniä Maríahajxy ñøcxy xøøhjäpä Jerusalén møødä Jesús, nebiä cuhdajt hajxy hänajty miøødän.

⁴³ Coo ja'a xøø hänajty tøø miaañä, mäniä hajxy wyiimbijnä. Pero ja'a Jesús, jim je'e miähmøøyy Jerusalén nidiuhñ. Cabä tiajhajxy hänajty ñajuø'oy pø tøø miähmø'oy.

⁴⁴ Jaduñ hajxy hänajty miäna'añ cooc tyijy hajxy hänajty jim piamänaqyii møødä miägu'ughajpähajxy. Tu'xøø ja'a Maríahajxy hänajty tøø tiu'uyo'oy, mäniä Jesús hajxy yhixpaaty coo hänajty jim quia'a pamänacy høxhaam. Mäniä hajxy jia høxtaayy maa ja'a jiuuy ja'a miägu'ughajxiän.

⁴⁵ Coo hajxy quia'a paaty, mäniä hajxy wyiimbijcumbä. Mäniä hajxy ñøcxtägajch Jerusalén jadähooc.

⁴⁶ Jimä Jesús hajxy jiaanč paaty tsajtøgooty. Miädägøøgxøøbä hänajty jim tøø yhity. Jiiby hänajty yhäña'ay maa ja'a ley-yajnähixøøbiädøjc-hajxiän, ja'a hajxy jiiby tsajtøgootypä. Jiibiä capxy mädia'agy hänajty miämädoona'ay. Cøxiä wiinä hänajty yajtøy.

47 Jaduhñ hñanjty yhadsoy nebiä jappän, nebiä tøøbä quiapxtá'aguiäbän. Yagjuøøby hajxy hñanjty, ja'a hajxy hñanjty jii by hññaabiä tsajtøgooty.

48 Coo ja'a Jesús jaduhñ piaatä ja'a tiajhajxy, mänit hajxy yagjuøøyy. Mänitä tiaj miänaañ:

—Huong, tii højts jaduhñ coo tøø xyhäyoowhixy coo tøø mmähmø'øy. Jii by højts miich nja wi'i yhøxta'ay.

49 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tii ch mijts coo xyhøxta'ay. Nej, cab hajxy mnajuø'øyä cooch tsipcøxp nduna'añ maach nDeedy tiøjcänä. Haa ca'a, Diøshøch jaduhñ nDeedyhajpiä.

50 Pero cabä tiajhajxy wyiinjuøøyy tii jaduhñ coo tøø miäna'añ.

51 Mänitä Jesús jiaan ch padu'ubøjñä, piahädaacy jii by Nazaret. Hix, jiaac mäbøjcäp ja'a tiaj miädia'agyhajxy hñanjty. Y ja'a María, jii by hñanjty yajnøcxy yagjuø'øy quiopcooty nebiä yhuung hñanjty tøø xyi'igy tøø miädia'agy jii by tsajtøgooty.

52 Yee'c-habejt ja'a Jesús jaduhñ; jaac wiin-mahñdymejts jaduhñ. Quiumaayy ja'a Dios jaduhñ møødä tsaan møødä cu'ug.

3

1-2 Coo ja'a Juan hñanjty tøø miøjjøøñä, ja'a Zacarías yhuung, mänit miägäpxä ja'a Diøsäm. Mänit tiägøøyy wädijpä hanidiuhmduum. Majmocxjomøjt ja'a Tiberio hñanjty tøø guiobiernähaty. Ja'a Poncio Pilato hñanjty tuumb gobernador Judeanaaxooty. Ja'a Herodes hñanjty tuumb gobernador Galileanaaxooty. Ja'a piuhya'ay Felipe hñanjty tuumb gobernador

Itureanaaxooty møødá Traconitenaaxooty. Ja'a Lisantias hánajty tuumb gobernador Abilinianaaxooty. Ja'a Anás hánajty tuumb teedywiindsøn møødá Caifás.

³ Mänitá Juan ñøcxøøyy maa ja'a Jordánmøjnøø mäwiingonän. Jaduhñä tsaangu'ug hánajty yajwiingapxø'øy coo hajxy ñäbétät, coo ja'a yhaxøøgwiinmahñdy hajxy ñajtshixø'øwät, nebiä piojpä quiädieey hajxy jaduhñ ñähwá'adsät.

⁴⁻⁵ Tøjjajt jaduhñ nebiä Isaías ja'a Diosquexypä jecy jiahyyän:

Jimä jäya'ay tu'ug yaaxwädity hanidiuhmduum:

“Najtshixø'øw ja'a mhaxøøgwiinmahñdy hajxy.

Jaduhñ ja'a mWiindsøn hajxy hoy mhahíxät;

jaduhñ hajxy hoy mwiingudsähgø'øwät.

⁶ Nägøxiä jäya'ayhajxy jaduhñ ñajuø'øwa'añ neby hajxy yajnähwa'adsøjät ja'a Diósäm.”

⁷ Coo ja'a tsaangu'ughajxy hánajty yajnäbeta'añíjäm ja'a Juángäm, jaduhñ hajxy hánajty ñäma'ayii:

—Haay møjcu'u, caj mijts hoguiuhdujt mnä'ägä møødá. Paady hajxy jaduhñ mhuuc näbetaambä nebiä Dios hajxy jaduhñ xquia'a yajcumädówät, túhmäts.

⁸ Hoy hajxy mwädítät neby jaduhñ quiähxø'øgät coo ja'a mhaxøøgwiinmahñdy hajxy hánajty tøø mnajtshixøøñä. Y cab hajxy jaduhñ mmänä'anät: “Abrahámhøch nhaphajt ndeedyhajt, páadyhøch ja'a Dios xquia'a yajcumädowa'añ.” Mänitá Dios hajxy xyajnähwá'adsät coo ja'a mhaxøøgwiinmahñdy hajxy mnajtshixø'øwät; ca'a jie'eguiøxpä coo Abraham hajxy mhaphajty mdeedyhajty.

9 Hoy hajxy mwädítät nebiä Dios hajxy jaduñ xquia'a pädá'agät haxøøgtuum. Pøñ hoy ca'a wädiyp, jaduñ mäwínäts je'e nebiä quepychaa ca'a tøømhajpän. Piuxaamby hajxy je'e; mänit hajxy ño'oga'añ.

10 Mänitä tsaangu'ughajxy miänaañ:

—Neby højts ndúnät coo højts hoy nwädítät.

11 Mänitä Juan yhadsooyy:

—Pøñ camiixy metsc møød, ween tu'ug ñä'a mo'oy pøñ quiamiixy ca'a hijp. Jaanä jaduñduhmbä, pøñ jøø'xypøcy møød, ween mio'oy pøñ mähdiøjc ca'a møød —nømä Juan miänaañ.

12 Näje'e ja'a yajnahjuudiutpähajxy miejtspä näbejpä. Mänitä Juan hajxy ñämaayy:

—Wiindsøn, højtsäts, neby højts jaduñ ndúnät.

13 Mänitä Juan yhadsooyy:

—Cab hajxy nä'a tægø'øbä myagjuuñaxät.

14 Jaanä jaduñä policíahajxy näje'e yajtøøbä. Mänitä Juan yhadsooyy:

—Cabä xädø'øñ pøñ mbøjcät nä'a nagoobä. Y caj pøñ mnähwaambédät nä'a nagoobä. Mjootcädá'agäp ja'a mmäjuhñdy hajxy.

15 Ja'a tsaangu'ughajxy, jaduñ hajxy hänajty wyl'i yajtøy wyl'i yajtø'xy pø Cristo je'e ja'a Juan. Paady hajxy hänajty wyl'i yajtøy, coo ja'a Cristo hajxy hänajty yhahixy.

16 Mänitä Juan yhadsooyy:

—Nøøháamhøch mijts chaa nyajnäbety. Pero xiiçhä jäya'ay tu'ug xjiaac pamiñ. Je'eds mijts mähøcy xmio'owaamb ja'a Dioshespíritu. Xyajnahwa'ads xyajcuhwa'adsaamb hajxy

jaduhñ. Maas mœc cuhdujt jaaya'ay miøødä quejeech hœœch. Cábœchä cuhdujt nnä'ägä mœødä ni weeñtiä maa jaaya'aguiøxpän.

17 Pøn ja'a haxøøgwiinmahñdy jaduhñ ca'a najtshixø'øwaamb, haxøøgtuum piäda'aga'añii. Cøjxta'axiøø jiiby chaachpøga'añ. Pero pønä homiädia'agy pawädiip, cøjxta'axiøø hajxy jim yhida'añ tsajpootyp.

18 Madiu'u ja'a Juan ja'a cu'ug hänäjty yajwi-inxiic yajwiingapxø'øy ja'a Diosmädia'agy. Mœc hänäjty jiaançh tehñ miädia'agy.

19 Mänitä Juan ja'a Herodes hoy yhojy, ja'a hänäjty tuumbä gobernador. Paadiä Herodes yhojjä coo yhamdsoo puhya'ay ja'a tio'oxiøjc hänäjty miøødsänaayyä. Felipe ja'a piuhya'ay hänäjty xiøhaty. Jiinä hänäjty jiugyhatyñä. Herodías ja'a Felipe tio'oxiøjc hänäjty xiøhaty. Madiu'u ja'a Herodes hänäjty jiatcø'øy haxøøg.

20 Coo ja'a Herodes jaduhñ yhojjä, mänitä Herodes ja'a Juan yajtsuumä. Hix, haxøøgwiinmahñdy ja'a Herodes hänäjty miøød.

21 Coo ja'a Juan hänäjty quia'a tsumyiinä, jimä cu'ug hänäjty yajnäbety. Mänitä Jesús miehch näbejpä. Juan hänäjty je'e yajnäbetaamb. Jimä Jesús hänäjty Dyiospa'ya'axy, mänitä tsajpootyp yhawaach.

22 Mänitä Dioshespíritu ja'a Jesús ñägädaacy nebiä paloman. Mänit hoy yhäñaaxiøpy ja'a Jesús ja'a quiuhduum. Mänitä Dios jim quiapxy tsajpootyp:

—NHuunghájpiøch miiçh. Njaançh tehñ chójpiøch miiçh. Jootcuyc-hœœch jaduhñ

nniijäwø'øyii maa miichcøxpän.

²³ Hii'xmajcjomøjt ja'a Jesús hänajty miøødä mänaabä tiägø'øyän yajnähixøøbiä. Ja'a cu'ug jaduñ mänaan cooc tyijy ja'a Jesús ja'a José hänajty tieedyhaty. Ja'a José yhap tieedyhajxy, jaduñä xiøøhajxy ñibianøcxä: Elí ja'a José tieedy xiøhajty.

²⁴ Ja'a Elí tieedy, Matat je'e xiøhajty. Ja'a Matat tieedy, Leví je'e xiøhajty. Ja'a Leví tieedy, Melqui je'e xiøhajty. Ja'a Melqui tieedy, Jana je'e xiøhajty. Ja'a Jana tieedy, José je'e xiøhajty.

²⁵ Ja'a José tieedy, Matatías je'e xiøhajty. Ja'a Matatías tieedy, Amós je'e xiøhajty. Ja'a Amós tieedy, Nahúm je'e xiøhajty. Ja'a Nahúm tieedy, Esli je'e xiøhajty. Ja'a Esli tieedy, Nagai je'e xiøhajty.

²⁶ Ja'a Nagai tieedy, Maat je'e xiøhajty. Ja'a Maat tieedy, Matatías je'e xiøhajty. Ja'a Matatías tieedy, Semei je'e xiøhajty. Ja'a Semei tieedy, Josec je'e xiøhajty. Ja'a Josec tieedy, Judá je'e xiøhajty.

²⁷ Ja'a Judá tieedy, Joanán je'e xiøhajty. Ja'a Joanán tieedy, Resa je'e xiøhajty. Ja'a Resa tieedy, Zorobabel je'e xiøhajty. Ja'a Zorobabel tieedy, Salatiel je'e xiøhajty. Ja'a Salatiel tieedy, Neri je'e xiøhajty.

²⁸ Ja'a Neri tieedy, Melqui je'e xiøhajty. Ja'a Melqui tieedy, Adi je'e xiøhajty. Ja'a Adi tieedy, Cosam je'e xiøhajty. Ja'a Cosam tieedy, Elmodam je'e xiøhajty. Ja'a Elmodam tieedy, Er je'e xiøhajty.

²⁹ Ja'a Er tieedy, Josué je'e xiøhajty. Ja'a Josué tieedy, Eliezer je'e xiøhajty. Ja'a Eliezer tieedy, Jorim je'e xiøhajty. Ja'a Jorim tieedy, Matat je'e xiøhajty.

³⁰ Ja'a Matat tieedy, Leví je'e xiøhajty. Ja'a Leví tieedy, Simeón je'e xiøhajty. Ja'a Simeón tieedy, Judá je'e xiøhajty. Ja'a Judá tieedy, José je'e xiøhajty. Ja'a José tieedy, Jonam je'e xiøhajty. Ja'a Jonam tieedy, Eliaquim je'e xiøhajty.

³¹ Ja'a Eliaquim tieedy, Melea je'e xiøhajty. Ja'a Melea tieedy, Mena je'e xiøhajty. Ja'a Mena tieedy, Matata je'e xiøhajty. Ja'a Matata tieedy, Natán je'e xiøhajty.

³² Ja'a Natán tieedy, David je'e xiøhajty. Ja'a David tieedy, Isaí je'e xiøhajty. Ja'a Isaí tieedy, Obed je'e xiøhajty. Ja'a Obed tieedy, Booz je'e xiøhajty. Ja'a Booz tieedy, Sala je'e xiøhajty. Ja'a Sala tieedy, Naasón je'e xiøhajty.

³³ Ja'a Naasón tieedy, Aminadab je'e xiøhajty. Ja'a Aminadab tieedy, Admin je'e xiøhajty. Ja'a Admin tieedy, Esrom je'e xiøhajty. Ja'a Esrom tieedy, Fares je'e xiøhajty. Ja'a Fares tieedy, Judá je'e xiøhajty.

³⁴ Ja'a Judá tieedy, Jacob je'e xiøhajty. Ja'a Jacob tieedy, Isaac je'e xiøhajty. Ja'a Isaac tieedy, Abraham je'e xiøhajty. Ja'a Abra'am tieedy, Taré je'e xiøhajty. Ja'a Taré tieedy, Nacor je'e xiøhajty.

³⁵ Ja'a Nacor tieedy, Serug je'e xiøhajty. Ja'a Serug tieedy, Ragau je'e xiøhajty. Ja'a Ragau tieedy, Peleg je'e xiøhajty. Ja'a Peleg tieedy, Heber je'e xiøhajty. Ja'a Heber tieedy, Sala je'e xiøhajty.

³⁶ Ja'a Sala tieedy, Cainán je'e xiøhajty. Ja'a Cainán tieedy, Arfaxad je'e xiøhajty. Ja'a Arfaxad tieedy, Sem je'e xiøhajty. Ja'a Sem tieedy, Noé je'e xiøhajty. Ja'a Noé tieedy, Lamec je'e xiøhajty.

³⁷ Ja'a Lamec tieedy, Matusalén je'e xiøhajty. Ja'a

Musalén tieedy, Enoc je'e xiøhajty. Ja'a Enoc tieedy, Jared je'e xiøhajty. Ja'a Jared tieedy, Mahalaleel je'e xiøhajty. Ja'a Mahalaleel tieedy, Cainán je'e xiøhajty.

³⁸ Ja'a Cainán tieedy, Enós je'e xiøhajty. Ja'a Enós tieedy, Set je'e xiøhajty. Ja'a Set tieedy, Adán je'e xiøhajty. Ja'a Adán, Dios jaduhñ cunuu'x pädaac.

4

¹ Jimä Jesús hänajty maa ja'a Jordánmøjnøøjän. Miøødä Jesús ja'a Dioshespíritu hänajty. Mänitä Jesús wioonøcxä hanidiuhmduum ja'a Dioshespíritu.

²⁻³ Jim jaduhñ yhijty juxychägui'xxøø. Hayuu hänajty ñä'ägä hity. Jimä Jesús hänajty jia jøjcapxø'øwa'añii ja'a møjcu'ugóngäm coog tyijy cu tiu'udägooyy. Mänitä Jesús yuu piaatä. Mänitä Jesús ñämaayyä ja'a møjcu'ugóngäm:

—Pø tøy miich ja'a Dios xyHuunghaty, yajwa'añguioj yø'ø tsaä nebiä tsajcaaguiän —ja jøjcapxø'øwaanä ja'a Jesús jaduhñ, paady jaduhñ ñämaayyä.

⁴ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Jaduhñä Diosmädia'agy miäna'añ: “Ca'a quiaaguiä ja'a jäya'ayhajxy miäjyghädät hädaa yaabä naaxwiin; møødä Diosmädia'agy hajxy miäjyghädät.”

⁵ Mänitä møjcu'ugong ja'a Jesús wioonøcxy maa ja'a tun jaanç tehñ quiøxpän. Mänitä Jesús tu'habaquiä yajnäheebøøyyä ja'a naax ja'a cajpt cøxiä hädaa yaabä naaxwiin.

⁶⁻⁷ Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Høøch nje'e yø'øduhn cøxiä mäduhñtiä jii quiähxø'øgy. Yajxon yø'ø cajpt jaduhn. Møj jaanč ja'a jäya'ayhajxy, ja'a hajxy xiiby tsänaabiä. Høøch jaduhn cøxiä tøø xquiøxy cø'ødägø'øy. Nmøødhøch ja'a cuhdujt jaduhn cooçh hopiønä nyajcø'ødägø'øwät. Y cooçh miich jaduhn xwyiingudsähgø'øwät, mänitøch miich ngøxy mó'owät.

⁸ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Jaduhnä Diosmädia'agy miäna'añ: “Mwiingudsähgø'øwäp ja'a Dios; je'eduhñ mWiindsønähädäp. Cab jaduhn wiingpä mwiindsønähädät.”

⁹ Mänitä mõjcu'ugong ja'a Jesús wioonøcxy jim Jerusalén-cajptooty. Mänit miøødwimbejty mõjtsajtøjcuhduum. Mänitä mõjcu'ugong miänaañ:

—Pø tøy miich ja'a Dios xyHuunghaty, cuhdøpxnax jiiby naaxwiin.

¹⁰ Caj miich nej mjädät. Jaduhn jiiby myiñ maa ja'a Diosmädia'aguiän:

Dios hane'emaamb ja'a mioonsähajxy tsajpootypä coo miich xcwieendähädät.

¹¹ Xchehñhidaamb miich hajxy jaduhn nej miich tsajjooty jaduhn mga'a cuhnébät.

¹² Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Jaduhnä Diosmädia'agy miänaambä: “Cabä Dios mjøjcaxø'øwät, ja'a mWiindsønähajpiä.”

¹³ Coø ja'a mõjcu'ugong miädia'agy hänajty quia'a jøjtägø'øwäänäxä, mänit ñähgueecnä.

¹⁴ Mänitä Jesús yhädaactägajch Galileanaaxooty. Diosmäjaa hänajty miøød. Mänitä mädia'agy wiädijty ja'a Jesúsøxpä wiinduhmyhagajpt.

15 Cajpt-cajpt ja'a Jesús hänajty wiädity yajnähiððbiä tsajtøgooty. Mänitä Jesús quiumaayyá ja'a jäya'ayhajxy nägøxiä.

16 Mänitä Jesús miejch Nazaret maa hänajty tøø miuutsc-hatiän. Coö ja'a poo'xxiðð yhabaaty, mänit tiägøøyy tsajtøgooty. Jaduhñ hänajty ñä'ägä cuhdujthaty ja'a poo'xxiððjooty. Mänit ñämaayyá coö ja'a Diosmädia'agy quiápxät. Coö tiänaayyø'cy majiäya'awyiinduum,

17 mänitä libro miooyyá, ja'a Isaías hänajty jegyhajty tøø jiáayäbä, ja'a Diosquexypä. Mänitä libro quiejtøøyy. Mänit tiägøøyy capxpä:

18 Ja'a Dioshespíritøch nmøød.

Je'eçh tøø xpiäda'agy coöchä häyoobäya'ayhajxy nhawáañät coö hajxy yaghoyø'øwa'añii.

Jaduhñhøch tøø xwyiinguexy coöchä jäya'ayhajxy nhawáañät nebiä piojpä quiädieey hajxy ñähwa'ads quiuhwá'adsät,

nebiä Diosmädia'agy hajxy pedyii quiudiúnät.

19 Tøø jaduhñ yhabaady coö ja'a Dios ja'a mayhajt jaduhñ tiuna'añ møj may.

20 Mänitä Jesús ja'a libro yhabädiñä. Mänitä tsajtøjyohbiä jaduhñ miooyyá. Mänitä Jesús yhäñaaguiädaacy. Wyl'i wyiinhee'ppejpy ja'a cu'ug ja'a Jesús hajxy hänajty.

21 Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøø ja'a Diosmädia'agy tiøjiaty nébiøch tøø ngapxiän.

22 Mänitä cu'ughajxy yagjuøøyy coö ja'a Jesús hänajty hoy tøø quiapxy. Hoy ja'a Jesús hajxy hänajty ñänømy:

—Maa yø'ø capxy yø'ø mädia'aguiäda'a tøø yhuug habøjpä. Haa ca'a, ja'a José yhuung yø'øduhñ, cabä —nøṃ hajxy hänajty miäna'añ.

²³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Jadúhñhøch mijtsäda'a xñäma'awa'añ: “Huuc yajcähxø'øg ja'a hijxtahñd yaa maa ja'a mhamd-soo cajptän nej miich jim tøø mhuuc yajcähxø'pän jim Capernaum.”

²⁴ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Pero høøch jaduhñ mänaamb, ja'a Diosquexyypähajxy, cabä miädia'agyhajxy miäbøgáañäxä maa yhamdsoo cajpthajxiän. Tehṃ tiøyhajt jaduhñ.

²⁵⁻²⁶ Coø ja'a Elías hänajty jegyhajty wiädity Diosmädia'agy-yajwa'xpä yaa Israelpä-naaxooty, tægøøgjomøjtä cupc caj ñä'ägädä tuuyy. Chaadsä yuuxøø jiaanç tehṃ jiajtä. Mänitä Dios ja'a Elías quiejxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Sarepta, jim Sidón mäwiingón. Jimä Elías ja'a yaamgto'oxy hoy tu'ug piuhbety. Pero ja'a yaamgto'oxyhajxy yaabä, cab hajxy yajnäguejxä, hoy hajxy hänajty jia nämayyä.

²⁷ Jaanä jaduhñduhmbä, jii haxøøgpa'ammøødpähajxy hänajty nämay yaa Israelpä-naaxooty mänaa ja'a Eliseo hänajty yaa wiäditiän Diosmädia'agy-yajwa'xpä. Pero cabä pia'amhajxy jaduhñ yajnax yajmäyayxä. Jagooyyä Naamán pia'am nidiuhṃ ñajxy miaayy, y jäguem hänajty chäna'ay jim Sirianaaxooty, ca'a yaajä.

²⁸ Coø ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ miädooyy nebiä Jesús miänaañän, ja'a hajxy hänajty jiiby

tsajtøgootypä, cøjx hajxy jiootma'ady.

²⁹ Mänitä Jesús hajxy ñädänaayyø'cy. Mänitä Jesús hajxy jim̄ yajnøcxy tunghduum jim̄ cajtpa'a. Jim̄ä Jesús hajxy hānajty quiuhjuipnaxa'añ.

³⁰ Pero cabä Jesús hajxy nej ñä'ä tuuñ. Jaduhyyä je'e yajyohñajxy majiäya'ayhagujc. Mänit jim̄ wyimbijnä.

³¹ Mänitä Jesús ñøcxy Capernaum, jim̄ Galileanaaxooty. Coö ja'a poo'xxiøø yhabaaty, mänitä Jesús ja'a cu'ug tiägøøyy yajñähixøøbiä tsajtøgooty.

³² Jaduhñä Jesús hānajty yajñähixø'øyy nebiä capxta'agypiän, paadiä cu'ughajxy hānajty yagjuø'øyy.

³³ Jiibiä jäya'ay hānajty tu'ug ja'a møjcu'uba'ammøødpä. Mänit møc yaaxy:

³⁴ —Ween højts nhity. Tii jaduhñ mhøxtaaby maa højtsän. Nej, xyajcuhdägoyyaamb højtsä. Nhixyhøch miich. Jesús mxøhaty. Nazaret mdsooñ. Nnajuøøbiøch jaduhñ coö miichä Dios xyHuung-haty.

³⁵ Mänitä Jesús ja'a møjcu'u yhojy:

—Hamón, jua'ads jim̄ maa yø'ø craajän.

Mänitä mähdiøjc quiädaayy naaxwiin maa ja'a jäya'ay wyiinduumhajxiän. Mänitä møjcu'u piädsøømy. Cabä mähdiøjc nej jiajnä.

³⁶ Mänitä jäya'ayhajxy nägøxiä chähgøøyy. Mänit hajxy ñiñämaayyä:

—Høxtahm̄ds jaduhñ quiapxy miädia'agy. Cuhdujtmøødäda'a yø'øduhñ maa ja'a møjcu'uhajxiän. Jaançh pädsøømb hajxy jaduhñ coö hajxy ñäma'ayii coö hajxy piädsøømät.

37 Mänitā mädia'agy tiägøøyy wädijpä ja'a Jesúscøxpä jim wiinduhmyhagajpt.

38 Mänitā Jesús piädsøømy tsajtøgooty. Mänit ñøcxy maa ja'a Simón tiøjc-hajxiän. Jiibiä Simón miø'ødhoc hänajty pia'amgo'na'ay tomiøød. Mänitā Jesús hajxy miänuu'xtaacy coo ja'a toy ween ya-jtøjtsäxä.

39 Mänitā Jesús ja'a pa'amjäya'ay wyiingu-woodsøøyy. Mänit miänaañ coo ja'a toy ween ñähwa'açhi. Mänitiä ja'a toy jiaançh tøjtsnä. Mänitā pa'amjäya'ay piädø'cy. Mänit tiägøøyy mayhajt-tuumbä maa ja'a Jesúshajxiän.

40 Coo chuujøøyy, mänitā pa'amjäya'ayhajxy may wiomejtsä maa ja'a Jesúsän. Madiu'u ja'a pa'am hajxy hänajty miøødä. Mänitā Jesús nägøxiä quiø'ønähgajpy tu'ugjaty-tu'ugjaty. Jadhunä pia'amhajxy ñähwaats quiuhwaatsä.

41 Nämay hajxy hänajty miøjcu'uba'ammøødä. Coo ja'a møjcu'uhajxy piädsøømy, mänit hajxy yhayaaxy:

—Dios miich xyHuunghajp.

Mänitā Jesús ja'a møjcu'u yhojy. Cab hajxy ñä'ägä yajcapxä. Hix, ñajuøøby hajxy hänajty coo ja'a Jesús jie'ejä ja'a Cristo, ja'a Dios tøø quiéxiäbä.

42 Coo jiojøøyy, mänitā Jesús ñøcxy cajtpa'a hanidiuhmduum. Jimä cu'ug ja'a Jesús hajxy hänajty yhøxta'ay. Coo hajxy piaaty, mänit hajxy jia yajmähmø'øwaañ.

43 Mänitā Jesús miänaañ:

—Páadyhøch ja'a Dios yaa tøø xquiexy hädaa yaabä naaxwiin cooçh wiinduhmyhagajpt nwädítät, cooçh nyajwiingapxø'øwät coo ja'a

Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øgaanä. Paady, cábøch yaa nmähmø'øwa'añ.

⁴⁴ Jaduhnä Jesús hänajty wiädity yajnähiçøøbiä jim Galileanaaxooty. Wiinduhmyçhajtøjc hänajty wiädity.

5

¹ Mänitä Jesús hänajty jim tiäna'ay Genesaretmejypia'a. Mänitä jäya'ayhajxy may miejch Diosmädia'agymiädoobä. Nø'øchpän ja'a jäya'ayhajxy hänajty tiäna'ay maa ja'a Jesúsän. Cabä hawa'adspä hänajty maa.

² Mänitä Jesús barco yhiçxy metsc jim mejypia'a. Yajwa'adsä barco hänajty. Jimä cubarçohajxy hänajty quiuhjuipçsaabiujy mäwiingön.

³ Mänitä Jesús ja'a barco tu'ug yajpejty ja'a Simón jie'e. Mänitä Jesús ja'a Simón ñämaayy coo barco weenä yajmäwiingónät wiinduum. Jimä Simón ja'a Zebedeo yhuunghajxy hänajty miøødä nämetsä. Jacobo hänajty tu'ug xiøhaty. Tu'ug hänajty xiøhajpä Juan. Mänitä Jesús yhäñaaguiädaacy barçoojoty. Mänitä cu'ughajxy tiägøøyyä yajwiingapxøøyyäbä.

⁴ Coo ja'a Jesús jadhun quiapxpädøøyy, mänitä Simón ñämaayyä:

—Yajmøjyo'oy ja'a mbarco ja ween comduum. Jiibiä mguhjuipçsaay hajxy mbädä'agät.

⁵ Mänitä Simón yhadsooyy:

—Wiindsøn, tu'tsuhm højts tøø nja cuhjuipy. Cab højts tii tøø nnä'ägädä mach. Pero cooçh miich jadhun tøø xñäma'ay, nøçxyhøch nhuuc jaac juipy.

6 Coo hajxy jaduhñ jiaanč cudiuuñ, mänitä hacx hajxy may miajch, høxtä tsøømgøø'tsä ja'a cuhjuijtsaay jaduhñ.

7 Mänitä miägu'ughajpä hajxy miøjyeemy, ja'a hajxy hänajty wiingbarcojootypä, coo hajxy min piuhbedyii. Mänitä barco hajxy metsc yaghujch. Ja weenjaty hajxy quia'a mäguinä.

8-10 Mänit hajxy yagjuøøyy coo hacx hajxy may miajch. Mänit hajxy ñajuøøyy coo ja'a Jesús ja'a hijxtahñd jaduhñ yajcähxø'cy hoy-yagjuøøñä. Mänitä Simón Pedro ja'a Jesús wyiinjiçädaacy. Mänit miänaañ:

—Wiindsøñ, cábøch miich hawiinmats xmiøødhídat. Cábøch hoguiuhdujt nmøødä.

Mänitä Jesús ja'a Simón ñämaayy:

—Ca'a mdsähgøø'y. Wiingtuung mbanøcxáañpä. Myajwiingapxøøwaambiä cu'ug ja'a Diosmädia'agy.

11 Mänitä barco hajxy yajmøjyohbiejty mejypia'a. Mänitä Jesús hajxy piadu'ubøjcy. Ñähgueecy hajxy jaduhñ cøxiä.

12 Mänitä Jesús wiingcajpt miejch. Jimä jäya'ay hänajty tu'ug haxøøgpu'udsmøød. Coo ja'a Jesús yhjxä, mänit wyiinjiçädaacä. Mänit ñämaayyä:

—Wiindsøñ, miich nnämaaby, høøch nbu'uds ya-jtsóocäc.

13 Mänitä Jesús ja'a mähdiøjc ñähdooñ. Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøø jaduhñ mdso'ogy.

Tuunä ja'a Jesús jaduhñ ñä'ä mänaañ, mänitä ja'a mähdiøjc choocy.

14 Mänitä Jesús miänaañ:

—Caj pøñ mhawáanät coo tøø mdso'ogy. Nøcx tu'uda'aquiä maa ja'a teediän. Jimä xädø'øñ mguyoxø'øwät nebiä Moisés jecy yhanehmiän. Paadiä xädø'øñ mguyoxø'øwät, jaduñä hijxtahnd myajcähxø'øgät coo tøø mdso'ogy.

15 Mänitä mädia'agy hajxy yajwädipty jäguembaady cooc ja'a Jesús ja'a hijxtahnd tøø yajcähxø'øgy. Mänitä jäya'ayhajxy maas may jiaac hamugøøyy maa ja'a Jesúsän. Ja'a Jesús miädia'agy hajxy hänajty yhamädoowhidáanäp. Møødá pia'amhajxy hänajty yajnaxáanäxä.

16 Coo ja'a jäya'ayhajxy hänajty wyi'i yhamugø'øy maa ja'a Jesúsän, paadiä Jesús hanidiuhmduum ñøcxy Diospa'yaaxpä.

17 Wiinghooä Jesús ja'a cu'ug hänajty yajwiingapxø'øy. Jaančh tehñ yhujs ja'a tøjc hänajty. Jiibiä fariseoshajxy hänajty yhäñ'ay møødá ley-yajnahixøøbiähajxy. Wiinduhmyhagajpt hajxy hänajty choon Galileanaaxooty møødá Judeanaaxooty møødá Jerusalén. Miøødá Jesús ja'a Diosmäjaa hänajty nebiä pa'am jaduñ yajnaxät.

18 Mänitä cø'ømucypiä tecymiucypiä tu'ug quiøømiejtsä tsaajiooty. Jiiby hajxy jia yajtøjtägø'øwaañ maa ja'a Jesús hänajty miädia'aguiän.

19 Pero jaančh tehñ yhujs ja'a tægø'øwøødiaact hänajty. Mänit hajxy ñiñämaayyä coo hajxy jim yaghawa'adsa'añ tøjnahgøxp. Mänit pa'amjäya'ay hajxy quiuhdøøñajxy tøjcuhduum maa ja'a Jesús hänajty pia'täna'ayän.

20 Coo ja'a Jesús ñajuøøyy coo ja'a miädia'agy

hänajty miäbögáanäxä, mänitä cø'ømucypiä tecymiucypiä ñämaayä:

—Mägu'ughajpä, miich nnämaaby coo ja'a mbojpä mgädieey tøø xñähwa'açh tøø xquiuhwa'açh.

21 Mänitä fariseoshajxy quiopcooty tiägøøyy mädiaactaapä møødä ley-yajnähixøøbiä: “Tii yø'ø craa jaduhñ coo miäna'añ. Capxtägooby yø'øduhñ. Jagooyä Dios ja'a cuhdujt jaduhñ miøødä coo ja'a pojpä cädieey mié'e'xät.”

22 Mänitä Jesús ñajuøøyy nebiaty hajxy hänajty miädiaacta'agy quiopcooty. Mänit miänaañ:

—Tii hajxy jaduhñ coo mmädiaacta'agy mgopcooty.

23 Nej, maas páquiøch yø'ø mähdiøjc nnámá'awädä: “Tøøch miich mbojpä mgädieey nmämee'xy”, tögä maas páquiøch jaduhñ nnámá'awädä “Tänaayyø'øg, yo'oyø'øg.”

24 Mhuug híxäp hajxy nébiøch hädaa mähdiøjc nyajmøcpøga'añ. Jaduhñ hajxy mnajuó'øwät coochä cuhdujt jaduhñ nmøødä hädaa yaabä naaxwiin coochä pojpä cädieey jaduhñ nmé'e'xät, høøch ja'a Diosquexypä.

Mänitä mähdiøjc ñämaayä:

—Tänaayyø'øg; widsø'øg yø'ø mdsaa; nøcxnä maa ja'a mdøjcän.

25 Mänitiä ja'a mähdiøjc jaduhñ tiänaayyø'cy maa ja'a wyiinduumhajxiän. Mänitä tsaay wyidsø'cy maa hänajty tøø quio'na'ayän. Mänit ñøcxnä maa ja'a tiøjcän. Mänitä Dios Dioscujú'uyäp miooyy.

26 Mänit hajxy nägøxiä jiaançh tehñ yagjuøøyy. Jaançh tehñ chähgøøyy hajxy jaduhñ. Mänitä Dios Dioscujú'uyäp hajxy miooyy. Mänit hajxy miänaañ:

—Tøødsä hoy-yagjuøøñäbä hajxy nhíxäm jäda'a.

²⁷ Mänitä Jesús wyiimbijnä. Mänitä jäya'ay tu'ug yhijxy, ja'a Levíhajpä. Jimä Leví hänajty yhäña'ay maa hajxy hänajty yajnähuudiu'udiän. Je'e ja'a Leví hänajty tiuunghajpy. Mänitä Jesús ja'a Leví ñämaayy:

—Høøch pamínäc.

²⁸ Mänitä Leví tiänaayyø'cy, pianøcxy ja'a Jesús. Cøjxjaduhñ ñähgue'egy mäduhñtiä hänajty miøødä.

²⁹ Mänitä Leví ja'a xøø yagjajtä maa ja'a tiøjcän ja'a Jesúscøxpä. Jiibiä yajnähuudiuutpähajxy hänajty nämay miägaabiä møødä wiinghäna'c-hajxy.

³⁰ Jiibiä fariseoshajxy hänajty miägaabiä møødä ley-yajnähixøøbiähajxy. Mänitä Jesús jiamiøødhajxy ñämaayyä ja'a fariseoshajxy:

—Tii yø'ø yajnähuudiuutpä hajxy coo mmøødcay coo mmøødhu'ugy. Haa ca'a, jue'e yø'ø hajxy, pojpäya'ay cädieejäya'ayhajxy jaduhñ.

³¹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Pøñ møc, cab hajxy yajtsooyø'øy. Pøñ pa'ammøød, je'eds hajxy yajtsooyøøby.

³² Jaduhñ mäwíinäts høøch ja'a pojpäya'ay cädieejäya'ay nyajnähwa'açh nyajcuhwa'açh. Pero mijts jaduhñ mänaamb cooc tyijy pojpä cädieey hajxy mga'a møødä. Páadyhøch mijts waamb nga'a näma'ay.

³³ Mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

—Ja'a Juan jiamiøødhajxy, naxy hajxy yhity hayuu; naxiä Dios hajxy pia'ya'axy. Jaduhñä fariseos jiamiøødhajxy naxy quiudiuumbä. Pero

miičh mjamiøødhajxy, nä'ä caaby nä'ä huucp hajxy je'e. Cab hajxy yhity hayuu. Cab jaduhñ yhooyä.

³⁴ Mänitä Jesús miänaañ:

—Coo ja'a pøc hu'ug maa jiadyii, cabä woybä wichpähajxy hayuu wyiimbity. Jaduhñ mäwínäts høøch nebiä jamiø'ødän ja'a pøgaambä. Páadyhøch njamiøødhajxy hayuu quia'a hity.

³⁵ Habaadaañnap jaduhñ cooçh yaa ndsoon-aannä. Mänitøch njamiøødhajxy yhida'añ hayuu mäbøcypiä.

³⁶ Mänitä Jesús jadähooc wyiingapxøøguiumbä:

—Cabä tucwit pøn yhagø'yø'y jemywyithaam. Cøødsäp ja'a jemywyit jaduhñ; cab jaduhñ ñibiaada'añii møødä tucwit.

³⁷ Jaanä jaduhñduhmbä, cabä jemyvyino pøn quiudemø'y ja'a tucwajhacxujooty. Cøødsäp ja'a tucwajhacxuy jaduhñ; høxyógäp ja'a vino jaduhñ. Haagä tägóyyäp ja'a tucwajhacxuy jaduhñ møødä vino.

³⁸ Pero jiibiä jemyvyino hajxy quiudemø'y ja'a jemywiajhacxujooty. Cab jaduhñ tii mia'ady, ni ja'a jemyvyino, ni ja'a jemywiajhacxuy.

³⁹ Cabä jemyvyino pøn hoyhuucnä jiäwø'y coo ja'a vino hänajty tøø yhu'ugy ja'a tehñ jiecypiä. “Maas hoyhuucnä ja'a jecyvyino” —nømä jäya'ayhajxy miäna'añ.

6

¹ Mänitxøø ja'a Jesús hajxy hänajty wiädity trigoni'ibyquiuic. Poo'xxiøøjooty hänajty je'e. Mänitä jiamiøød ja'a trigo hajxy tiøjy. Mänit hajxy ñähxajtstuuty. Mänit hajxy jiøø'xy.

² Mänitä fariseoshajxy näje'e miänaañ:

—Cabä cuhdujt jaduñ myiñ coo hajxy jaduñ mdúnät ja'a poo'xxiøøjooty.

³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Nej, cahnä ja'a Diosmädia'agy hajxy mgapxiä nebiä David tiuñ coo hänajty yäho'ogyii møødä jiamiøødhajxy.

⁴ Mänit hajxy jiiby tiägøøyy tsajtøgooty. Mänitä tsajcaagy hajxy quiaaay ja'a teedyhajxy hänajty tøø quiuyoxø'øyäbä. Cabä David ja'a cuhdujt hajxy hänajty miøødä coo hajxy jaduñ quiáyät. Ja-gooyä teedy ja'a cuhdujt hajxy hänajty miøødä coo hajxy quiáyät.

⁵ Høøch ja'a Diosquexypä, jadúññhøch høøchpä, nmøødhøch ja'a cuhdujt jaduhmbä høxtä maa ja'a poo'xxiøøbaadiän —nømä Jesús miänaañ.

⁶ Jatu'ugpä poo'xxiøøjootypä ja'a Jesús tiägøøyy tsajtøgooty. Mänit tiägøøyy yajwiingapxøøbiä. Ji-ibiä mähdiøjc hänajty tu'ug hadu'ugcø'ødø'øds ja'a yhahooyhaampiä.

⁷ Jiibiä fariseoshajxy hänajty tiäna'ay møødä ley-yajnähiøøbiähajxy. Jiibiä Jesús hajxy hänajty wyi'i yheebby. Yhijxmajchp ja'a Jesús hajxy hänajty pø yajnaxaambiä pa'am ja'a poo'xxiøøjooty. Yhøxtaabiä fariseos ja'a wiinmahñdy hajxy hänajty nebiä Jesús hajxy yajtsumøøjät coo ja'a pa'amjäya'ay hänajty yajmøcpøgyii ja'a poo'xxiøøjooty.

⁸ Ja'a Jesús, ñajuøøby hänajty je'e nebiä fariseoshajxy hänajty tiajy miay. Mänitä Jesús ja'a mähdiøjc ñämaayy ja'a hadu'ugcø'ødø'ødspä:

—Tänaayyø'øg, miñ huuc täna'aw cujc.

Mänit jiaančh tänaayyø'cy.

⁹ Mänitä Jesús ñämaayy ja'a fariseoshajxy:

—Mijts nmäyajtøøby, nej, yejpiä Dios ja'a cuhdujt jaduñ coo hajxy hoy ndúunämät ja'a poo'xxiøjootiä, tøgä yejpiä cuhdujt coo hajxy haxøøg ndúunämät ja'a poo'xxiøjootiä. Jaanä jaduñduhmbä, nej, yejpiä Dios ja'a cuhdujt coo ja'a jäya'ay hajxy nyajñähwáatsämät ja'a poo'xxiøjootiä, tøgä yejpiä cuhdujt coo jäya'ay hajxy nyajcuhdägóoyyämät ja'a poo'xxiøjootiä.

¹⁰ Mänitä Jesús ja'a jäya'ay wyiinhee'ppejty nägøxiä. Mänitä Jesús ja'a mähdiøjc ñämaayy:

—Xajtøw yø'ø mgø'ø.

Mänitä quiø'ø jiaanç xajtøøyy. Mänitä quiø'ø hoy jiajnä.

¹¹ Mänitä fariseoshajxy jiootma'ty hoyhoy. Mänit hajxy quiojyquiapxyhajty nebiä Jesús hajxy tiuna'añ.

¹² Cujaboomgumaaxc ja'a Jesús ñøcxy tunguhduum. Tu'tsuhmä Tieedy pia'yaaxy.

¹³ Coo jioøøyy, mänitä jiamiøødhajxy miøjyaaxy. Mänitä nämajmetspähajxy wyiimbiiwä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy yajwá'xät.

¹⁴ Jaduñdsä nämajmetspähajxy hänajty xiøhaty: Simón, ja'a Jesús hänajty tøø yajxøbėtiäbä Pedro, møødä piuhya'ay Andrés, møødä Jacobo, møødä Juan, møødä Felipe, møødä Bartolomé,

¹⁵ møødä Mateo, møødä Tomás, møødä Jacobo, ja'a Alfeo yhuung, møødä Simón ja'a celote,

¹⁶ møødä Judas, ja'a Jacobo yhuung, møødä Judas Iscariote; je'e ja'a Jesús hänajty yajcø'ødägø'øwaamb ho'cøøc maa ja'a fariseoshajxiän.

17 Mänitä Jesúshajxy miänajnä tunguhduum. Mänit hajxy hoy ñaaxoguiädaacnä. Jimä Jesús jiamiøødhajxy hänajty nämay. Jimä jäya'ayhajxy hänajty may tøø miech. Ja'a Jesús miädia'agy hajxy hänajty yhamädoowhidáanäp. Yajnaxáanäxäp ja'a pia'amhajxy hänajty. Jäguembaady hajxy hänajty tøø chooñ Judeanaaxooty, møødá Jerusalén, møødá mejypia'a jim Tiro møød jim Sidón.

18 Ja'a jäya'ayhajxy hänajty møjcu'uba'ammøødpä, yajnájxäxä ja'a pia'amhajxy je'ebä.

19 Nägøxiä ja'a Jesús hajxy hänajty ñähdona'añ. Mänitä pia'amhajxy yajnájxäxä ja'a Jesús miäjaahaam.

20 Mänitä Jesús wyiinhee'ppejty ja'a jiamiøødhajxy. Mänit miänaañ:

—Jootcujc mijts mhity, mijts häyoobädøjc. Paady hajxy jootcujc mhity coo hajxy jim mnøcxa'añ maa ja'a Diosän.

21 'Jootcujc mijts mhity, mijts yajmaajiajpä. Paady hajxy jootcujc mhity coo ja'a Dios hajxy cøxiä wiinä xmio'owa'añ.

'Jootcujc mijts mhity, mijts jøøbiä xuu'tspä. Paady hajxy jootcujc mhity coo hajxy mxi'ig mxoonda'aga'añ.

22 'Jootcujc mijts mhity, hoy mijts jäya'ay xjia mähänhaty ja'a høøchcøxpä, hoy mijts jäya'ay xquia'a ja tsocy xquia'a ja mee'xy, hoy mijts xjia nänømy, hoy mijts xjia pexy.

23 Mxi'ig mxoonda'agäp hajxy jaduñ. Mbaadaambiä hoyhajt ja'a weenhajt hajxy jim tsajpootyp. Jaduñ hajxy jiajpä yhabejpä, ja'a Diosmädia'agy hajxy jecy tøø yajwá'xiäbä.

24 'Pero mijts mäyøøjäya'ayhajxy, ja'a tsaachpä hajxy mbaadaamby. Cab hajxy mxoonda'agaannä neby hajxy hijty mxoonda'aguiän.

25 'Hoy mijts tii hamaay mga'a ja juø'øy, myaj-maajiadaamby hajxy jaduñ.

'Hoy mijts mja xi'igy mja xoonda'agy, pero mnä'ägädä jø'øw mnä'ägädä xuudsaamb hajxy.

26 'Tsipcøxpä tsaachpä hajxy mbaada'añ, hoyyä cu'ug hajxy xjia cumay. Jaduñnä jäya'ayhajxy hijty yajcumay ja'a hajxy hijty jegyhajty nä'ä wädijpä høhndaacpä. Nä'ä mänaamb hajxy hijty jaduñ cooc tyijy ja'a Diosmädia'agy hajxy ya-jwa'xy.

27 'Huuc mädown hajxy, mdsógäp hajxy pøn jaduñ xmiädsiphajp hädaa yaabä naaxwiin; mmée'xäp hajxy pøn jaduñ xmiähahhajp.

28 Mmänuu'xtá'agäp ja'a Dios hajxy coo ja'a Dios ween mio'oy ja'a hoyhajt ja'a weenhajt pønjaty mijts jaduñ xyhäyoowhijxp, pønjaty mijts jaduñ haxøøg xñänøømb.

29 Coo pøn xyhatejxø'øgät tu'nax, mmøjcóogumbäp jadu'nax; ween jaduñ jadu'nax xjiaac tehñ yhatejxø'øgy. Coo pøn mjocxwit xpiójcät, mänitä mgamiixy mjaac tehñ mió'owät.

30 Coo pøn tii jaduñ xmiäyujwá'anät, mmó'owäp jaduñ. Y coo pøn tii xpiójcät, cab je'e mmäyujwaandägájtsnät.

31 Jaduñds mijts wiinghäna'c mnäxúudsät nej mijts hänajty myajnäxuudsa'añän.

32 'Coo ja'a mmägu'ughajpähajtiä hajxy mmøødnijootpaadøøjät, cab hajxy tii mbáadät;

jaduhñdsä pojpäya'ay cädieejäya'ayhajxy
ñiçhójcäbä.

³³ Coo hajxy jagooyyä mmøodniñäxuudsøøjät
pønjaty jaduñ xñäxuu'tsp, cab hajxy tii mbáadät;
jaduhñdsä pojpäya'ay cädieejäya'ayhajxy
ñiñäxúu'tsäbä.

³⁴ Coo jagooyyä xädø'øñ hajxy myaghanúu'xät
pøn jaduhñ mnajuøøby xmioodiägatsaamb pedyii,
cab hajxy tii mbáadät; jaduhñdsä pojpäya'ay
cädieejäya'ay xädø'øñ hajxy yajnimiähanúu'xäbä.
Ñajuøøby hajxy jaduhñ coo hajxy pedyii
mioodiägatsa'añii.

³⁵ Mdsógäp hajxy pøn jaduhñ xmiädsiphajp.
Mnäxúudsäp hajxy jaduhñ. Coo pøn xädø'øñ
xmiäyujwá'anät, mnä'ä mó'owäp jaduhñ. Mänitä
hoyhajt ja'a weenhajt hajxy mbáadät may. Mänitä
Dios hajxy xyhuunghádät jim tsajpootyp. Hiç,
Dios, ñäxuu'chp ja'a jäya'ayhajxy høxtä ja'a
jäya'ayhajxy ja'a Dioscujú'uyäp hajxy quia'a
yejpiä, møød ja'a hojioot hajxy ca'a møødpä.

³⁶ Mmøødhádäp ja'a hojioot hajxy jaduhñ nebiä
nDeedy hojioot miøødhájtäm.

³⁷ 'Cabä wiinghäna'c hajxy mnähójtät coo ja'a
Dios hajxy xyajcumädówät. Pero mmämée'xäp
hajxy jaduhñ; mänitä Dios hajxy jaduhñ
xmiämée'xpät.

³⁸ Mäduhñtiä wiinghäna'c hajxy mmo'oy, nä'ä
tägø'øbä hajxy mbaattägatsa'añ.

³⁹ Jaduhñhøch mijts nyajmäbáadät nebiä wi-
indspän. Coo ja'a wiindspähajxy ñiwyitswädityii,
tsipcøxp hajxy jiuçta'ay. Paady mijts jaduhñ mga'a
wädítät nebiä wiindspän.

40 Cabä capxtaacpäna'c-hajxy jiaty jaty nebiä wyiindsønajxy jiatian. Coö hajxy nägø'ø nädecypiä quiapxtá'agät, mänit hajxy jaduhñ ñajtspaadø'øwät.

41-42 'Coo ja'a mmägu'ughajpä weeñtiä quiädiéeyät, y coö miich hñajty maas hanaxiä tøø mgädieey, cabä mmägu'ughajpä hawiinmats waamb mnä'ägädä nämá'awät. Coö miich hñajty tøø mnähwa'açh, mänitä mmägu'ughajpä hawiinmats mwiingapx mjøjcapxø'øwät.

43 'Mädyii quepychaa pa'ag nä'ägädä tøømbejp, ni mänaa ja'a tiøøm quia'a xunä. Jaanä jaduhñduhmbä, mädyii quepychaa xunä nä'ägädä tøømbejp, ni mänaa ja'a tiøøm quia'a pa'agø'øy. Tøyhajt jaduhñ.

44 Mnajuøøby hajxy jaduhñ mädyii quepychaa hoy tøømhajp. Ja'a hapyt, cab jaduhñ tiøømhaty nebiä piidsän. Y ja'a wädsats, cab jaduhñ tiøømhaty nebiä tsaatypän.

45 Jaduhñ mäwínädsä hojiäya'ay ja'a howyiinmahñdy miøødä. Hoy jaduhñ wiädity. Pero ja'a ca'awiindøjjiäya'ayhajxy, cabä howyiinmahñdy hajxy miøødä. Haxøøgwiinmahñdy hajxy miäwädijpy. Haxøøg hajxy jaduhñ ñä'ägädä capxy ñä'ägädä mädia'agy.

46 'Wiindsønhøch mijts xwyi'i ñäma'ay; pero cab hajxy jaduhñ mgudiuna'añ nébiøch mijts nja hane'emiän.

47 Pøñhøch nmädia'agy xmiädóowäp, pøñhøch nmädia'agy xmiäbøjcäp, jaduhñ mäwínäts je'e

48 nebiä jäya'ay tiøjcojjiän. Cøøc jaduhñ tiajøøyy. Tsaawiing jaduhñ miuu'tsø'cy. Coö ja'a nøøgomdägoy quiädaacy, coö ja'a tøjc

jaduhñ ñòònähgoombejty, cab jaduñ piädø'cy, je'eguiøxpä coo hñajty cøøc miuu'tsø'øguiä.

⁴⁹ Pero pònhøch nmädia'agy jaduñ xquia'a mähøjcäp, jaduñ mäwíñäts je'e nebiä jäya'ay tiøjc cøøc quia'a muu'tsø'quiän. Coo ja'a tøjc ñòònähgoombejty, pädø'c jaduñ; cøjx jaduñ quiäday.

7

¹ Coo ja'a Jesús miädiaacpädøøyy, mänit quia-jptägøøyy Capernaum.

² Jimä soldadowiindsøñ hñajty tu'ug. Roma hñajty choon. Tøø ja'a mioonsä hñajty tu'ug pia'ambety. Jaduhñ hñajty jiäwø'øy nebiä yhamd-soo puhya'ayän. Nä'ägädä ho'ogáannäp hñajty je'e.

³ Coo ja'a soldadowiindsøñ miädoyhajty coo ja'a Jesús ja'a pa'amjäya'ay hñajty yajmøcpøcy, mänitä majtøjc näje'e quiejxy maa ja'a Jesúsän. Judíos hajxy je'e.

⁴ Mänitä Jesús hajxy hoy miänuu'xta'agy coo ja'a pa'amjäya'ay ween nøcxy yajmøcpøcy. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Ja'a soldadowiindsøñ, hojiäya'ay je'e. Hahixøøby jaduñ coo mbuhbédät.

⁵ Xchójcäm hajxy jaduñ. Tøø højts ndsajtøjc xyajcójjäm.

⁶⁻⁷ Mänitä Jesús ja'a majtøjc miøødtu'ubøjcy. Ja ween hajxy hñajty quia'a coody maa ja'a soldadowiindsøñ tiøjcän, mänitä soldadowiindsøñ ja'a Jesús capxy yajnäguejxy:

—Wiindsøñ, jaduhyyä mmäná'anät cooch nmoonsä miøcpøgät. Cábøch cuhdujt nmøødä

nej miich cuhdujt mmøødän; paady jaduhñ caj yhawiinmatsä coo mdägó'øwät maaçh ndøgootiän. Páadyhøch miich hamdsoo tøø nga'a mägapxy.

⁸ Hiç, hané'emyhøch nhity; y cooçh nsoldado howiaambä nhané'emät møødhøch nmoonsä, xquiudiúunäbøch nmädia'agy hajxy —nømä soldadowiindsøn ja'a Jesús quiapxyñäguejxy.

⁹ Jaançh tehñ yagjuøøyy ja'a Jesús jaduhñ coo jaduhñ ñämaayy. Mänitä cu'ug wyiinhee'ppejty. Mänit miänaañ:

—Cábøch nmägunaaxhajxy jaduhñ miäbøcy nej yø'ø craa miäbøquiän, y jäguem chooñ.

¹⁰ Ja'a majtøjc hänajty tøø quiexyijäbä maa ja'a Jesúsän, mänit hajxy wyiimbijnä. Coø hajxy miejt-stägajch maa ja'a soldadowiindsøn tiøjcän, tøø ja'a soldadowiindsøn mioonsä hänajty miøcpøjnä.

¹¹ Mänitä Jesúshajxy ñøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Naín møødä miägu'ughajpähajxy. Nämäyyä jäya'ayhajxy hänajty pianøcxy.

¹² Jim hajxy hänajty miäwiingoñ cajtpa'a, mänitä ho'ogyjiäya'ay hajxy hoy jiøjcubaadø'øy. Cabäsantä hänajty nøcxy ñaaxtägø'øy. Tu'ughuung hänajty je'e. Yaamgto'oxy ja'a tiaj je'ebä. Majiäya'ay hänajty panøcxp.

¹³ Coø ja'a Jesús ja'a yaamgto'oxy yhijxy, mänit ñäxuu'ch. Mänit ñämaayy:

—Ca'a mjø'øy ca'a mxuuçh.

¹⁴ Mänitä Jesús miänaañ coø hajxy yhuuc yaghahíxät. Mänitä cøøbiädøjc-hajxy tiänaaxiøjpy. Mänitä Jesús ja'a ho'ogyjiäya'aguiajä hoy ñähdoñ. Mänitä ho'ogyjiäya'ay ñämaayy:

—Jexy, pädø'øg.

15 Mänitā craa yhäñaaŷyø'cy. Mänit quiapxø'cy. Mänitā tiaj miødhajnä.

16 Mänitā jäya'ayhajxy nägøxiä jiaanč tehṃ yagjuøøyy. Mänitā Dios hajxy ñāmaayy:

—Dioscujú'uyäp.

Mänit hajxy ñiñāmaayyā:

—Diosquexy yø'ø craa. Møj jaanč yø'øduhṃ. Paadiä Dios tøø quiexy, piuhbedaamby ja'a quiu'ug jaduṃ, ja'a hajxy hädaa yaabä naaxwiimbä.

17 Mänitā mädia'agy tiägøøyy wädijpä jim Judeanaaxooty coo ja'a Jesús ja'a ho'ogyjiäya'ay tøø yagjujypiøcy. Wiinduhmyhagajpt ja'a mädia'agy jaduṃ wiädipty.

18 Ja'a Juan, tøø je'e hänajty chumyii. Coo ja'a miägu'ughajpähajxy miädoyhajty nebiatiä Jesús hänajty tiuñ, mänitā Juan hoy yhawáanäxä.

19-20 Mänitā Juan ja'a miägu'ughajpä metsc miøjyaaxy. Mänit hajxy quiejxä maa ja'a Jesúsän. Coo hajxy jim miejch, mänitā Jesús hajxy ñāmaayy:

—Juan mäyajnäbejpä højts tøø xquiexy coo højts miich nmäyajtówät pøn miich. Nej, miich ja'a Dios hijty jaduṃ xquiexaambä, tøgä wiinghäna'c je'ejä.

21 Jimä Jesús ja'a pa'amjäya'ay hänajty yajmøcpøcy. Madiu'u ja'a pa'am hajxy hänajty miøødä møødä møjcu'u. Møødä wiindspähajxy hänajty nämay yaghijxø'øgyii.

22 Mänitā Jesús yhadsooyy:

—Nøcxä Juan hajxy hawaanä nebiaty hajxy yaa mhixy mmädoy. Hijxø'p ja wiindspähajxy, yo'oyø'p ja'a tecymia'adpähajxy, nähwaatsp ja'a haxøøgpa'ammøødpähajxy, mädoowø'p ja'a

cuhnatpähajxy, jujypiøjp ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy, yajwiingapxøøyyäp ja'a häyoobäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy.

²³ Pønjátyhøch nmädia'agy xmiäbøjcäp tehngajnä, jootcuic hajxy jaduhñ ñijiäwø'øyii —nømä Jesús miänaañ.

²⁴ Coø ja'a Juan miägu'ughajpähajxy wyiimbijnä, mänitä Jesús miänaañ:

—Coø hajxy tøø mhoy pactuum, Juan miädia'agy hajxy hänajty mmäadowaanäp, túhmäts. Cabä tsajcapy pojyu'xpä hajxy hoy mhixy. Caj pues, paady hajxy jim tøø mhoy coø ja'a Juan ja'a miädia'agy hajxy hänajty mmäadowaanä.

²⁵ Diosquexy je'e, paady hajxy hoy tøø mmädoowä, hoyyä howyit je'e quia'a ja møødä nebiä mäyøøjäya'ayhajxy miøødän.

²⁶ Tøyhajt jaduhñ coø ja'a Juan ja'a Diosmädia'agy yajwa'xy. Maas may ja'a Dios ja'a Juan cuhdujt tøø mio'oy quejee ja'a jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy jecy yajwá'xäbä.

²⁷ Ja'a jäya'ay ja'a Diosmädia'agy jecy nägápäbä, Juan je'e. Jaduhñä Dios jecy miänaañ coø ja'a quiuguexy hänajty jayøjp quiexa'añ coø ja'a cu'ug ween yajwiinxiic yajwiingapxø'øy coø ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'owät. Høxháamhøch hijty ngäda'aga'añ. Jayøjpä Juan quiejxä; høxháamhøch njaanç cädaacy.

²⁸ Ni pøn jaduhñ jäda'ahaty quia'a mäbaady hädaa yaabä naaxwiin nebiä Juan mäyajnäbejpä ja'a cuhdujt miøødän. Tøyhajt jaduhñ. Pero cooçh hänajty tøø nho'nä, cooçh hänajty tøø nnøcxtägach maach nhuuc tsohmübän, pønjaty ja'a Diosmädia'agy hänajty mæbøgaamb ja'a

høøchcøxpä, maas may ja'a cuhdujt hajxy hänajty miøødhada'añ quejee ja'a Juan jäda'ahaty miøødän, hoyyä møjcuhdujt hajxy hänajty quia'a ja møødä.

²⁹ Coö ja'a cu'ughajxy jaduħñ miädooyy møødä yajnähuudiuutpädøjc-hajxy, mänitä Dios hajxy quiapxpaaty coö yhooyä, je'eguiøxpä coö hajxy hänajty tøø yajnäbetyii ja'a Juángäm.

³⁰ Pero ja'a fariseoshajxy møødä ley-yajnähixøøbiähajxy, cab hajxy hänajty tøø yajnäbetyii ja'a Juángäm. Paadiä Dios hajxy quia'a jøjpøgøøyy. Cabä jioot hajxy hänajty chocy coö hajxy yajnähwa'adsøøjät ja'a Diósäm.

³¹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Nhuuc yajmäbáadyhøch ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä.

³² Cab hajxy tii yhojiäwø'øwa'añ. Jaduħñ mäwíinäts hajxy je'e nebiä pigäna'c-hajxy wiinhecpän. Coö hajxy naxy miech häyø'pä tøjpa'c, mänitä miäbigäna'c hajxy ñäma'ay: “Tøø højts nja xu'uxy, pero cab hajxy tøø mhech. Tøø højts hojiøøñä nja høy, pero cab hajxy tøø mjø'øy.”

³³ Hoorä, coö ja'a Juan mäyajnäbejpä miehch, cabä tsajcaagy hänajty quiaya'añ, ni ja'a vino hänajty quia'a hu'uga'añ. Y mijts jaduħñ mänaamb coö quiuhmäñø'øy.

³⁴ Y coöch nbamejtspä, høøch ja'a Diosquexypä, mänitøch ndägøøyy caabiä huucpä. Jaduħñch mijts xñänøømbä coöch nwi'i quiaya'añ, coöch nwi'i yhu'uga'añ, coöchä pojpyä'ay cädieejäya'ay nmägu'ughaty møødä yajnähuudiuutpädøjc.

³⁵ Pønjaty ja'a Dios jaančh jahmiejtsp, ya-jcähxø'py hajxy jaduħñ coö ja'a Dioswiinmahñdy

hajxy miøødä.

³⁶ Mänitä fariseo ja'a Jesús tu'ug hoy wioy caabiä. Simón hänajty xiøhaty. Mänit hajxy yhäñaaguiädaacy caabiä maa ja'a Simón tiøjcän.

³⁷ Mänitä to'oxiøjc tu'ug miehch cuhhiñbä. Haxøøgcuhdujt hänajty miøød. Tøø hänajty miädoyhaty coo ja'a Jesús jiiby tøø miehch maa ja'a Simón tiøjcän. Perfume quionmejts alabastrofrascooty.

³⁸ Mänit tiägøøyy jøøbiä. Mänitä Jesús tiecypiuujy wyiinnøøhaam. Mänit tiecymieexy quiuhwaayhaam. Mänit tiecychu'xy. Mänit tiecyñähjahxy perfumehaam.

³⁹ Mänitä Simón tiägøøyy tajpä maabiä: “Coo ja'a Jesús häxøpy quiunajuøhñdiä, tøø häxøpy ñajuø'øy coo yø'ø to'oxiøjc quiuhhiñä.”

⁴⁰ Mänitä Jesús ja'a Simón ñämaayy:

—Simón, tsøg mädiáacäm.

Mänitä Simón yhadsooyy:

—Wiindsøn, tsøc.

⁴¹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Jimä jäya'ay hijty tu'ug miänuu'xyhadyii jäya'ay metscä. Tu'jäya'ay hänajty miänuu'xyhaty mägooxmägo'x denarios. Jatu'ug, juxy-chägui'xmajc.

⁴² Cab hajxy hänajty tii miøødä nebiä ñuu'xy hajxy yajnähwá'adsät. Mänit hajxy ñämaayyä: “Weends yhity.” Hoorä, pønäda'a maas mädsógäp.

⁴³ Mänitä Simón yhadsooyy:

—Jue'eda'a, ja'a craa ja'a ñuu'xy maas may hijty miøødpä.

Mänitä Jesús miänaañ:

—Je'e pues.

⁴⁴ Mänitá Jesús ja'a to'oxiøjc miøjhee'py. Mänitá Simón ñämaayy:

—Cooch yaa ndägøøyy maa miich mdøgootiän, cáboch miich nøø tøø xmio'oy cooch ndecypiúját. Jaduhñ hajxy naxy nguhdujthájtäm. Pero yø'ø to'oxiøjc, wyiinnøøháamhøch ndecy tøø xpiujjá, quiuhwaayháamhøch ndecy tøø xmieexä.

⁴⁵ Cáboch miich tøø xchu'xy, pero yø'ø to'oxiøjc, tehngájnoch ndecy xwyi'i chu'xä.

⁴⁶ Cáboch miich ja'a nguhwaay tøø xyhoonä. Jaduhñ hajxy naxy nguhdujthájtäm. Pero yø'ø to'oxiøjc, perfumeháamhøch ndecy tøø xyhoonä.

⁴⁷ Xjiaanč tehñ chójpøch yø'øduhñ; paadiä pi-ojpä quiädieey yajnáhwáatsäxä, hoy hijty may jia møødä. Pero pønä pojpä cädieey hijty ca'a jaty møød, cáboch jaduhñ xjiaty wiingudsähgø'øy.

⁴⁸ Mänitá Jesús ja'a to'oxiøjc ñämaayy:

—Tøøch miich ja'a mbojpä mgädieey nyajnáhwáatsäm.

⁴⁹ Ja'a hajxy hánajty jiihy pahäñaabiä, mänit hajxy tiägøøyy niñamáayyábä:

—Maa ja'a cuhdujtäda'a tøø yhuuc paatpä coo ja'a pojpä cädieey yajnáhwa'ačh.

⁵⁰ Mänitá Jesús ja'a to'oxiøjc ñämäaguiumbä:

—Cooch nmädia'agy tøø xmiäbøjcä, páadyhøch ja'a mbojpä mgädieey tøø nyajnáhwa'ačh. Nøcxnä jootcujc.

8

¹ Mänitá Jesús hajxy tiägøøyy wädiypä wiinduhmyhagajpt møødä jiamiøødhajxy ja'a nämajmetspä. Diosmädia'agy-yajwa'xpä hajxy

hänajty wiädity. Jaduhñä Jesús hänajty miäna'añ cooc ja'a Dios ja'a miäjaa hänajty yajcähxø'øgaanñä.

² Quipxiä to'oxiøjc-hajxy hänajty nämay piawädijpä, ja'a Jesús hänajty tøø yajpa'amnáxiäbä, møød ja'a møjcu'u hajxy hänajty tøø yajnähwa'ačhíjábä. Paadiä Jesús hajxy hänajty piawädity, mioobiä Jesús hajxy hänajty tijaty je'e hänajty miäjyghajpy. María ja'a to'oxiøjc hänajty tu'ug xiøhaty ja'a Magdalatsohmä. Juxtuyc ja'a møjcu'u hänajty tøø yajnähwa'ačhii.

³ Jatu'ug hänajty xiøhaty Juana, ja'a Cuza tio'oxiøjc. Ja'a Cuza hänajty copc-hajp maa ja'a Herodes hänajty yhane'emiän. Møødä Susana hänajty piawädijpä.

⁴ Mänitä Jesús jäya'ay may ñänøcxä. Mayhaga-jpt hajxy hänajty chooñ. Coö hajxy hänajty may tøø yhamugø'øy, mänitä Jesús tiägøøyy yajwiin-gapxøøbiä yajmäbaadyhaam:

⁵ —Mänitä jäya'ay tu'ug tiu'ubøjcy niippä. Coö ja'a tøømd tiägøøyy wøjpä, näje'e ja'a tøømd quiahy tu'haam. Mänitä muuxyhajxy hoy yajpädø'øgy. Mäduhñtiä ja'a muuxyhajxy quia'a yajpädø'cy, je'edsä jäya'ay jiaac yajtehñ.

⁶ Näje'e ja'a tøømd quiahy tsaanähgøxp. Ja mujx je'eduhñ, pero tøøts. Hix, weeñtiä ja'a naax jim tsaanähgøxp.

⁷ Näje'e ja'a tøømd quiahy haptiooty. Ja mujx je'eduhñ. Ja yee'c, pero caj ñä'a tøømbejty. Hix, ja'a hapyt je'e xaam.

⁸ Näje'e ja'a tøømd quiahy maa ja'a hoñaaxän. May je'e tiøømhajty høxtä mägo'xhaam.

Mänitä Jesús møc miänaañ:

—Pøñ hädaa wiinjuøøby, wéenhøch hädaa nmädia'agy xmiäbøjcä.

⁹ Mänitä Jesús miäyajtøøwä neby jaduñ miädia'agytiägø'øy. Ja'a miägu'ughajpähajxy jaduñ yajtøøw.

¹⁰ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Chojpiä Dios jioot jaduñ coo mijts mwi-injuø'øwät nebiä miäjaa yajcähxø'øga'añ. Pero ja'a häna'c-hajxy jaac yaabä, cabä Diosmädia'agy hajxy tiu'joottocy. Hoyyä mädia'agy hajxy jia mädoy, pero cab hajxy wyiinjuø'øy tii jaduñ jia mädiaacyy.

¹¹ Jaduñds miädia'agytiägø'øy nébiøch hajxy tøø nyajwiingapxø'øyän. Jaduñdsä tøømd miäbaady nebiä Diosmädia'aguiän.

¹² Ja'a tøømd cáhwäbä tu'haam, jaduñ miäbaady nebiä jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy jia mädoyyän. Coö ja'a mõjcu'u miech, mänit hajxy wyiinhøøñii neby hajxy jaduñ quia'a mabøgät, nebiä piojpä quiädieeyhajxy jaduñ quia'a nähwá'adsät.

¹³ Y ja'a tøømd cáhwäbä tsaanähgøxp, jaduñds je'e miäbaatpä neby hajxy jia mädoyyän. Tu'habaquiä hajxy jaduñ xioonda'agy. Pero cab hajxy hamuumdu'joot pianøcxy. Coö hajxy cøxypänejpiä tiuñii, mänit hajxy ñajtshixøøñä.

¹⁴ Y ja'a tøømd cáhwäbä haptiooty, jaduñds je'e miäbaatpä neby hajxy jia mädoyyän. Pero cabä yhamdsoo cuhdujt hajxy ñajtshixø'øwa'añ møødä miäyøøhajt. Cabä Diosmädia'agy hajxy hoy quiudi-una'añ.

¹⁵ Y ja'a tøømd cáhwäbä hoñaaxooty, jaduñ miäbaady nebiä Diosmädia'agy hajxy

hamuumdu'joot mǎbøjpǎn. Jaanč tehṃ yhoy hajxy jaduhṃ quiudiuñ.

16 'Coo jāya'ay jøøṃ hajxy quiuhno'ogø'øy, cøxp hajxy yujcoñ neby hajxy quiudøø'xøjät, ja'a hajxy tøjtägøøbiä. Cabä pøṃ jøøṃ quiuhjupy, ni maabejtpa'c hajxy quia'a päda'agy.

17 Jaduhṃ mäwíináts mijts ja'a nmädiá'agyhøch hajxy xwyiinjuø'øwaanä, ja'a tsipjátypøch jaduhṃ tøø nyajwiingapxø'øyäbä.

18 'Huuc wiinjuø'øw hajxy hoy. Pøṃhøch nmädiá'agy tøø xmiäbøjcä, njaac ya-jnähi xø'øwáambiøch je'e. Pøṃhøch nmädiá'agy tøø xquia'a mǎbøjcä, cábøch tii nyajnähi xø'øwaanä. Høxtä jiahdiägoyyaamby hajxy je'e mädyii tyijy ja'a tøø wyiinjuø'øy.

19 Mänitä Jesús ñämejtsä ja'a tiaj møødä pi-uhya'ayhajxy. Cab hajxy hoy tiehṃ wyiingumed-søøyy, je'eguiøxpä coo ja'a jāya'ayhajxy hānajty ñāmayyā jii by tøgooty maa ja'a Jesús hānajtiān.

20 Mänitä Jesús ñāmaayyā:

—Ximä mdajhajxy tøghaguuy møødä mbuhya'ayhajxy. Miič hajxy xjia wi'i miøødmädiá'agaamb.

21 Mänitä Jesús miānaañ:

—Pøṃä Diosmädiá'agy jaduhṃ mǎbøjp, pøṃ jaduhṃ cudiuumb, je'ečh ndajhajpy, je'ečh nbuhya'ayhajpy.

22 Miäwiinghoocpä ja'a Jesúshajxy tiägøøyy bar-cojooty møødä miägu'ughajpähajxy. Mänitä Jesús miānaañ:

—Jam hajxy jim mejyhawiimb.

Mänit hajxy jiaanč tu'ubøjcy.

²³ Nøcxnä hajxy hänajty jaduhñ, mänitä Jesús miaaho'cy. Mänitä poj møc piädø'cy. Mänitä nøø quiubojøøyy barcojooty. Hújtsnäp ja'a barco hänajty.

²⁴ Mänitä Jesús hajxy hoy yuxy. Mänit hajxy ñämaayy:

—Wiindsón, Wiindsón, pädø'øg, quinaambä barco cham.

Mänitä Jesús piädø'cy. Mänitä poj yhojy møødä nøø. Mänitä poj yuungøøyy. Moñdiucy jaduhñ jiajnä.

²⁵ Mänitä Jesús ja'a miägu'ughajpähajxy ñämaayy:

—Tii hajxy coo mwi'i chähgø'øy. Nej, cab hajxy mnajuø'øyä cooch mijts homiänaajä ngüeendähada'añ.

Jaanch tehñ yagjuøøyy hajxy jaduhñ. Mänit hajxy hamiñ haxøpy ñiñämaayyä:

—Pønäda'a yø'øduhñ coo ja'a miädia'agy miäböjcäxä ja'a poj møødä nøø.

²⁶ Mänit hajxy miejyhawiimpädsøømñä jim maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Gadara, jim jaduhñ mejyhawiimpä maa ja'a Galileanaaxootiän.

²⁷ Coo ja'a Jesús biarcopädsøømy, mänitä jäya'ay tu'ug miejch Jesús wyiinduum, ja'a jim cajptooty tsänaabiä. Tøø hänajty jiegø'øy mänaa ja'a mähdiojc møjcu'u hänajty tøø ñäméchiijän. Cabä wit hänajty miøødhajnä, ni quia'a häña'ay hänajty tøgooty. Jim hänajty yhity maa ja'a cabäsantän.

²⁸ Coo ja'a Jesús yhijxy, mänit wyiinjiicädaacy. Mänitä møjcu'uhajxy yaaxy:

—Jesús, tii højts xwia'ana'añ. Dios miich xyHu-unghajp ja'a tsajpootypä. Tunä mayhajt, ca'a højts jiiiby xquiexy maa jiaanç tehñ chaächpän.

29 Paadiä mähdiojc jaduhñ yaaxy, je'eguiøxpä coo ja'a Jesús ja'a møjcu'u hñanjty tøø yhane'emy coo ñähwa'adsøøjät. Mayhooc ja'a mähdiojc hñanjty tøø ñämečhii ja'a møjcü'ujäm. Paadiä jäya'ayhajxy hñanjty jia wi'i yaghida'añ cø'øxoch tecyxioch cadenahaam neby jaduhñ hoy yhidät. Pero nimiäpodøøyyäp hñanjty je'e, y yajnøcxäp hñanjty pactuum ja'a møjcü'ujäm.

30 Mänitä Jesús ja'a mähdiojc miäyajtøøyy:

—Tii mxøhaty.

Mänit yhadsooyy:

—Legiónhøch nxøhaty.

Paady jaduhñ miänaañ coo ja'a møjcu'u hñanjty may miøødä.

31 Mänitä møjcu'u ja'a Jesús hajxy miänuu'xtaacy coo hajxy jii by quia'a quexøøjät møjcu'uhaam maa jiaanč tehñ chaächpän.

32 Jimä mayhädsøñ hñanjty yuummy tunmøjc. Mänitä møjcu'u ja'a Jesús hajxy miänuu'xtäaccumbä coo hajxy jim quiexøøjät maa ja'a mayhädsøñ hñanjtiän. Mänitä Jesús cuhdujt miooyy.

33 Mänitä mähdiojc ja'a møjcu'u ñähwáatsänä. Mänitä hädsøñhajxy hoy ñämečhii. Mänit hajxy wyiinmänacpäyø'cy. Mänit hajxy quiuhgahnajxy naaxøjpcøxp mejjiooty. Jii by hajxy cøjx ñøøho'ogø'øy.

34 Coo ja'a hädsømgüeendähajpähajxy jaduhñ yhi-jxy, mänit hajxy piäyø'cy. Mänitä cu'ug hajxy hoy yhawaanä cajptooty møødä cajptpa'a.

35-36 Mänitä cu'ughajxy hñanjty nøcxy yhixa'añ neby hñanjty tøø jiadyiijän. Mänit hajxy miehch maa ja'a Jesús hñanjtiän. Jiibiä mähdiojc ja'a

Jesús hánajty wyiinhäñ'a'ay, ja'a møjcu'u hánajty tøø ñähwa'ačhíjábä. Tøø wit hánajty piägøøñä. Tøø hánajty wyiinmahñdymejtsnä. Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ yhiixy, mänit hajxy chähgøøbiøjcy. Paady hajxy chähgøøyy, haxøøgjäya'ay tyijy ja'a Jesús. Mänitä cu'ughajxy yhawáañäxä nebiä mähdijc ja'a møjcu'u hánajty tøø ñähwa'ačhiijän. Ja'a hajxy hánajty tøø yhíxiäbä, je'e hajxy jaduhñ nägapx.

³⁷⁻³⁹ Mänitä Jesús hajxy tiägøøyy mänuu'xtaacpä coo jim chóonät Gadara. Hix, jaanč tehñ chähgøøby hajxy hánajty. Jim tyijy ja'a Jesús cøxypänejpiä jiaac jatcø'øwa'añ. Ja'a mähdijc hánajty tøø ñähwá'ačhäbä, mänitä Jesús miänuu'xtaacy coo cu miødhajty. Mänitä Jesús yhadsooyy coo miähmø'øwät maa quiajptän:

—Nøcx maa ja'a mdøjcän; mädia'ag nebiaty ja'a Dios tøø xpiuhbety.

Mänitä craa jiaanč nøcxy, miädiaacy jiiiby cajp-tooty nebiaty hánajty tøø piuhbedyíjäm ja'a Jesús. Mänitä Jesús biarcotägøøñä, wyiimbijnä.

⁴⁰ Coo ja'a Jesús jim miejtstägajch mejyhawiimb, jimä cu'ughajxy hánajty yhahixy. Mänit hajxy xioondaacy.

⁴¹ Mänitä jäya'ay tu'ug miehch ja'a xøhajpä Jairo. Tsajtøjwiindsøn hánajty tiuumby. Mänitä Jesús wyiinijcädaacy. Mänit miänuu'xtaacy coo ñøcxät maa ja'a tiøjcän.

⁴² Jimä Jairo yhuung hánajty yho'ogaannä. Tiu'ughuung hánajty je'e. Majmetscjomøjt ja'a to'oxyhäna'c hánajty miøødä. Mänitä Jesús tiu'ubøjcy. Mayyä jäya'ayhajxy piadu'ubøjcy, høxtä yhanø'tsmujpy ja'a Jesús hajxy hánajty.

43-44 Mänitä Jesús ja'a tadjäya'ay tu'ug jioğuyohdiägøøyyä. Pa'ammøød hänajty je'e. Majmetscjomøjt ja'a pa'am hänajty tøø miähäyoy. Nø'ty hänajty wi'i xiee'xp, pero weenjaty weenjaty. Ni pøn hänajty quia'a najuø'øy nebiä choomiáyät. Mänitä Jesús wyitpa'a ñähdóonäxä. Mänitiä ja'a tadjäya'ay nø'ty yhadujnä.

45 Mänitä Jesús miänaañ:

—Pønhøch xñähdoon.

Ni pøn quia'a mänaañ coo hajxy ñähdoon. Mänitä Pedrohajxy miänaañ:

—Wiindsøn, xjiaanč tehñ yhanø'tsmujp miich ja'a cu'ug. Tii nyajnajuøøyyäm pøn tøø xñähdoon.

46 Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Nnajuøøbiøch coo pøn tøø miäbaadø'øy høøch nmäjaahaam. Páadyhøch jaduhñ tøø nnä'a najuø'øy cooçh hajxy tøø xñähdoon.

47 Mänitä tadjäya'ay jaduhñ ñajuøøyy coo ja'a Jesús hänajty ñajuø'øy coo je'e hänajty tøø miänähdoon. Mänitä Jesús wyiingumedsøyy tsäyúuyyap. Mänitä Jesús wyiinijcädaacy. Mänit ñägapxy cu'ughagujc cooc ja'a Jesús wyit hänajty tøø ñähdoonä, y cooc mäniä pia'amnajxy.

48 Mänitä Jesús ja'a tadjäya'ay ñämaayy:

—Huong, paady miich tøø mba'amnaxy coo tøø mmäböcy. Nøcxnä jootcujc.

49 Jimä Jesús hänajty miädia'agyñä, mäniä jäya'ay tu'ug miejch. Jim hänajty tøø chohnda'agy maa ja'a Jairo tiøjcän. Mänitä Jairo ñämaayyä:

—Tøø ja'a mhuung yho'ogy. Cabä wiindsøn mhadsípnät.

50 Miädoow ja'a Jesús jaduhñ. Mänitä Jairo ñämaayy:

—Ca'a mjootmayhaty. Mäbøc. Jujypiögäp ja'a mhuing häyaa.

51 Mänit hajxy jim miejtsnä maa ja'a Jairo tiøjcän. Coø ja'a Jesús tiøjtägøøyy, caj pøn miøødtøjtägøøyy, jagooyä Pedro møødä Juan møødä quixy tiaj tieedy.

52 Tøghaguuy ja'a cu'ughajxy miähmøøyy jøøbiä xuu'tspä. Mänitä Jesús miänaañ:

—Ca'a hajxy mwi'i jøøy mwi'i xiuuch. Caj tøø yho'ogy, nä'a maab jaduhñ.

53 Mänitä Jesús ñäxiicä. Ñajuøøby hajxy hänajty coø ja'a quixy hänajty tøø yho'ogy.

54 Mänitä Jesús ja'a quixy quiøø miajtsä. Mänitä Jesús møc miänaañ:

—Huing, pädøøg.

55 Mänitä quixy jiuypiojcy. Mänit piädø'cy. Mänitä Jesús miänaañ coø hajxy yajcáyät.

56 Jaanč tehñ yagjuøøyy ja'a tiaj ja'a tieedy jaduhñ. Mänitä Jesús miänaañ coø hajxy pøn quia'a yajmøødmädiá'agät neby hänajty tøø jiatiän.

9

1 Mänitä Jesús ja'a jiamiøød miøjyaaxy ja'a hajxy nämajmetspä. Mänitä cuhdujt hajxy miooyä coø ja'a møjcu'uba'ammøødpä hajxy nägøxiä yajnähwá'adsät. Møødä mäjaa hajxy mióoyyäbä coø ja'a pa'amjäya'ay hajxy yajmøcpøgät.

2 Mänit hajxy wyiinguejxä coø ja'a Diosmädia'agy hajxy yajwá'xät, coø ja'a pa'amjäya'ay hajxy yajmøcpøgät. Jaduhñ

hajxy miädiá'agät coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'ñ.

³ Mänit hajxy ñämaayyá:

—Cab hajxy tii mmänøcxät, ni cuhdajt, ni pijty, ni tsajcaagy, ni xädø'øñ. Tu'xojxc-hajtiä ja'a mwit hajxy mmänøcxät, ca'a mietscä.

⁴ Homiädyii tøjcä hajxy mmejtstä'agät, jim hajxy mmähmø'øwät høxtä coonä hajxy jim jadähooc mwiimbídät.

⁵ Y coo hajxy maa xquia'a yajtøjtägø'øwá'anät, mänit hajxy jim mdsóonät maa ja'a cajptän. Mänitä mdecy hajxy mwiinwóbät nebiä hijxtahnd jaduhñ miähmø'øwät coo mijts tøø xquia'a yajtøjtägø'øy —nømä Jesús miänaañ.

⁶ Mänit hajxy tiu'ubøjcy. Wiinduhmyhagajpt hajxy hänäjty wiädity Diosmädia'agy-yajwá'xpä, pa'amjäya'ay-yajmøcpøjpä.

⁷ Ja'a Herodes hänäjty jim tuumb gobernador. Mänit miädoyhajty nebiatiä Jesús ja'a hijxtahnd hänäjty yajcähxø'øguiän. Cab hänäjty ñajuø'øy nebiä wyiinmahñdyhädät. Hix, näje'e hajxy hänäjty miäna'añ cooc tyijy ja'a Juan hänäjty tøø jiuypioøcy. Hix, tøø ja'a Juan hänäjty yagho'ogyii.

⁸ Näje'e hajxy hänäjty miänaambä cooc tyijy je'e Elías, ja'a Diosmädia'agy jecy yajwá'xäbä. Näje'e hajxy hänäjty jiaac mänaambä cooc tyijy ja'a jecyjiäya'ay tøø jiuypioøcy, ja'a Diosmädia'agy jecy yajwá'xäbä.

⁹ Mänitä Herodes miänaañ:

—Høøchä Juan nyajyo'pujxä. Pønäda'a jaduhñ wädijp. Madiú'ujøch jaduhñ nmädoy yajcähxø'øgy.

Jiaanç tehñ yhixaambiä Herodes ja'a Jesús hänäjty.

10 Coo ja'a Jesús jiamiøødhajxy wyiimbijtägajch, mänitä Jesús hajxy yajmøødmädiaacy nebiaty hajxy hänajty tøø wiädity. Mänit hajxy miøødnøcxä pactuum, jim mäwiingón maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Betsaida.

11 Coo ja'a cu'ughajxy jaduhn miädoyhajty, mänitä Jesús hajxy jim piamejch. Mänit hajxy ñämaayyä coo hajxy jim miähmó'øwät. Mänitä Diosmädia'agy hajxy yajmøødmädiaacä cooc ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ. Møødä pa'amjäya'ayhajxy may yajmøcpøjcä.

12 Tsuujóøñäp hänajty, mänitä Jesús wyiingumedsøøyyä ja'a jiamiøødhajxy ja'a nämajmetspä. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Näma'aw yø'ø jäya'ayhajxy coo hajxy nøcxy pioo'xnä, coo hajxy nøcxy quiayhøxta'ay wiingtuum maa ja'a cajpt miäwiingonän. Yaa maa hajxy nhíjtäm, cabä tii yaa.

13 Mänitä Jesús miänaañ:

—Huuc yajcay mijts.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Cab højts tii nmøødä; jagooyyä højts tsajcaagy mägooxc nmøødä møødä hacx metscä. Tøgä nøcxäp højts njuuyyä ja'a hajxy quiayaambiä, hoy hajxy jia nämayyä.

14 Nämägooxmil ja'a ya'adiøjc-hajxy hänajty nägøxiä. Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy:

—Näma'aw hajxy ween hajxy yhäñaaguiäda'agy naaxwiin näjuxychägui'xmajcjaty.

15 Mänit hajxy ñämaayy coo hajxy jaduhn yhäñaaguiädá'agät. Mänit hajxy yhäñaaguiädaacy nägøxiä.

16 Mänitä Jesús ja'a mägooxpä tsajcaagy quioondsooy mөөдä metspä hacx. Mänit chajhee'py. Mänitä Dios pia'yaaxy, miänaañ:

—Dioscujú'uyäp coo hөjts hädaa tөө xmio'oy.

Mänit jaduһ yhaguidөөy. Mänitä jiamiөөд miooy coo hajxy jaduһ yajwá'xät maa ja'a cu'ugän.

17 Mänit hajxy nägөxiä quiaaay cu'uxiä. Majme-jtscach ja'a caadiuc quiunajxy.

18 Wiingxөө hänajty je'ebä, jimä Jesús ja'a Tieedy hänajty pia'ya'axy hanidiuhmduum. Jimä jiamiөөdhajxy hänajty miөөдä. Mänitä Jesús yajtөөy:

—Nébyhöch ja'a cu'ughajxy xñänomy pөnhөch hөөch.

19 Mänit hajxy yhadsooy:

—Näje'e hajxy miäna'añ cooc tyijy miich mJuangä ja'a hijty mäyajnäbejpä. Näje'e hajxy miänaambä cooc tyijy miich mhElíasä. Näje'e hajxy jiaac mänaambä cooc tyijy ja'a jecyjia'ay tөө jiuypicy, ja'a Diosmädia'agy jecy yajwá'xäbä, y cooc tyijy miich mje'ejä.

20 Mänitä Jesús yajtөөgumbä:

—Mijtsäts, nej mijts mmänaambä pөn xtyijy hөөch.

Mänitä Pedro yhadsooy:

—Diosquexy miich.

21 Mänitä Jesús mөc miänaañ coo hajxy quia'a nägäpxät pөn hänajty je'e.

22 Mänitä Jesús miänángumbä:

—Hөөch ja'a Diosquexypä, hoyhöyhөch njaanč tehм chaačhpөga'añ. Cábөch

ja'a tsajtøjwiindsøn_hajxy xñä'ägädä wiin-gudsähgø'øwa'añ, ni ja'a teedywiindsøn_hajxy, ni ja'a jäya'ayhajxy jim̄ cuhdujtmøødpä tsajtøgooty. Xyagho'ogäämbøch hajxy, pero cudägøøgxøøjøch njujypiøga'añ.

23 Mänit jiaac mänáan_gumbä:

—Pøn_játyhøch nmädia'agy xpiadu'ubøgáanäp, ween yhamdsoo cuhdujt hajxy ñajtsixø'øy, ween hajxy chaächpøjpä jabom_jabom nébiøch ndsaächpøga'añän. Jadúh_nhøch nmädia'agy hajxy hoy xpian_ócxät.

24 Pøn_jiugyhajt ja wi'i yaghoyø'øwaamb, nä'ägä cuhdägoyyaamb je'e. Pero pøn_jiugyhajt jaduh_n yajtägoyyaamb ja'a høøchcøxpä, nä'ägä hodium je'e miähmø'øwa'añ.

25 Coø hajxy hodium mga'a mmähmø'øwät, cab hajxy jaduh_n mniyaghoyø'øwøøjät, hoy hajxy mja mäyøøjä hädaa yaabä naaxwiin.

26 Pøn_høch xmiädsähdiuumb møødhøch nmädia'agyquiøxpä, mänítøch jaduh_n nmädsähdiunaambä coøch hänäjty ngädaactägatsa'añ. Hajajaamb hänäjty yaa neby jim̄ yhajajiän tsajpootyp maaçh nDeedy yhitiän, maa ja'a mioonsähajxy yhitiän.

27 Tøyhájthøch jaduh_n nmäna'añ, ja'a hajxy yaa tänaabiä, näje'e hajxy jaduh_n quia'a tsoj ho'oga'añ høxtä coonä ja'a Dios ja'a miäjaa hänäjty ya-jcähxø'øga'añ.

28 Cuductujxøø ja'a Jesús ja'a Pedro miøødwiimbejty tun_guhduum Diospa'yaaxpä, møødä Juan møødä Jacobo.

29 Jimä Jesús ja'a Tieedy hänajty pia'ya'axy, mänitä wyiin jioj̄p høxtä haamb høxtä tsämaamb quiähxø'cy. Jaančh teh̄m pioob ja'a wyit jaduh̄n jiajnä.

30-31 Mänitä Moisés̄hajxy ñäguehxtøø'xy maa jiajy maa chämamiän møødä Elías. Mänitä Jesús hajxy miøødtägøøyy mädiaacpä. Je'e hajxy hänajty miädiaacy py coo ja'a Jesús hänajty jim̄ nøcxy yho'oga'añ Jerusalén.

32 Hoyyä Pedrohajxy hänajty jia wi'i mia'awa'añ, cab hajxy ñäl'ägädä maaho'cy. Mänit hajxy yhijsy coo ja'a Jesús̄hajxy hänajty jiajy chämamy møødä Moisés̄ møødä Elías.

33 Coo ja'a Moisés̄hajxy hänajty wyiimbidaañnä, coo ja'a Jesús̄ hajxy hänajty piuhwa'adsaañnä, mänitä Pedro ja'a Jesús̄ ñämaayy:

—Wiindsøñ, hoyøøyy jaduh̄n coo hajxy yaa tøø nbéjtäm. Ween højts tøjquemy tægøøg cu nhädiuñ, tu'ug miich mje'e, tu'ug Moisés̄ jie'e, tu'ug Elías jie'e.

Nä'ä nagoobä ja'a Pedro jaduh̄n miänaañ.

34 Mänitä näma'a teh̄m miapxy quiädaacy maa hajxy hänajtiän. Nädägooyy hajxy jaduh̄n. Mänitä Pedrohajxy chähgøøbijsy.

35 Mänit hajxy miädooyy ja'a Dios quiapxy näma'ajooty:

—Høøch nHuung hädaa. Høøch tøø nwiinguexy. Mhamädoowhjtäp ja'a miädia'agy hajxy.

36 Mänitä Jesús̄ hajxy yhijsy coo hänajty nidiuh̄m tiänaañä. Hamoñ hajxy jaduh̄n miähmøøñä. Cab hajxy pøñ yajmøødmädiaacy nebiaty hajxy hänajty tøø yhijsy.

³⁷ Cujaboom hajxy jim wyiimbijnä tunguhduum. Mänitä Jesús jäya'ay may jiøjcubaadøøyyä.

³⁸⁻³⁹ Mänit tu'jäya'ay møc quiapxy maa ja'a cu'ugän:

—Wiindsøn, tú'uquiøch nhuung. Náxyhøch nhuung møjcu'u xjiaančh tehñ ñämejtsä. Møc jaduñ ya'axy, møc chäyuy. Høxtä hahoo'pjaduñ. Hanaxiä jaduñ chaačhtiuñii, y cab jaduñ ñä'ägädä nähwa'ačh. Wiindsøn, tuñä mayhajt, yajñähwáatsägøch nhuung.

⁴⁰ Tøøch ja'a mjamiøød nja wi'i miänuu'xta'agy cooçh nhuung hajxy xyajñähwáatsät, pero cab hajxy jaduñ ñä'ä jajty.

⁴¹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Nej, cájtäm mijts mänaa mmäbøga'añä. Pämädúhñtiøch mijts jaduñ njaac mämee'xtuga'añ.

Mänitä cuhuung ñämaayy:

—Woomiñxä mhuung.

⁴² Cahnä craa hánajty miechñä maa ja'a Jesúsän, mänit yajcädaawä ja'a møjcu'ujäm. Mänit yajtsäyuyy. Mänitä Jesús ja'a møjcu'u yhøxquejxy. Mänitä craa ñähwaach. Mänitä tieedy yajcø'ødägøøyyä.

⁴³ Mänitä cu'ughajxy nägøxiä yagjuøøyy coo ja'a Dios miøjjä jiaančhä, nebiä Jesús ja'a hijxtahñd hánajty yajcähxø'øguiän.

Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy:

⁴⁴ —Hoy hajxy wiinjuø'ow; ca'a hajxy mjahdiägoy; høøch ja'a Diosqueypä, nmädsíphøch hajxy jim xyajcø'ødägø'øwaamb maa ja'a cu'ughajxiän nägøxiä.

45 Pero cabä jiamiøødhajxy ñä'ägädä wiinjuøøyy neby hajxy hänajty tøø miøødmädia'agyiijän. Hiḵ, Jesús jaduḥḥ ca'a yajwiinjuøøyy. Cab hajxy jaduḥḥ yajtøøyy. Tsähgøøby hajxy hänajty.

46 Mänit hajxy tiägøøyy yajtsiptaacpä pøḥ cuhdujt maas møj mo'owáañäp.

47 Ñajuøøbiä Jesús hänajty nebiaty hajxy hänajty tiajy miay. Mänitä pigäna'c hoy tu'ug wioy, piädaacy miøjc-haamby.

48 Mänit miänaañ:

—Pøḥ hädaa pigäna'c jaduḥḥ tsógäp ja'a høøchcøxpä, jaduḥḥ mäwínäts høøch xchojpa. Y pøḥhøch jaduḥḥ xchojpa, je'eḥ nDeedy jaduḥḥ xjiahmiéjtsäp ja'aḥ jaduḥḥ tøø xquiéxiäbä. Pøḥ ja'a møjjuhdujt ca'a tsogaamb maa mijtsän, je'eds ja'a møjjuhdujt jaduḥḥ nä'ägädä mo'owáañäp.

49 Mänitä Juan miänaañ:

—Wiindsøḥ, tøø højts tu'jäya'ay nhixy. Miiḥcøxpä ja'a møjcu'u hijty yhøxquexy. Mänit højts jaduḥḥ nnämaayy coo quia'a høxquéjxnät, je'eguiøxpä coo højts xquia'a møødwädíjtäm.

50 Mänitä Jesús miänaañ:

—Cab hajxy jaduḥḥ cu mnämaayy. Pøḥ højts jaduḥḥ xquia'a mädsiphájtäm, je'e højts jaduḥḥ xmiägu'ughájtäm.

51 Tøø hänajty miäwiingooḥnä coo ja'a Jesús hänajty ñøcxaañnä tsajpootyp, mänitä jioot yajmøødmädiaacy coo jim ñøcxnät Jerusalén.

52 Mänitä jiamiøød mejtstägøøg quiejxø'cy. Mänitä mejtstaact hajxy hoy jia høxta'ay maa ja'a cajpthuung tu'ugän jim Samarianaaxooty.

53 Pero cab hajxy jaduñ ñä'ä tøjmooyä, je'eguiøxpä coo hajxy hänajty jim̄ jiaac nøcxa'añ Jerusalén. Hix, cabä Samariabä-jäya'ayhajxy hänajty miøødnijootpaadyii ja'a jäya'ayhajxy hänajty tsänaabiä Jerusalén.

54 Coo ja'a Jacobo jaduñ miädooy møødä Juan, mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

—Wiindsøñ, tähooc ja'a Elías jøøn jim̄ miøjyaaxy tsajpootyp nebiä haxøøgjäya'ayhajxy jaduñ tióyät. Nej, mmäná'anäp miičh jaduñ coo højts jøøn jim̄ nmøjyáaxpät tsajpootyp neby hajxy jaduñ tióobiät ja'a højts jaduñ xquia'a tøjmo'owaambä.

55 Mänitä Jesús wyiinhee'ppejty; mänit yhojy:

—Mijts, cab hajxy mnajuø'øy coo haxøøgwiinmahñdy hajxy mmøødä.

56 Páadyhøch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin nébiøch ja'a jäya'ayhajxy jaduñ nyajnáhwa'ads nyajcuhwá'adsät. Cábøch hajxy jaduñ nyajcuhdägoyya'añ.

Mänit hajxy jim̄ tiu'ubøjnä, ñøcxy hajxy wiingca-jpt.

57 Jim̄ hajxy hänajty tiu'uyo'oyñä, mänitä jäya'ay hajxy tu'ug piaaty jim̄ tu'haam. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Wiindsøñ, nja wi'i pianøcxáambiøch miičh majaty miičh mnøcxa'añän.

58 Mänitä Jesús miänaañ:

—Ja'a xøøgaa, jimä jiut je'e; ja'a muuxy, jimä pie'eñ je'e; pero høøch ja'a Diosquexypä, cábøch ndøjc jaduñ maačh nboo'x nhäñá'awät.

59 Mänitä Jesús wiinghäna'c ñämáaguiumbä:

—Høøch padu'ubójcäc.

Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Mänitøch miich nbadu'ubógät cooch ndeedy hänajty tøø yho'nä, cooch hänajty tøø nyajnaaxtägøøñä.

⁶⁰ Mänitä Jesús miänaañ:

—Ja'a jäya'ayhajxy ca'a mabøjpä, je'e miich ja'a mdeedy hajxy xyajnaaxtägø'øwäänäp. Pero miich, nøcx ja'a Diosmädia'agy yajwa'x coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ.

⁶¹ Mänitä Jesús ñämaayyä wiingjäyá'ayägumbä:

—Wiindsøn, nja wi'i pianøcxáambiøch miich, pero nøcxyhøch ja'a njujy nmägu'ug nhuuc hawaanä jayøjp cooch miich jaduñ nbadu'ubøgaanä.

⁶² Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Pønhøch jaduñ xjia wi'i piawäditaamb, cooch nmädia'agy hamuumdu'joot xquia'a mabójcät, cábøch jaduñ hoy xpianøcxät.

10

¹ Mänitä Jesús jäya'ay jiaac wiimbiiyy nädägøøghii'xcumajc. Mänit hajxy metscaty metscaty quiejxø'cä majaty ja'a Jesús hänajty ñøcxa'añän.

² Mänit hajxy ñämaayyä:

—Nämayyä jäya'ayhajxy jia mabøga'añ; je'eds ca'a hijp pøn ja'a Diosmädia'agy yajwá'xäp. Mänuu'xta'ag ja'a Dios hajxy coo ja'a Diosmädia'agy-yajwa'xpä jiaac quéxät.

³ Nøcx hajxy. Mnigwieendähadøøjäp hajxy. Ca'awiindøyhäna'c-haguyc hajxy mwädita'añ.

4 Cabä xuummy hajxy mmänócxät, ni xädø'õñ. Tu'tehngä cø'øg hajxy mmänócxät. Cab hajxy pøn mwiindánaaxiøbät tu'haam.

5 Coø hajxy muum maa mhamejststá'agät, mya-jpóo'xäp ja'a cudøjc hajxy. “Weenä Dios hajxy xmio'oy ja'a hoyhajt ja'a weenhajt.” Jaduhñ hajxy mnämä'awät.

6 Pø hojiäya'ay ja'a cudøjc-hajxy jaduhñ, mänitä Dios jiaançh mó'owät ja'a hoyhajty ja'a weenhajt; pø caj, cab hajxy jaduhñ mio'owøjät. Y cab hajxy jim mnä'ägä mähmó'owät.

7 Cab hajxy tøjc-tøjc mwädítät. Jim hajxy mnä'ägädä hídät maa hajxy hánajty tøø mmejtsta'aguiän. Jim hajxy mmähu'ug mmägáyät. Je'e hajxy jaduhñ mhú'ugäp mgáyäp tijaty hajxy jaduhñ xmiooby. Hawiinmats jaduhñ coo hajxy jaduhñ xmió'owät, je'eguiøxpä coo hajxy mwiinguexiä.

8 Homiädyyi cajptä hajxy jaduhñ xtiøjmo'owät, mgáyäp hajxy jaduhñ tijaty hajxy xmiooby.

9 Myajmøcpógäp ja'a pa'amjäya'ay hajxy maa ja'a cajptän. Jaduhñ hajxy mnämä'awät: “Tøø miäwiingoonnä coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ ja'a mijtscøxpä.”

10 Pero homiädyyi cajptä hajxy jaduhñ xquia'a tøjmo'owät, callejooty hajxy nøcxy mya'axy:

11 “Hädaa cajpt yaabä, cabä quiuhdujthajxy yhooyä. Paady højts ndecy nwiinwoba'añ. Jaduhñä hijxtahñd miähmó'owät coo ja'a mguhdujthajxy quia'a hoyyä. Mjahmiédsäp hajxy jaduhñ coo miäwiingoonnä coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ ja'a mijtscøxpä.”

12 Tøyhájtøch jaduhñ nmäna'añ, coo ja'a

naaxwiimbä hänäjty wyiimbida'añ, maas hanaxiä ja'a cajpt jaduhmbä chaächpøga'añ quejee ja'a Sodomacajpt jecy chaächpøjquiän.

13-14 'Mjaanč teh_m chaächpøgaamb hajxy pøn_jaty jim_m tsänaaby Corazíncajptooty møødä Betsaidacajptooty. Maas hanaxiä hajxy mdsaačpøga'añ quejee ja'a jäya'ayhajxy jecy chaächpøjquiän, ja'a hajxy jecy tsänäayyäbä Tirocajptooty møødä Sidóncajptooty. Co_o je'e hajxy cu yhi_jxy ja'a hijxtahnd nej mijts mja hixiän, cu ñajtshixøøyy ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy; cu jiøøyy cu xiuu'ch hajxy jaduh_n.

15 Y mijts jim_m tsänaabiä Capernaum, haagä jii_by mijts mhäda'aga'añ møjcu'uhaam. Cab hajxy jim_m mnøcxa'añ tsajpootyp neby hajxy mdijjiän.

16 Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy ja'a nädägøøghii'xcumajcpä:

—Pøn_jaty mijts mmädia'agy xyhamädoowhíjtäp, jaanä jadúhñhøch nmädia'agy hajxy xyhamädoowhíjtäbä. Pero pøn_jaty mijts mmädia'agy xquia'a hamädoowhíjtäp, ni høøch nmädia'agy hajxy xquia'a hamädoowhíjtäbä; ni ja'a nDéedyhøch miädia'agy xquia'a hamädoowhíjtäbä, ja'ačh tøø xquiéxiäbä.

17 Mänitä nädägøøghii'xcumajcpähajxy tiu'ubøjcy Diosmädia'agy-yajwa'xpä. Cujecy hajxy wyiimbijtgajch. Jaanč teh_m jiootcu_jc hajxy hänäjty. Mänit hajxy miänaañ:

—Wiindsó_n, høxtä ja'a møjcu'u højts nmädia'agy hajxy tøø xmiäbøjcä ja'a miičcøxpä.

18 Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøyhajt jaduhñ. Nhíjxhøch ja'a Satanás coo jim quiahý tsajpootyp. Nebiä wädsucän jaduhñ jiatcøoyy.

19 Huuc mäadow hajxy, tøøch mijts ja'a mäjaa nmo'oy coo mijts tsahñdy myajtéenät møødä caa'pty, y coo ja'a møjcu'u hajxy mga'a yajmäjädá'agät; y cab hajxy nej mjada'añ.

20 Paady hajxy mxoondá'agät coo ja'a mxøøhajxy jim yhity cujaay tsajpootyp. Cab jaduhñ ñejpiä pø tøø ja'a møjcu'u ja'a mmädia'agyhajxy xmiäbøjcä.

21 Mänitä Jesús jiaančh tehñ yajxoondaacpøjcä ja'a Dioshespíritu. Mänitä Jesús miänaañ:

—Teedy, míičhäts jim Wiindsøñhajn tsajpootyp møød hädaa yaabä naaxwiin. Chojpy miič mjoot jaduhñ coo ja'a hajxy ca'a høxpøcypiä wyiin-juø'øwät tijaty ja'a hajxy høxpøcypiä tøø mga'a yajwiinjuø'øy. Páadyhøch miič hoy nnänømy.

22 Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy:

—Tøøch nDeedy ja'a cuhdujt xquiøxy mo'oy. Cábøch pøñ xñajuø'øy pøñhøch høøch, jagóoyyøch nDeedy jaduhñ xñajuø'øy. Y jagóoyyøch nDeedy nnajuøøbiä. Ñajuøøby hajxy je'ebä pøñjátyhøch tøø nyajnähdijy coo hajxy ñajuø'øwät.

23 Mänitä Jesús ja'a jiamiøød wyiinhee'ppejty ja'a hajxy nämajmetspä. Mänit hajxy hawiing ñämaayyä:

—Jootcujc hajxy jaduhñ mhídät je'eguiøxpä cooçh mijts ja'a hijxtahñd may tøø nyajnähiø'øy.

24 Tøyhájthøch jaduhñ nmäna'añ. Ja'a Diosmädia'agy-yajwa'xpähajxy møødä gobiernähajxy, nämay hajxy jia hixaañ tijaty mijts

mhiyxyp. Nämay hajxy jia mädo_waañ tijaty mijts mmädooby.

²⁵ Mänitä ley-yaj_nähixøøbiä tu'ug tiänaayyø'cy. Mänitä Jesús hoy miäyajtøy:

—Wiindsø_n, tiich ngudiúnäp nébiøch cøjxta'axiøø njugyhádät nebiä Dios jiugyhatiän.

Paadiä Jesús jadu_hn ñämaayyä, nä'ä mädia'agyhixáanäp hänäjty je'e waamb hänäjty yhadsowa'añ.

²⁶ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Neby jadu_hn jim myiñ cujaay maa ja'a leyän. Neby jadu_hn mwiinjuø'øy.

²⁷ Mänitä ley-yaj_nähixøøbiä yhadsooyy:

—Jadu_hn jim myiñ maa ja'a leyän coo ja'a Dios mwiingudsähgø'øwät hamuumdu'joot. Jaanä jadu_hn jim myiimbä coo hopiønä mdsógät mba'häyówät nebiä mni'x nebiä mgopc mdsóquiän.

²⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Hoy jadu_hn tøø mhadsoy; coo jadu_hn mgudiúnät, mänit jim mnøcxät tsajpootyp.

²⁹ Pero yajcumayaambä ley-yaj_nähixøøbiä hänäjty. Mänit miänáangumbä:

—Pø_n jadu_hn mnänøømby cooch hopiønä ndsógät nba'häyówät.

³⁰ Mänitä Jesús yhadsóogumbä:

—Nhuuc yajmøødmädiá'agyhøch mädia'agy tu'ug, nej miich jadu_hn hoy mwiinjuø'øwät. Jiibiä jäya'ay hänäjty tu'ug yhäda'agy Jericó. Jerusalén hänäjty tøø chohnda'agy. Tu'haamhädaacpä ja'a mee'tspä piaaty. Cøjx jadu_hn mié'tsäxä møødä

wyit. Mänit hoyhoy wiobho'cä. Nebiä ho'ogypiän hajxy jaduhñ ñähgueecy.

³¹ Mänit teedywiindsón tu'ug ñajxy. Coö ja'a mähdiøjc jaduhñ yhiixy, cab jaduhñ tiänaaxiøjpy. Jiuhyohy jaduhñ.

³² Jaduhñdsä tsajtøjcueendähajpä tu'ug ñajxpä; jaduhñ je'e jiuhyohbiä.

³³ Mänitä Samariabäya'ay tu'ug ñajxpä. Coö jaduhñ yhiixy, mänitä hojioot miøødhajty.

³⁴ Mänitä mähdiøjc chooyøøyy aceitehaam møødä vinohaam. Mänit yhamäguijty withaam maa hänajty tøø jiotiän. Mänitä yhamdsoo jäyujcøxp yujtsehñ. Mänitä mähdiøjc hoy ñajtsømø'oyii maa ja'a mejtstaactän. Mänit jim yhiixä.

³⁵ Cujaboomä Samariabäya'ay ja'a cudøjc plataxädø'øñ metsc miooyy. Mänit ñämaayy: “Tuñä mayhajt, huuc cueendähat yø'ø mähdiøjc. Mäduhñtiä xädø'øñ mjaac yajtuñ, mänitøch jaduhñ nmoodiägätsät coöch nwiimbijtägätsät.”

³⁶ Mänitä Jesús ja'a ley-yajñähixøøbiä miäyajtøøyy:

—Pøñ maas hoyhäna'c tøø piädsømy yø'ø nädägøøgpähajxy.

³⁷ Mänitä ley-yajñähixøøbiä yhadsooyy:

—Ja'a häna'c hojioot møødhájtäbä.

Mänitä Jesús miänaañ:

—Nøcx, y jaduhñ miiçh hojioot mmøødhájpät.

³⁸ Mänitä Jesús hajxy tiu'ubøjcumbä. Mänit hajxy miejch wiingcajptooty. Mänitä Jesús yajtøjtägøøyyä ja'a to'oxiøjc tu'ug ja'a xøhajpä Marta.

39 Jimä Marta piuhdo'oxy hänajty tu'ug ja'a xohajpä María. Mänitä María ja'a Jesús wyi-inhøxtaacy. Yhamädoowhidaamby hänajty je'e waambaty ja'a Jesús hänajty miädia'aga'añ.

40 Pero wyl'i jioodhadøøtsäp ja'a Marta tiuung hänajty. Mänitä Jesús ñämaayy:

—Wiindsøn, nej miich jaduñ mnijiäwøøyii cooç nbuhdo'oxy ja'a tuung tøø xyajmänähgueegøøy. Huuc näma'aw weenç xpiuhbety.

41 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Marta, Marta, madiu'u miich mwi'i tiajy mwi'i miay.

42 Tu'tu'uuyyä jaduñ yhawiinmatsä. Hoyyä mbuhdo'oxy jaduñ quiudiuñ. Cabä María ja'a cuhdujt jaduñ pøn piøgáañäxä cooç nmädia'agy jaduñ xyhamädoowhíjtät.

11

1 Wiingtuumä Jesús ja'a Dios hänajty pia'ya'axy. Coo pia'yaaxpäðøøyy, mänitä jiamiøðd tu'ug miänaañ:

—Wiindsøn, højts Diospa'ya'ax yajnähiçøøyyäc nebiä Juan ja'a jiamiøðd yajnähiçøøyyän.

2 Mänitä Jesús miänaañ:

—Coo ja'a Dios hajxy hänajty mba'ya'axa'añ, jaduñ hajxy mmäná'anät:

Dios, miich højts nDeedyhajpy. Jim mhity tsajpootyp.

Weenä jäya'ayhajxy nägøxiä xwyiingudsähgøøy.
Weenä mmäjaa myajcähxøøgy.

Weenä mmädia'agy hajxy yaa xmiäbøjcä hädaa yaabä naaxwiin neby hajxy jim xmiäbøjcän tsajpootyp.

³ Móoyyäc højts ja'a cay jäda'axøø neby højts cu'uxiä ngáyät.

⁴ Højts ja'a pojpä cädieey mämée'xäc neby højts jaduñ nmämee'xiän pønjaty højts xñägädieeyøøby.

Cabä møjcu'ugong cuhdujt mmó'owät coo højts xjiøjcapxó'owät, coo højts ja'a haxøøgpä xya-jnähdíjät.

⁵ Mänitä Jesús miánaangumbä:

—Tsøg hajxy jaduñ mänánañäm coo mijts mmägu'ughajpä mmøødä tu'ug. Coo miich cuptsuhmdä nøcxy mnäma'ay: “Mägu'ughajpä, høøchä tsajcaagy tægøøg yajyujwáañäc.

⁶ Ja'a nmägu'ughájpøch tu'ug tøø miech. Jäguem chooñ. Cábøch tii nmøødä tiich jaduñ nnä'ä mó'owäp.”

⁷ Weñdä mmägu'ughajpä jii by tøgooty xyhadsówät: “Ca'a xyhadsipy. Hagø'øy ja'a tøjcän. Tøø højts ngøxy maaho'nä móødhøch nhuunghajxy. Cábøch nbädø'øgaannä cooch miich jaduñ tijaty nmó'owät.”

⁸ Tøyhájtøch jaduñ nmäna'añ, hoy jaduñ xjia mägu'ughaty, cab jaduñ xñä'ä näbädø'øgáambät coo miich tijaty xmió'owät. Pero coo miich tehngajnä mwi'i ñé'emät, mänit jaduñ piädø'øgät, mänit jaduñ xmió'owät tijaty miich hänäjty mya-jmaajiajpy.

9 Tøyhájthøch jaduhñ nmäna'añ, coo mijts ja'a Dios tijaty mmäyujwá'anät tehngajnä, tsipcøxp jaduhñ xñä'ägädä m'owät.

10 Coo pønä Dios tijaty miäyujwá'anät tehngajnä, tsipcøxp jaduhñ ñä'ägädä mo'owa'añii.

11 'Pø jim mhuunghajxy, coo tsajcaagy xmiäyujwá'anät, cabä tsaa mmo'owa'añ; coo hacx xmiäyujwá'anät, cabä tsahñdy mmo'owa'añ.

12 O coo tseedi'uudy xmiäyujwá'anät, cabä caa'pty mmo'owa'añ.

13 Hojiatypä ja'a mhuung hajxy jaduhñ mmooby, hoy hajxy mja ca'awiindøyyä. Mänaxiä ja'a mDeedyhajxy jim tsajpootypä xmió'owät ja'a yhEspíritu coo mijts jaduhñ mmäyujwá'anät.

14 Wiinghooä Jesús ja'a møjcu'u hänäjty yhøxquexy. Tøø jäya'ay hänäjty tu'ug yaghuumyii. Coo ja'a mähdiøjc ñähwaatsnä, mänit quiapxø'nä. Yagjuøøyy ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ.

15 Pero näje'e hajxy jaduhñ miänaañ:

—Yø'ø craa, ja'a møjcu'ugongä miäjaa jaduhñ miøødhájtäp, paadiä møjcu'u yhøxquexy. Ja'a møjcu'ugong, ja'a møjcu'u wyiindsønñhajxy je'e.

16 Näje'e häna'c ja'a Jesús hajxy hänäjty ñäma'ay coo hijxtahñd ween yajcähxø'øgy, ja'a jim tsajpootypä. Wyiinmahñdyhixaambiä Jesús hajxy hänäjty.

17 Pero ñajuøøbiä Jesús hänäjty nebiaty hajxy hänäjty wyi'i tiajy wyi'i miay. Mänit miänaañ:

—Homiädyii cajptä, coo ja'a cu'ughajxy ñiyhawiingpäda'agóøjät, coo hajxy tu'tøjc ñimiädsibø'øwøøjät, cuhdägóyyäp ja'a chäna'ahajxy jaduhñ.

18 Jaanä jaduñduhmbä, coo Satanáshajxy ñimiádsibø'øwøjät, cuhdägóyyäp hajxy je'ebä. Mijts jaduñ mänaamb cooçh tyijy ja'a møjcu'uhajxy nhøxquexy ja'a møjcu'ugongä miäjaagøxpä.

19 Pero coo häxøpy jaduñ tiøyyä, maa mijts mjamiøød ja'a mäjaa hajxy yhuuc paatpä coo ja'a møjcu'u hajxy yhøxquexy. Cähxø'p jaduñ coo mijts ja'a tøyhajt hajxy mga'a møødä.

20 Pero høøch, ja'a Diosmäjaagøxpøch ja'a møjcu'uhajxy nhøxquexy. Y cähxø'p jaduñ coo miäwiingoonnä coo Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ ja'a mijtscøxpä.

21 'Tsøg jaduñ mänáanäm, coo ja'a jäya'ay jaançh møcpä cwieendähádät ja'a yhamdsoo tøjc, coo pujxt coo wojpt hánajty miøødä, cabä mee'tspä jaduñ tiägø'øwät.

22 Pero coo jäya'ay maas ca'awiindøybä miédsät, cabä cudøjc jaduñ miäjädá'agät. Pójcäxäp ja'a piujxt ja'a wiojpt jaduñ ja'a tyijy yajmäjäda'agaambiä. Møød jaduñ piójcäxäbät tijaty jiiby miøød tøgooty. Y høøch, jaduñ mäwíinäts høøch ja'a møjcu'ugong nga'a yajmäjäda'agy.

23 'Pøñhøch jaduñ xquia'a møødpädø'p, høøch nmädsip je'eduñ. Y pøñhøch jaduñ xquia'a møødtuumb, je'e jaduñ yajma'p pønjátyhøch nmädiá'agy xjia wi'i miäbøgåañäp.

24 Mänitä Jesús miänáanḡumbä:

—Tsøg jadähooc mädiáaccumbä. Coo ja'a møjcu'u piädsømät maa jäya'ay tu'ugän, mänit tiägø'øy poo'xtaacthøxtaabiä pactuum. Y coo jaduñ quia'a

páadät, mänit miäna'añ cooc jim wyiimbida'añ maa tøø yhuuc pädsøømbän.

²⁵ Coo jim miejstägátsät maa ja'a jäya'ayän, tøø ja'a jäya'ay hänajty wyiinmahñdymech nebiä tøjc wa'adspän.

²⁶ Mänitä møjcu'u ja'a jiamiøød nøcxy wioy juxtujc ja'a maas haxøøgpä. Mänit hajxy nägøxiä tiägø'øy maa ja'a jäya'ayän tsänaabiä. Y maas haxøøg ja'a jäya'ay ñä'ägä jaty quejee hänajty.

²⁷ Jimä Jesús hänajty miädia'agyñä, mänitä to'oxiøjc tu'ug yaaxy cu'ughagujc:

—Jootcujc miich mdaj mdsi'tsc jaduhñ yhity je'eguiøxpä coo miich tøø xyajtso'ogy tøø xyajyegy.

²⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Je'eds maas jootcujc hijp, pønjataiä Diosmädia'agy cudiuumb.

²⁹⁻³⁰ Tehngajnä ja'a Jesús ja'a cu'ug hänajty jiaanç tehñ ñämugø'øyii may. Mänitä Jesús miänaañ:

—Cabä jäya'ay howyiinmahñdy hajxy miøødä, ja'a hajxy jäda'ahatypä. Ja'a hijxtahñd hajxy jia wi'i yhixaamby, ja'a hoy-yagjuøøñäbä. Pero cab hajxy jaduhñ yaghixa'añii. Jagooyyä hajxy jaduhñ yhixa'añ cooç høøç jaduhñ njada'añ nebiä Jonás jecy jiajtiän mänaa jim quiexyijän Nínivecajptooty. Dios jaduhñ quejx.

³¹ Coo jaduhñ yhabáadät coo ja'a jäya'ayhajxy hänajty yajñähdija'añii, mänitä to'oxiøjc piädø'øga'añ, ja'a jecy hanéhñäbä jim jäguemnaax ja'a jøømbojmänajpä. Je'e jaduhñ mäna'anaamb coo ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä piäda'agøøjät haxøøgtuum. Je'eds ja'a Salomón hoy tøø

miämädoona'ay, je'eguiøxpä coo ja'a Salomón hänäjty jiaanč tehñ quiuhwijjiä. Y cabä Salomón cuhdujt hänäjty jiaty møødä nébiøch høøch jaduñ nmøødän.

32 Y ja'a jäya'ayhajxy jecy tsänäayyäbä Nínivecajptooty, jaduñ hajxy miäna'anaambä coo ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä piäda'agøøjät haxøøgtuum. Coo ja'a Jonás ja'a Diosmädia'agy hoy yajwa'xy jim Nínivecajptooty, mänitä jäya'ay ja'a yhaxøøgwiinmahñdy hajxy ñajtshixøøyy. Y cabä Jonás cuhdujt hänäjty jiaty møødä nébiøch høøch nmøødän.

33 'Coo ja'a jäya'ay jøøn hajxy quiuhno'ogø'øy, cøxp hajxy jaduñ piäda'agy, nebiä jäya'ayhajxy jaduñ quiudøø'xøøjät ja'a hajxy tøjtägøøbiä. Cabä jøøn hajxy yu'učh, ni cab hajxy quiuhjupy cajónghaam.

34-36 Cooč mijts ja'a nmädia'agy hamuumdu'joot xmiäbøjcät, hoy hajxy jaduñ mwädítät homiänaajä. Pero cooč nmädia'agy hajxy xquia'a mäbøjcät, hagoonstuum hajxy jaduñ mhídät. Homiänáajøch nmädia'agy hajxy xmiäbøjcät neby hajxy hagoonstuum mga'a cá'awät.

37 Coo ja'a Jesús miädiaacpädøøyy, mänitä Jesús wioonøcxä mägaabiä ja'a farisewäm. Coo jim miejch maa ja'a fariseo tiøjcän, mänit yhäñaaguiädaacy meexäwiinduum.

38 Jaguiø'øbujy ja'a Jesús yhäñaaguiädaacy. Caj quiø'øbujy nebiä judíoshajxy hänäjty quiuhdujthatiän. Coo hajxy hänäjty tiägø'øwa'añ caabiä, mänit hajxy hänäjty quiø'øbujy. Coo ja'a Jesús quia'a cø'øbujy, yagjuøøyy ja'a fariseo

jaduhñ.

³⁹ Mänitá Jesús miánaañ:

—Mijts fariseodøjc, jaduhñ hajxy mja wi'i quiähxø'øga'añ nebiä hoyhäna'cän jim cu'ughagujc. Pero cabä mjoot cabä mjuøhñdyhajxy yhooyä, je'eguiøxpä coo hajxy mwi'i mieeç mwi'i pioty.

⁴⁰ Caj mijts mwiinmahñdy yhooyä. Tøø ja'a Dios ja'a mni'x ja'a mgopc-hajxy xquiunuu'xä. Tøø ja'a mjoothajxy xjia cunúu'xäbä coo ja'a mjuøhñdyhajxy hoy cu mhijty.

⁴¹ Coo ja'a häyoobäya'ay hajxy mbuhbédät hamuumdu'joot, mänit hajxy jaduhñ mnähwá'adsät.

⁴² 'Mijts fariseodøjc, haxøøg hajxy mjada'añ mhabeta'añ. Xiøøbä hajxy mja nää wi'i quiuyoxø'øy yø'øbi'c jøø'xychooy jiiby tsajtøgooty. Pero cabä Diosmädia'agy hajxy mgudiuna'añ maa jaduhñ myiñän coo hajxy hoy mwädität, coo ja'a Dios hajxy mwiingudsähgø'øwät. Pedyii ja'a Diosmädia'agy hajxy mgudiúnät.

⁴³ 'Mijts fariseodøjc, haxøøg hajxy mjada'añ mhabeta'añ. Mjaanç tehñ yajcumayaamb hajxy jaduhñ. Jiiby hajxy mja wi'i yhäña'awa'añ maa ja'a häñaabiejt hojiatypän jiiby tsajtøgooty. Y çopy ja'a mjoothajxy jaduhñ coo ja'a cu'ug hajxy xi'ig xon xwyiingudsähgø'øwät jiiby halaplaaz.

⁴⁴ 'Mijts fariseodøjc, mijts ley-yajnähxøøbiädøjc, mhøhñdaacp hajxy jaduhñ. Cab hajxy myajcähxø'øgy coo ja'a mguhdujthajxy quia'a hoyyä. Y pønjaty ja'a mmädia'agyhajxy xpianøcxäp, tu'udägooby hajxy je'ebä, je'eguiøxpä

coo hajxy quia'a najuø'øy coo mijts mguhdujt jaduhñ yhaxøøgä.

45 Mänitä Jesús ñämaayyä ja'a ley-yajñähixøøbiä tu'ug:

—Wiindsøñ, coo jaduhñ mmäna'añ, haxøøg højts jaduhñ xñänøømbä.

46 Mänitä Jesús miänaañ:

—Mijts ley-yajñähixøøbiädøjc, jaanä haxøøg mijts mjadaambä mhabetaambä. Hanaxiä mijts ja'a tsipjatypä myajñähixø'øy. Ni pøñ jaduhñ quia'a jada'añ nej mijts myajñähixø'øyän. Y cab hajxy hamdsoo mgudiuna'añ neby hajxy myajñähixø'øyän ni weeñtiä.

47-48 'Haxøøg hajxy mjada'añ mhabeta'añ. Haxøøg mijts mguhdujt nebiä mhap ja'a mdeedyhajxy hijty chäna'ay yhäyoyyän jegyhajty. Je'eds hajxy jaduhñ yagho'c ja'a Diosmädia'agy hajxy jecy jajwá'xäbä. Y mijts ja'a tiøjc-huunghajxy myajcójjäp maa hajxy jecy ñaaxtägøøyyän. Myajcähxø'py hajxy jaduhñ coo ja'a mhap ja'a mdeedy hajxy tu'ugwiinmahñdy mmøødhity.

49 'Ñajuøøbiä Dios jaduhñ. Je'e jaduhñ mänaañ: “Nguexáambiøch nguguexyhajxy maa yø'ø häna'c-hajxiän. Näjé'ejøch nguguexyhajxy xyagho'ogaañä. Näje'e hajxy ñä'a tsaächtiuna'añii.”

50 Ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä, pojpätuum cädieedium hajxy jaduhñ miähmø'øwa'añ ja'a Dios quiuguexycøxpähajxy, ja'a hajxy tøøbä yagho'ogyijäbä nägøxiä. Mänit hajxy tiägøøyyä yagho'cäbä mänaa hädaa yaabä naaxwiin yhawijy tiøø'xta'aguiän.

51 Møødä Abel yaghó'cäbä møødä Zacarías. Tsajtøghaguuy ja'a Zacarías yagho'cä jim mädøyyä maa ja'a altarän. Tøyhajt jaduñ coo ja'a jäya'ayhajxy jäda'ahatypä miähmø'øwa'añ pojpatuum cädieedium.

52 'Mijts ley-yajnä

53 Mänitä Jesús jiaančh tehñ miäjootma'tä ja'a fariseodøjc møødä ley-yajnä

54 Jia wiinmahñdyhixaan ja'a Jesús hajxy jaduñ neby hajxy jaduñ cu yajnä

12

1 Mänitä jäya'ayhajxy yhamugøøyy milhaam høxtä niñø'tsmujcä hajxy jaduñ. Mänitä Jesús ja'a jiamiøød hawiing ñämaayy:

—Cabä fariseos miädia'agy hajxy mmäbøjcät. Nämay häna'c jaduñ tiu'udägoy coo ja'a fariseos miädia'agy hajxy miäbøjcä. Hix, høhndaacp ja'a fariseoshajxy jaduñ. Yajnajuø'øwaamb jaduñ tsipcøxp coo hajxy jaduñ yhøhnda'agy. Hoy hajxy hoy jia capxy jia mädia'agy, cab hajxy hamdsoo hoy quiudiuñ.

2 Hix, cab jaduñ tii ñä'ägädä mähmø'øwa'añ jañägapxy. Haagä cähxø'øgaamb jaduñ cøxiä.

3 Jaanä jaduñduhmbä ja'a mijtscøxpä, waambaty hajxy tøø mmäna'añ hamee'ch, yajmädowaamb jaduñ cu'ughagujc.

4 'Mägu'ughajpädøjc, cab hajxy mdsähgó'owät pøn ja'a mni'x ja'a mgopc xyaghó'cäp. Cab jaduhñ nej xjiaac tünät.

5 Pero ja'a Dios hajxy jaduhñ mdsähgó'owäp. Je'edsä cuhdujt mөөd coo ja'a mjogyhajthajxy xyajcuhdägóoyät, y coo hajxy xpiädá'agät haxөөgtuum.

6 'Hөxtahm̄dsä muuxyhuunghajxy, hoy hajxy yaa tii quia'a ja wa'añ, jiahmiejchpä Dios je'e.

7 Mänaxiä mijts ja'a Dios xquia'a jahmiédsät. Paady hajxy jaduhñ mga'a tsähgó'owät. Xjiaanç tehñ chojp mijts ja'a Dios hөxtä xmiooby hajxy tijaty hajxy myajmaajiajpy.

8 'Tөyhájthөch jaduhñ nmäna'añ, hөөch ja'a Diosquexypä, pönhөch xquiapxpaatp cu'ughagujc, je'eçh jaduhñ ngapxpaattägatsaamby jim tsajpootyp ja'a Diosmoonsäwiinduum.

9 Pero pönhөch jaduhñ xquia'a capxpaatp cu'ughagujc, ni je'eçh jaduhñ nga'a capxpaadaambä ja'a Diosmoonsäwiinduum.

10 'Pönhөch haxөөg xñänөөmb, mee'xáanäp je'e. Pero coo ja'a Dioshespíritu hajxy haxөөg ñänómät, cab hajxy jaduhñ mié'e'xänät.

11 'Coo mijts häna'c mädsibө'өbä xyajnöcxät tsajtөгooty o jim maa ja'a hagujtөjcän, cab hajxy mdaj mmáyät waamb hajxy mmädiá'agät,

12 je'eguiөxpä coo ja'a Dioshespíritu hajxy xñajtscapxөөyyät waambaty hajxy jaduhñ mhadsówät.

13 Mänitä Jesús ñämaayyä tu'jäya'ay maa ja'a cu'ugän:

—Wiindsón, nämáayyägөch nbuhya'ay coochä nnädeedyñaax xpiuhmó'owät.

14 Mänitá Jesús miánaañ:

—Pónhøch tøø xquiuhdujtmø'oy cooçh mijts nhané'emät.

15 Mänitá Jesús miánaangombä:

—Mnigwieendähadøøjäp hajxy coo hajxy tii mga'a hadsógät. Cab hajxy nøcxy mdajy mmay coo hajxy cøxiä mga'a møødä.

16 Mänit miánaangombä:

—Tsøg hajxy mänáañäm, jii jäya'ay hijty tu'ug jaançh tehñ miäyøø. Mänitá ñøø miooc may ya-jpädø'cy.

17 Mänit tiägøøyy tajpä maabiä: “Nébiøch nnøø nmooc ndúnät. Maach jaduhñ nnä'a pädá'agät.”

18 Mänit miánaangombä: “Tøøch nnajuø'oy maach nbädá'agät. Nyajmá'adäbøch yø'ø ndsehç. Maas crúundøch ngójät. Jíbyhøch nnøø nmooc ngøxy pädá'agät, mäduhñtiøch nmøødä.

19 Cábøch jaduhñ tii ndájñät nmáañät. Jootcujc-høch jaduhñ ndsánáañät nhäyóonät majiomøjt. Poo'xáambøch, cayáambøch hu'ugáambøch, xoonäda'agáambøch.”

20 Mänitá Dios ja'a craa ñämaayy: “Miiçh, cab jaduhñ mnä'ägä mäbøcy. Jäda'a coods mho'oga'añ. Yø'øduhñ tøø mwi'i piädá'aguiäbä, pøn jaduhñ mämahmø'øwaamb.”

21 Jaduhñdsä mäyøøjäya'ayhajxy jiaty yhabety pønjaty maxiädø'øñ jaduhñ tehngajnä yajmujp yhamdsoogøxpähajxy. Pero maa ja'a Dioswiindu-umän, häyoob hajxy jaduhñ.

22 Mänitá Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Ca'a hajxy mdajy mmay tii hajxy mnäjugyhadaamby, tii hajxy mgayaamby, tii hajxy mwithadaamby.

23 Cab hajxy nøcxy mdajy mmay coo hajxy cøxiä wiinä mga'a møødä.

24 Høxtahmds yø'ø muuxyhajxy, cab hajxy tiuñ xiajy. Cab hajxy tii ñi'iby; cab hajxy tii yajpädø'øgy; cabä tseh_x hajxy miøødä. Ja'a Dios jaduh_n yagjøø'xp. Y mijts, mmaas tsoobaatp hajxy quejee ja'a muuxyhajxy.

25 Hoy hajxy mäduhñtiä mja taj mja máyät, cab hajxy hamdsoo mniyajyeegøøjät ni weeñtiä.

26 Pø cab hajxy hoy hamdsoo mniyajyeega'añii, cab hajxy tii mdaj mmáyät.

27 Høxtahmds yø'ø pøjy, yee'p yø'ø. Pero cab tiuñ xiajy; cab pyiidyhädiuñ. Tøyhajt jaduh_n, ni ja'a rey Salomón jecy quia'a nä'ägä mäbaaty nej yø'ø pøjjiän, hoy howyit hänajty jia møødä.

28 Hoyyä Dios yø'ø pøjy yajxon_n jia cunuu'xy, cab jiec_y. Mänaxiä mijts ja'a Dios xquia'a witmó'owät, hoy mijts jaduh_n mga'a ja mabøcy.

29 Ca'a hajxy mwi'i tiajy mwi'i miay tii hajxy mgayaamby mhu'ugaamby.

30 Ja'a hajxy jaduh_n ca'a mabøjpä, je'eds hajxy wyi'i tiajpy wyi'i miaaby. Pero mijts, ñajuøøbiä mDeedyhajxy tijaty hajxy myajmaajiajpy.

31 Taj may hajxy nebiä Diosmädia'agy hajxy hoy mgudiúnät, mänitä Dios cøxiä xmió'owät.

32 Mägu'ughajpädøjc, ca'a hajxy mdsähgø'øy, hoy hajxy jaduh_n mja nä'ä weeñtiä. Chojpä mDeedy jioot jaduh_n coo mijts xyhuunghädät.

33 Mdóogäp hajxy mäduhñtiä hajxy mmøødä; mänitä häyoobäya'ay hajxy mnä'ä mó'owät cøxiä. Jaduh_n mijts hoyhajt weenhajt jim_n mbáadät tsajpootyp. Cab jaduh_n pøñ jim_n tii xpiójcät.

34 Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hamuumdu'joot mgudiúnät, mbáadäp ja'a hoyhajt ja'a weenhajt hajxy jaduhñ. Coo ja'a yaabä naaxwiimbä hajxy mbøcjuø'øwät, cab hajxy tii mbáadät.

35-36 Mänitä Jesús tiägøøyy mädiaacpä nebiä ji-amiøødhajxy nähix hahixø'ø yhidät coo hänajty quiädaactägatsa'añ jadähooc. Mänit miänaañ:

—Nähix hahixø'ø hajxy mhídät nebiä homioonsähajxiän coo ja'a wyiindsønhhajxy wyiimbídät mägaabiä mähuucpä maa ja'a pøc hu'ug jiadyiijän. Jøønmøød hajxy jaduhñ yhahixy. Coo ja'a wyiindsønhhajxy miech maa ja'a tiøjcän, mänit hajxy yajtøjtägø'øy.

37-38 Pø jujyñä ja'a mioonsähajxy hänajty, hoy ja tsuhmdä, hoy ja moññä, cumayaambä wyiindsøn jaduhñ. Tøyhajt jaduhñ. Høxtä yajcayøøjäp hajxy ja'a yhamdsoo wiindsøn.

39 Y jaaná jaduhñduhmbä, coo ja'a cudøjc jaduhñ ñajuø'øwät mäduhnajtä ja'a mee'tspä miédsät, cab jaduhñ ñä'ägä maahó'ogät nebiä mee'tspä jaduhñ quia'a tøjtägø'øwät.

40 Jaduhñ mijts nähix hahixø'ø mhíjpät. Cab hajxy mnä'ägä najuø'øwät mänáajøch ngädaactägatsa'añ, høøch ja'a Diosquexypä.

41 Mänitä Pedro yajtøøyy:

—Wiindsøn, pøn miič hādaa mya-jmøødmädiaacypy, højtsyähajtiä tøgä nägøxiä.

42 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Pøn jaduhñ cudiumb nebiatiä wyiindsøn yhane'emiän, je'eds jaduhñ hoy copc-hajp maa ja'a wyiindsøn tiøjcän. Coo ja'a wyiindsøn maa

ñøcxy, je'eduhñ mähmøøby coo jaduhñ yajcáyät pøñ jiihy hijp tøgooty.

43 Pø cudiuumbä copc-hajpä hänäjty hoy, coo ja'a wyiindsøñ wyiimbijtägätsät, cumayáañäp jaduhñ ja'a wyiindsøñ.

44 Mänitä wyiindsøñ yajnähdija'añii coo jaduhñ quiopc-hädät mäduhñtiä ja'a wyiindsøñ miøødä cøxiä.

45 Pero coo ja'a copc-hajpä miäná'anät coo ja'a wyiindsøñ quia'a tsoj medsa'añ, coo ja'a miämoonsä yhäyoowhíxät, coo tiägó'øwät huucpä caabiä, coo miu'ugóøjät,

46 mänitä wyiindsøñ miejtstägatsa'añ jaguiapxy, mänit jaduhñ jiaanč tehñ chaačhtiuna'añii neby hajxy chaačhtiunñijän ja'a hajxy ca'a mähøjpä.

47 'Mädyii moonsä jaduhñ ca'a mädia'agymiäbøjp, hoy jia najuø'øy nebiaty ja'a wyiindsøñ yhane'emyii, jaanč tehñ chaačhtiunáañäp je'e.

48 Pero mädyii moonsä ca'a mädia'agymiäbøjp je'eguiøxpä coo quia'a najuø'øy, cab jaduhñ jiaty tsaáčhtiuna'añii. Pøñ madiuung jaduhñ yajcø'ødägóøyyäp, tsipcøxp jaduhñ quiudiúnät nebiaty yhane'emyii.

49 'Páadyhöch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin nebiä tsip jaduhñ piädó'øgät. Weenä jäya'ayhajxy ñimiädsibø'øyii.

50 Mobadájpech nho'oga'añ. Jiaanč tehñ chójpech njoot coo paquiä yhabaadät.

51-52 Páadyhöch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin nebiä jäya'ayhajxy ñimiädsibø'øwóøjät. Cabä jäya'ayhajxy jootcujc ñä'ägä hidaañä.

Nimiädsibø'øwáanäp hajxy tu'ugtøgooty.
Nädägøøgpána'c-hajxy yajmuga'añ ja'a
nämetspäya'ay.

⁵³ Miøødnimiädsibø'øwáanäp ja'a tiaj ja'a
tieedyhajxy. Miø'ødhoc jiaxie'ebhajxy
ñimiädsibø'øwa'añii.

⁵⁴ Mänitä Jesús ja'a cu'ug ñämaayy:

—Coo ja'a joc piädø'øgy maa ja'a xøø quiuh-
naxiän, hijxtahnd je'e coo tiu'uwa'añ.

⁵⁵ Y coo jiøømbojy, hijxtahnd jaduhñ coo han
yhida'añ. Y mnajuøøby hajxy jaduhmbä.

⁵⁶ Tøyhajt jaduhñ, mnajuøøby hajxy jaduhñ
nebiä xøø ñaxa'añ, pero cab hajxy mnajuø'øy ti-
jaty jadáanäp habetáanäp. Hix, hamdsoo ja'a
mjoothajxy quia'a tsoy coo hajxy jaduhñ mna-
juø'øwät.

⁵⁷ 'Tii hoguiuhdujt hajxy hamdsoo coo mga'a
jada'añ.

⁵⁸ Coo pøn hänäjty tøø xñäxø'øwø'øy, coo
hänäjty xyajnøcxy hagujc, tu'haamnøcxpä
myajtødiägø'øwät. Pø caj, xchúmäp hajxy jaduhñ.

⁵⁹ Y cab jaduhñ mdsoj pädsómät høxtä coonä
mnuu'xy myajnáhwá'adsät pedyii. Jaduhñ
mäwíinäts Dios hajxy xyajcumädówät.

13

¹ Mänitiä ja'a Jesús yhawáanäxä coo ja'a
Pilato ja'a Galileabäya'ay hänäjty näje'e tøø
yajyagho'ogyii tsajtøghaguuy. Animalyojxpä
Galileabäya'ayhajxy hänäjty. Jaduhñ hajxy hänäjty
quiuhdujthaty.

² Mänitä Jesús miänaañ:

—Nej, mmánaamb hajxy jaduhnä, paady yø'ø häna'c-hajxy yagho'cä je'eguiøxpä coo maas may ja'a pojpä cädieey hajxy hänäjty tøø tiuñ quejee ja'a miägunaaxhajxiä.

³ Høøch jaduhn mänaamb, caj. Y coo mijts ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy mga'a najtshixø'øwät, jaduhn hajxy mjájpät nägøxiä.

⁴ Y yø'ø häna'c-hajxy nämajmocxtägøøgpä tøø yhó'oguiäbä jim Siloé mänaa ja'a møj torre tøø ñähgahbetiän, nej, mmánaamb mijts jaduhnä coo maas may pojpä cädieey hajxy hänäjty tøø tiuñ quejee ja'a jiamiøødhajxy jim tsänaabiä Jerusalén.

⁵ Høøch jaduhn mänaamb, caj. Y coo mijts ja'a mhaxøøgcuhdujt hajxy mga'a najtshixø'øwät, jaduhn hajxy mjájpät nägøxiä.

⁶ Mänitä Jesús miánaangombä:

—Tsøc mädiáacäm, jii jäya'ay piids hijty tu'cøpc miøødä maa ja'a ñaaxän. Mänit hoy jia hixø'øy pø tøø tiøømbety. Cahnä hänäjty tiøømbetyñä.

⁷ Mänitä mioonsä ñämaayy: “Huug hix yø'ø piids, tøø ndijy häxøpy tiøømbejnä cudägøøgjomøjt, y cahnä ñä'ägädä tøømbetyñä. Púxäts, xiøøbä jim ñä'a naaxnähdäna'ay.”

⁸ Mänitä mioonsä miánaañ: “Wiindsøn, ween jiaac täna'ay tu'jomøjt. Nhuuc nä'a juhdajtú'udyhøch. Nhuuc tsooyø'øyhøch abonohaam.

⁹ Wehndä jaduhn ñä'a tøømbédät. Pø caj, mänitøch nbúxät.”

¹⁰ Wiinghoocä Jesús hänäjty jiiby yajwiin-gapxø'øy tsajtøgooty. Poo'xxiøøjooty hänäjty je'e.

¹¹ Jiibiä tajjäya'ay hänäjty tu'ug. Maj-mocxtägøøgjomøjt ja'a pa'am hänäjty tøø miähäyoy.

Joney ja'a mähdiøjc hānajt̃y t̃øø yagjadyii ja'a m̃øjcú'ujām; ni cab hānajt̃y hoy ñā'ägā t̃øwa'añ.

12 Coø ja'a Jesús ja'a tājāya'ay yhiijxy, mānit miøjyaaxy. Mānit miānaañ:

—Pi'maam, t̃øø ja'a mba'am jaduhn xñāhwa'ačh.

13 Mānitā Jesús ja'a pa'amjäya'ay ñāhdooñ. Mānitā ja'a mähdiøjc tiøøyy. Mānit miānaañ coø ja'a Dios miøjjā jiaančhā.

14 Mānitā tsajt̃øjwiindsøn jiootma'ty je'eguiøxpā coø ja'a Jesús ja'a pa'am yajnajxy ja'a poo'xxiøøjooty. Mānitā cu'ug ñāmaayy:

—Tādujxøø ja'a Dios t̃øø quiunuu'xy coø hajxy ndūunāmāt. Mānitā mba'am hajxy min myajniñāhwa'ačhii. Pero cab hajxy myajniñāhwa'adsøøjāt ja'a poo'xxiøøjooty.

15 Mānitā Jesús miānaañ:

—Mhøhndaacp mijts jaduhn. Nej, caj mijts mweey mburro hajxy myajnøøhu'ugy ja'a poo'xxiøøjootiā. Hoy hajxy hoy mja capxy mja hane'emy, cab hajxy hamdsoo hoy mgudiuñ.

16 Y hädaa tājāya'ay, Abraham yhap yhoc hädaaduhn. Majmocxtägøøgjomøjt hijty t̃øø yaghidyii pa'ammøød ja'a m̃øjcú'ujām. Nej, cáboch ja'a cuhdujt hijty nmøødā coočh poo'xxiøøjooty t̃øø nyajñāhwa'ačhā.

17 Mānitā Jesús miādsiphajxy chähdiuuñ. Pero ja'a cu'ug, jaančh teh̃m xioondaac hajxy jaduhn je'eguiøxpā coø ja'a Jesús ja'a hoy-yagjuøøñājatypā hānajt̃y t̃øø yajcāhxø'øgy.

18 Mānitā Jesús miānaañ:

—Coø ja'a Dios ja'a miājaa hānajt̃y yajcāhxø'øga'añ, jadúhnhøch nyajmäbaada'añ

19 nebiä habi'c mostazapajcän. Coö jäya'ay jaduhñ ní'ibät maa ja'a ñaaxän, cøxp jaduhñ yéegät. Høxtä pe'eñhädiúnäp ja'a muuxyhajxy yhaa'xcøxp.

20 Mänitä Jesús miänáangombä:

—Coo ja'a Dios ja'a miäjaa hänäjty yajcähxø'øga'añ, jadúhñhøch nyajmäbaada'añ

21 nebiä to'oxiøjc tsajcaagychooy hajxy yajtuñän coö tsajcaagy hajxy yhädiuñ. Tägøøgquipxøhñdy ja'a harina hajxy yajmäbädaagø'øy ja'a tsajcaagychooy. Mänit jaduhñ hoy piädø'øgy.

22 Mänitä Jesús tiu'ubøjcy. Jerusalén hänäjty ñøcxa'añ. Tu'haamnøcxpä ja'a Jesús hänäjty yajñähixø'øy maa ja'a cajpthuungän.

23 Mänitä Jesús miäyajtøøwä:

—Nej, näweeñtiä hajxy ñähwa'adsa'añ ja'a piojpä cädieeyhajxiä.

Mänitä Jesús yhadsooyy:

24 —Tsipcøxpä Diosmädia'agy hajxy hoy mgudiúnät nebiä cuhdujt hajxy hoy mmøødhádät neby hajxy jim mdägø'øwät tsajpootyp. Nämay hajxy jia wi'i tiägø'øwa'añ, pero cab hajxy hänäjty yajtägø'øwa'añii coö cuhdujt hajxy hänäjty quia'a møødä.

25 Coö ja'a Dios ja'a tøjc hänäjty tøø yhagøøñä, mänitä tøghagø'øw hajxy hänäjty jia wi'i quiojxnoga'añ, pønjaty tøba'am hänäjty tøø miähmø'øy. Mänit hajxy hänäjty jia wi'i miäna'ana'añ: “Dios, yaghawa'ads yø'ø tøjc.” Mänitä Dios yhadsowa'añ: “Cábøch mijts nhixiä.”

26 Mänit hajxy hänäjty miäna'anáangombä: “Pero tøøds miich nmøødcay nmøødhu'ugy; tøøds miich

mmädia'agy xyajnä

27 Mänitä Dios hänajty yhadsowáangombä: “Tøø hajxy nnäma'ay coo hajxy nga'a hixiä. Wiimbit hajxy. Caj mijts mguhdujt ñä'ägä hoyyä.”

28 Mänitä Abraham hajxy hänajty jim mhixa'añ tsajpootyp jim Dioswiinduum møødä Isaac møødä Jacob møødä Diosquexyhajxy nägøxiä. Mänit hajxy mjø'øwa'añ mxuudsa'añ coo ja'a Dios hajxy tøø xquia'a yajtägø'oy.

29 Nøcxaambä jäya'ayhajxy miägaya'añ Dioswiinduum ja'a hajxy wiinduhmyhagajpt-tsohmä.

30 Jaaya'ayhajxy jäda'ahaty péjxäbä, näje'e møjtuung hajxy piaada'añ. Y jaaya'ayhajxy jäda'ahaty møjtuungmøødpä, näje'e tiuunghajxy piögáañäxä.

31 Mänitxøøbä ja'a fariseoshajxy näje'e miehch maa ja'a Jesúsän. Mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

—Mdsóonäp yaa coo ja'a Herodes xjia wi'i yajyagho'oga'añii.

32 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Ca'awiindøyyä Herodes jaduñ. Nøcx hajxy näma'aw cooch mejtsxøø tægøøgxøø njaac tuna'añ. Njaac høxquexáambiøch ja'a møjcu'uhajxy. Njaac yajmøcpøgáambiøch ja'a pa'amjäya'ayhajxy. Mänitøch nduumädø'øwa'añ.

33 Jexioo, mejtsxøø tægøøgxøøjøch njaac tu'uyo'oya'añ. Mänitøch jim nmedsa'añ Jerusalén. Cab jaduñ yhawiinmatsä coo ja'a Diosquexy wiingtuum yhó'ogät.

34 Mänitä Jesús miänáangombä:

—Ja'a häna'c-hajxy jim̄ tsänaabiä Jerusalén, tøø ja'a Diosquexy hajxy may quiuhga'ačh. Tøøch mayhooç nja wi'i ñäma'ay coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixó'øwät; pero cab hajxy ñä'ä najtshixø'øwa'añ.

³⁵ Cooch jim̄ ngóodät Jerusalén, páquiøch jim̄ nhida'añ. Mänitøch mijts jim̄ nnähgue'egáangombä. Cábøch hajxy xyhixaannä høxtä cóonøch hänäjty ngädaactägatsa'añ. Mänit hajxy hänäjty mmäna'ana'añ: “Jaanč teh̄m̄ miøj jaanč teh̄m̄ jiaanč ja'a Dios tøø quiéxiäbä.”

14

¹ Wiinghooçä Jesús ñøçxy mägaabiä maa ja'a fariseowiindsønä tiøjcän. Poo'xxiøøjooty hänäjty je'e. Jiibiä Jesús hänäjty miähixna'ayíjäm tøgooty ja'a fariseoshajxy.

² Jiibiä mähdiøjc hänäjty tu'ug qui'ixypa'ammøød. Jesúswiinduum hänäjty tiäna'ay.

³ Mänitä Jesús miäyajtøøyy ja'a ley-yajnähixøøbiähajxy møødä fariseoshajxy:

—Nej, jii cuhdujt jaduhñ coo ja'a pa'amjäya'ay myajmøcpøgät poo'xxiøøjootiä.

⁴ Pero cab hajxy waamb ñä'ä hadsooyy. Mänitä Jesús ja'a pa'amjäya'ay ñähdoonñ, yajmøcpøjcy. Mänit ñämaayy coo wyiimbídät.

⁵ Mänitä fariseoshajxy ñämäayyägombä:

—Coo mijts mburro mweey quiuga'awó'øwät nøøjutjooty, nej, cab hajxy mänitiä myajpädsómädä, hoy hänäjty jia poo'xxiøøjootiä.

⁶ Cab hajxy waamb ñä'ägä hadsooyy.

⁷ Mänitä Jesús yhiixy coo ja'a woybä wichpä hoy-häñaabiejt hajxy jia wi'i yhøxta'ay. Mänit miänaañ:

8 —Coo ja'a pøc ja'a hu'ug hānajtj mānaa jiadyii, coo mijts myajwówät, cabä hoyhāñaabiejt hajxy myaghāña'awø'øwät. Hix, coo hāna'c maas cuhdu-jtmøødpä jiaac médsät,

9 mānitä cudøjc xñámá'awät: “Pädø'øg, mo'ow yø'ø hāñaabiejt yø'ø hāna'c tøø jiaac méchäbä.” Xya-jtsähdiúnäp jaduñ. Mānit nøcxy mhāña'ay maa ja'a hāñaabiejt ca'a hojiatypän.

10 Pero jayøjp mhøxtá'awät ja'a hāñaabiejt ca'a hojiatypä. Mānitä cudøjc xñámá'awät: “Mägu'ughajpä, yaa naḅ maa hädaa hāñaabiejt hojiatypän.” Xquiumáyäp ja'a jäya'ayhajxy ja'a hajxy jim hāñaabiä.

11 Pøñ ja wi'i yajcumayaamb, yajpexaamb je'eduhñ. Pøñ ca'a yajcumayaamb, je'eds jaduññ møjtägø'øwaamb.

12 Mānitä Jesús ja'a fariseowiindsøñ ñāmaayy, ja'a hānajtj tøø miäwóyyäbä:

—Coo ja'a tsuunaḅ hānajtj mānaa myagjada'añii, cabä mmägu'ughajpähajxy mwówät, ni ja'a mbuhya'ayhajxy, ni ja'a mjujy ja'a mmägu'ughajxy, ni ja'a mmäjøøn ja'a mmädøjc-hajxy ja'a mäyøøbä. Xwiiodägátsäp hajxy je'e ja'a miich hānajtj tøø mwóyyäbä.

13 Pero je'eds mwówäp ja'a häyoobä, ja'a ca'a hoybä, ja'a tecymia'adpä, ja'a wiindspä.

14 Hoy miich jaduññ xquia'a ja woodägátsät, jootcujc mhídät jadähooc je'eguiøxpä coo ja'a hoyhajt ja'a weenhajt mbaada'añ mānaa ja'a jäya'ayhajxy hānajtj jiuypiojtägatsa'añän, ja'a Diosmädia'agy hajxy hānajtj tøø quiuidiúñbä.

15 Jimä jäya'ay hänäjty tu'ug yhäña'ay meexäwiinduum. Mänitä Jesús ñämaayy:

—Jootcuyc je'e, pøn mägayaamb Dioswiinduum.

16 Mänitä Jesús miänaañ:

—Tsøc mädiácäm. Jadhunä jäya'ay tsuunax tu'ug yagjajtä. Mänitä jäya'ay may yajwoowä.

17 Coö hänäjty tøø yhabaady, mänitä mioonsä ñämaayy: “Nøcx ja'a woybä wichpähajxy näma'aw coö hajxy yhadø'ødsät, coö ja'a cay tøø yhabaatnä.”

18 Pero mänit hajxy nägøxiä yhadsooyy cooc hajxy quia'a näbaadø'øwáañä. Tu'jäya'ay miänaañ: “Tøøchä naax njuy; nøcxáambøch cham nhixa'añ. Huuc mee'x, cábøch xñäbaadø'øwaanä.”

19 Mänit wiingpä miánaangombä: “Tøøchä waj njuy mägooxmancuerno. Je'eçh nøcxy nyajtuunghabøga'añ. Huuc mee'x, cábøch xñäbaadø'øwaanä.”

20 Mänitä wiingpä jiaac mänánaangombä: “Naambøcyhøch høøch; páadyhøch nga'a nøcxa'añ mägaabiä.”

21 Coö ja'a moonsä wyiimbijtagajch, mänit je'e cøjx ñägapy waambaty hajxy yhadsooyy. Mänitä wyiindsøn jiaanç tehñ jiootma'ty. Mänitä mioonsä ñämäaguiombä: “Nøcx jim päyøøguiä maa ja'a mõjtu'ujän. Pønjaty jim mbaatyp, ja'a häyoobä, ja'a ca'a hoybä, ja'a tecymia'adpä, ja'a wiindspä, je'e jadhun mwoomínäp.”

22 Coö ja'a moonsä jadähooc wyiimbijtagajch, mänit miänaañ: “Wiindsøn, Tøøch ngudiuñ nébiøch miich tøø xyhane'emiän. Pero xiinä hawa'adspä.”

23 Mänitä wyiindsøn yhadsooyy: “Nøcx jim maa ja'a xu'udstu'ujän, maa ja'a padu'ujän; pønjaty

jim najxp, mnämä'awäp hadsip coo hajxy myínät, nébiøch ndøjc jaduhñ yhúdsät.

24 Pero pønjátyhøch tøø nja yajwoyii, cab hajxy miñ quiaya'añ maačh ndsuunax nyagjadyiijän."

25 Nämayyä jäya'ay ja'a Jesús hänajty pianøcxy. Mänitä Jesús wia'wiimbijty. Mänit miänaañ:

26-27 —Pønjátyhøch xpianøcxaamb, wéenhøch xmiaas tsoy quejee ja'a tiaj ja'a tieedyhajxy chocy, møødä yhuch ja'a piuhya'ay; quejee ja'a yhuungä tio'oxy chocy. Pø caj, cábøch hoy xpianøcxät. Pøn ja'a jiugyhajt ca'a nähdujp, cábøch jaduhñ hoy xpianøcxät.

28 Coo pønä tøjc hänajty quioja'añ, jayøjpä xiädø'øn miächoy pø pedáanäp jaduhñ.

29 Pø caj, mänit jaduhñ ñäxi'igøøjät coo hänajty quia'a maya'añ.

30 Jaduhñ hajxy miänä'anät: "Xiøøbä yø'ø craa ñä'a yajtsohndaacy; maa jaduhñ ñä'a yajmaayy."

31 Coo ja'a reyhajxy hänajty ñimiädsibø'øwa'añii, jayøjp hajxy yhahixø'øy pø mäjäda'agaamb coo nämajcmil soldado jia møødä, coo ja'a miädsip ja'a soldado nähii'xmil miøødä.

32 Pø caj, jäguemiä ja'a quiuguexy quiéxät weenä miädsip jaduhñ miee'xy.

33 Jaanä jaduhñ mijtspä, coo hajxy cøxiä wiinä mga'a najtshixø'øwät ja'a høøchcøxpä, cábøch hajxy hoy xpianøcxät.

34 Tuunḡpaatpä caan hit. Pero coo jiø'øwät, cab jaduhñ mänaa yhojóñät.

35 Cab jaduhñ tiuunḡpaadaañnä. Nä'ä tägooby jaduhñ. Pø mwiinjuøøby hajxy, wéenhøch hädaa nmädia'agy xmiäbøjcä.

15

1 Mänitá Jesús ñámejtsá ja'a ya-jnähjuudiutpähajxy nämay mөөдä cubojpá cugädieeybähajxy. Miädowaambiä miädia'agy hajxy hänajty.

2 Mänitá fariseos ja'a Jesús hajxy tiägөөyy mädiaacpä mөөдä ley-yajnähixөөbiähajxy:

—Cab jaduhñ yhooyä coo yө'ө craa ja'a cubojpá ja'a cugädieeybä miägu'ughädät, coo miөөdcáyät.

3 Mänitá Jesús tiägөөyy mädiaacpä:

4 —Tsөc mänáanäm, pөñ meeg hänajty mөөд mägo'x, coo tu'ug tiägöyyät, nej, cabäda'a nägө'ө nädecypiä mhөxtá'awädä.

5 Y coo mbáadät, mänit mxoondá'agät. Mänitá meeg mdsehñ'өgät. Mänit mdsehñnөcxät maa ja'a mdөjcän.

6 Coo jim mmédsät, mänit mmäjөөñ mmädөjc mwoomúgät mөөдä mmägu'ughajpähajxy. Mänit mmáná'anät: “Tsөг hajxy xoondáacäm; төөчhä meeg nbaady ja'a hijty төө tiägöyyäbä.”

7 Tөyhajt, jaanä jaduhñ hajxy jim xioonda'agaambä tsajpootyp coo ja'a cubojpá cugädieeybä yhaxөөgcuhdugt hajxy ñajtshixө'өwät. Ja'a jaac nämädaaxc-hii'x-cumajmocxmädaaxc jäya'ayhajxy, ja'a hijty төө quia'a tu'udägöyyäbä, cab hajxy jiaty näxoonda'aga'añii.

8 'Tsөг jaac mänáanäm, mädyii to'oxiөjc xädө'өñ majc mөөд, coo tu'ug tiägöyyät, mänitá jөөñ quiudөө'xө'өy. Mänit tiägө'өy төjpeetpä hodia'agyhaamby, cham jaduhñ yhөxta'ay.

9 Coo ja'a xädө'өñ piaady, mänitá miäjөөñ miädөjc wioomucy mөөдä miägu'ughajpähajxy.

Mänit miäna'añ: “Tsøg hajxy xoondáacäm; tøøchä xädø'øñ nbaady ja'a hijty tøø tiägóyyäbä.”

¹⁰ Tøyhajt jaduhñ, jaanä jaduhñ ja'a Diosmoonsähajxy jim xioonnda'agaambä tsajpootyp coo ja'a cubojpä cugädieeybä yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixó'øwät.

¹¹ Mänitä Jesús jadähooc miänáaṅgombä:

—Tsøc mädiáacäm, jaduhñä jäya'ay hänäjty tu'ug, metsc yhuung.

¹² Mänitä muutspä ñämaayy ja'a tieedy: “Teedy, høøchä xädø'øñ móoyyác mäduhñtiøch hijty tøø xyajñähdijy.” Mänitä yhuunghajxy miooyy ja'a xädø'øñ.

¹³ Cujaboom cumaaxcä craa muutspä tiu'ubøjnä. Cøjxä xiädø'øñ miädu'ubøcy. Mänit ñøcxy jäguemnaax. Mänitä xiädø'øñ cøjx ñähaduñ ñähana'awø'øy. Haxøøg hänäjty wiädity.

¹⁴ Coo ja'a xiädø'øñ hänäjty tøø quiøjxnä, mänitä yuu miejch maa ja'a craa hänäjtiän. Mänitä yuu hoyhoy piáatänä.

¹⁵ Mänitä tuuṅ hoy piaady mähädsømyagjøø'x.

¹⁶ Jia wi'i jøø'xaamby hänäjty ja'a hädsøm hänäjty jøø'xypä, pero cab hänäjty tii ñä'ägä mo'oyii.

¹⁷ Mänit wyiinmahñdymejch: “Jim maäch ndeedy tiøjcän, jaançh tehñ quiu'uxiä ja'a moonsähajxy jim quiaay yhu'ugy. Ý høøch, cooçh yaa nmähmó'øwät, yuuhó'ogäbøch häyaa.

¹⁸ Nnä'ägä nõcxyhøch jim maäch ndeedy tiøjcän. Jaduhñhøch nnäma'awa'añ: Teedy, tøøch ngädieey ja'a Dioscøxpä møødä miichcøxpä.

¹⁹ Cábøch miich hawiinmats xyhuunghájñät. Hóyhøch miich xñä'ä wá'anät moonsä.”

20 Mänitā craa wyiimbijty, ñøcxtägajch maa ja'a tieedy tiøjcän.

'Møjnä hänajty quia'a mech, mänitā tieedy jiojcuheebøøyyä. Mänitā tieedy jioot xiuu'tspøjcy jadähooc. Mänit päyø'øguiä hoy jiojcubaadø'øy. Mänit ñähmäneeñ quiuhmäneeñ. Mänit chu'xy.

21 Mänitā yhuung miänaañ: “Teedy, tøøch ngädieey ja'a Dioscøxpä møødä miichcøxpä. Cábøch miich hawiinmats xyhuunghájñät.”

22 Mänitā tieedy ja'a moonsä tu'ug ñämaayy: “Tsógäm, nøcx ja'a howyit yajpädsøm. Yajnigu-iubøgøø. Pädaacä cø'øjädsøhñdy tu'ug møødä xäguiø'øg.

23 Nøcxä wajhuung hajxy yagho'og ja'a ni'xpä. Tsögä xøø hajxy yagjätäm. Tsøg hajxy caayy tsøg hajxy húucäm.

24 Jadúhñhøch hädaa nhuung hijty nebiä ho'ogyiän nebiä tägoybän. Pero tøøch jadähooc xyhajuø'øyii. Y chaäch tøø xñämech.” Mänitā xøødsuu hajxy yagjajtä.

25 'Ja'a craa møjpä, jim hänajty je'e camjooty. Mänit wyiimbijty. Coø hänajty miedsaannä maa tøjcän, mänit miädooyy coø hajxy wyl'i xiu'uuxy, coø hajxy wyl'i yhech wyl'i piuty.

26 Mänitā moonsä tu'ug miøjyaaxy. Mänit miäyajtøøyy: “Tii jadhñ jätäp.”

27 Mänit ñämaayy: “Tøø ja'a mhuch miech hoy ween. Paadiä mdeedy ja'a wajhuung ni'xpä tøø yajyagho'ogyii.”

28 Mänitā craa møjpä jiootma'ty. Cab hänajty tiøjtägø'owa'añ. Mänitā tieedy tiøjpädsøømy. Mänit hoy miänuu'xta'agyii coø tiägø'øwät.

29 Mänitā craa ja'a tieedy ñāmaayy: “Tøøch miich majiomøjt nja møødtuñ. Homiänáajøch miich mmädia'agy tøø nmäbøjcäm. Pero cábøch miich mänaa tii tøø xñä'ägä mo'oy, nébiøchä xøø jaduhñ nyagjadøøjat møødhøch nmägu'ughajpädøjc-hajxy.

30 Pero xiidsä mhuung tøø miech. Tøø miich mxädø'øñ xñä'ä yaghäyø'cä maa ja'a cuhñdo'oxiøjcän. Y yø'ø craagøxpä miichä wajhuung ni'xpä tøø myajyagho'ogyii.”

31 Mänitā tieedy miänaañ: “Huung, homiänáajøch miich tøø xmiøødhity. Y haagä miich mje'e jaduhñ mädúhñtiøch jii nmøødä.

32 Pero hawiinmats jaduhñ coo ja'a xøø nyagjåjtämät, coo nxoondäacämät, je'eguiøxpä coo yø'ø mhuch tøø miech. Jaduhñ hijty nebiä ho'ogyipiän nebiä tägoybän. Pero tøøds jadähooc xyhajuøøyyäm.”

16

¹ Mänitā Jesús ja'a jiamiøød ñāmaayy:

—Jaduhñdsä mäyøøjäya'ay hñajty tu'ug. Mänit hoy yhawáañäxä coo ja'a xiädø'øñ hñajty yajtúunäxä ja'a mioonsä.

² Mänitā mioonsä miøjyaaxy: “Nej, tøyhajt jaduhñ coøch miich ja'a nxädø'øñ xwy'i'i yajtúunäjä. Hoorä, høøch móoyyác mädúhñtiøch miich hijty tøø nyajcø'ødägø'øy. Cáboch miich nmoonsähadaañnä.”

³ Mänitā craa tiägøøyy tajpä maabiä: “Nébiøch jaduhñ nnä'ä jatcø'øwät. Xpiøgáañäbøch ja'a nduung jaduhñ. Cáboch møcmäjaa nmøødä coøch

nyu'uw cooĉ nbúxät. Tsähdiúnäböch jaduhñ
 cooĉ ndägø'øwät xädø'øñyujwaambä.

4 Tøöĉ nnajuø'øy nébiöch njatcø'øwät, nébiöchä
 jäya'ayhajxy xtiøjmo'owät, cooĉ nduung hänajty
 tøø xpiøjcä.”

5 Mänit tu'ugjaty tu'ugjaty miøjyaaxy pønjayty
 ja'a wyiindsøn hänajty mänuu'xyhajp. Mänitä
 tu'jäya'ay jayøbajt miäyajtøøyy: “Mädühñtiöch yø'ø
 nwiindsøn xmiänuu'xiä.”

6 Mänit yhadsooyy: “Mägo'xlatä acéitöch
 nmänuu'xiä.” Mänitä craa miänaañ: “Hädaa
 nocy jaduhñ mänaamb coo miüch mägo'xlatä
 mmänuu'xyhaty. Chaadsä nocy wiingpä.
 Huug hädiuundägats coo juxychägui'xmajc-latä
 mmänuu'xyhaty.”

7 Mänitä tu'ug miäyajtøøgombä: “Müichäts,
 mäduhñtiä mnuu'xy.” Mänit yhadsooyy:
 “Mägo'xquixøhñdyhøchä trigo nmänuu'xyhaty.”
 Mänitä craa miänaañ: “Chaadsä nocy wiingpä.
 Huug hädiuundägats coo mädaaxc-hii'x
 mmänuu'xyhaty.”

8 Manitä mäyøøjäya'ay ja'a mioonsä quiumaayy
 coo quiuhwijjiä. Maas cuhwijy ja'a Diosmädia'agy
 hajxy ca'a mäbøjpä maa ja'a tiuunghajxiän quejee
 yø'ø Diosmädia'agy hajxy mäbøjpä.

9 'Tsipecøxpä xädø'øñ quiøxa'añ hädaa yaabä
 naaxwiin. Myajtúnäp hajxy jaduhñ nebiä jäya'ay
 hajxy jaduhñ xmiägu'ughädät. Coö hänajty tøø
 mho'nä, mänitä Dios jim xwyiingpøgät tsajpootyp.

10 'Pønä xädø'øñ hoy yajtuumb, hoy jia weeñtiä,
 coö ja'a xädø'øñ hänajty miayyä, mänit hoy ya-
 jtúunögombät. Pero pønä xädø'øñ hoy ca'a yaj-

tuumb coo hánajty weeñtiä, ni jaduñ hoy quia'a yajtúnät coo hánajty miayyá.

¹¹Jaduhñds je'e, coo mijts ja'a xädø'øñ hoy mga'a yajtúnät hádaa yaabä naaxwiin, caj mijts ja'a Dios xyajcø'ødägø'øwät mädyii jaanč tsoobaadaamb.

¹²Y coo wiingjäya'ay xiädø'øñ hajxy hoy mga'a yajtúnät, cabä hoyhajt ja'a weenhajt hajxy jim mbáadät tsajpootyp.

¹³'Coo ja'a moonsä ja'a wyiindsón metsc miädúnät, ja'a tu'jäyá'ayäbä, je'e miädia'agy hoy quiudiúunäp; ja'a tu'jäyá'ayäbä, cabä miädia'agy miäböjcät. Jaanä jaduhñduhmbä, coo ja'a xädø'øñ hajxy mwi'i chógät, cabä Dios hajxy hoy mmädúnät.

¹⁴Jimä fariseoshajxy hánajty näje'e miämädoona'ay. Jiaanč tehñ piøcjuøøbiä fariseos ja'a xädø'øñ hajxy hánajty. Mänitä Jesús hajxy ñäxiicy.

¹⁵Mänitä Jesús miänaañ:

—Mijts, mjaanč tehñ yajcumayaamb hajxy jaduhñ maa ja'a cu'ughagujcän. Pero xñajuøøyyäp ja'a Dios ja'a mwiinmahñdyhajxy. Mädyiijaty ja'a jäya'ayhajxy quiumaaby, je'edsä Dios jaduhñ piejxyp.

¹⁶Ja'a Moisés miädia'agy hijty cudiúunäxäp møødä Diosquexy miädia'agyhajxy. Pero coo ja'a Juan ja'a Diosmiädia'agy tiägøøyy yajwa'xpä, nägøxiä jäya'ayhajxy jia wi'i tiägø'øwa'añ maa ja'a Diosmiädia'aguiän.

¹⁷'Pero cabä Moisés miädia'agy tiägoyya'añ. Maas paquiä ja'a tsajpootyp tiägóyyät møødä naaxwiin quejee ja'a Moisés miädia'agy.

18 Põnä tio'oxiøjc høxmajtsp, tu'udägooby jaduhñ coo wiingto'oxiøjc wyiingpõjnät. Jaanä jaduhñ tiu'udägoobiä põnä to'oxiøjc wiingpøjp ja'a tøø yhøxmächíjábä.

19 'Jaduhñdsä mäyøøjäya'ay hänajty tu'ug. Jaanč tehñ yajxón ja'a wyit hänajty miøødhaty. Jabom-jabom ja'a xøø hänajty yagjadyii jaanč tehñ yajxón.

20 Jimä mähdiøjc hänajty tu'ug xiøhaty Lázaro. Jaanč tehñ ñähbu'uds jaanč tehñ quiuhbu'udsä Lázaro hänajty. Jim naxy yháña'ay naaxwiin maa ja'a mäyøøhána'c tiøghaawän.

21 Je'e ja'a Lázaro hänajty jia wi'i quiyaamby tijaty jiiby cahb naaxwiin maa ja'a mäyøøjäya'ay mieexän. Høxtä nähwéhyäxäbä Lázaro piu'uds hänajty ja'a húcäm.

22 Mänitä Lázaro yho'nä. Mänitä yháañämä yajnøcxäxä tsajpootyp maa ja'a Abraham wyi-induumän. Ja'a Diosmoonsä yajnøcx. Mänitä mäyøøjäya'ay yho'pä. Mänit yajnaaxtägøøyyä.

23 Mänitä yháañämä yhádaacy mõjcu'uhaam. Mänit tiägøøyyä tsaächtiúunäbä. Mänit chajhee'py. Jimä Abraham ñäheebøøyy mõødä Lázaro.

24 Mänit yaaxy: “Abraham, høøch näxúu'tsäc. Høøchä Lázaro yajnäguéjxäc. Weenä quiø'øjøjp yajxoogy wéenhøch ndoots min xyajtøjtsä. Jaanč tehñ chaächpøjpøch yaa jøønjooty.”

25 Mänitä Abraham yhadsooyy: “Huong, jahmi-ets jaduhñ nej tøø mdsäna'ay nej tøø mhäyoyyän yajxón. Pero Lázaro, jaanč tehñ yhäyoob je'e hijty. Pero coo yaa tøø quioo'nä, jootcuyc yhijnä. Míichäts jiiby tsaächpøjnäp.

26 Y chaads je'ebä, cabä najxtaact maa, coo ja'a Lázaro jii by yhädá'agät, ni coo miich yaa mbédät.”

27 Mänitä mäyøøjäya'ay miänaañ: “Abraham, tunä mayhajt, huuc quex ja'a Lázaro jim maäch ndeediän.

28 Mägóoxc-høch nbuhya'ay jim. Weenä Lázaro nøcxy ñäma'ay coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'øwät, neby hajxy yaa min quia'a tsaächpøjpät.”

29 Mänitä Abraham miänaañ: “Jim hajxy je'e miøødä ja'a Moisés miädia'agy møødä Diosquexy miädia'agyhajxy. Je'e hajxy quiudiúnäp.”

30 Mänitä mäyøøjäya'ay miänáangombä: “Abraham, tøyhajt jaduñ, pero coo ja'a ho'ogyjiäya'ay jim miédsät maäch ndeedyhajxiän, mänit mäbøcypiä yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'øwät.”

31 Mänitä Abraham yhadsóogombä: “Pø cab hajxy quiudiuna'añ nebiä Moisés jia hanehmiän, nebiä Diosquexy hajxy jia hanehmiän, nej, je'e hajxy nøcxy ñä'ä mäbøquiä coo ja'a ho'ogypiä jia médsädä.”

17

1 Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Tsipcøxpä jäya'ay hajxy xjia wi'i yajtu'udägoyya'añ. Pero pøn jaduñ jatcøøby, haxøøg jiada'añ.

2-3 Nägüeentä hajxy mwädítät. Coo pøn yø'ø pigäna'c yajtu'udägóyyät, haxøøg jaduñ jiädät. Mejor ñä'ägä mejjwyipø'øwøøjät molinopaanyo'xodsø'øy.

'Coo ja'a mbuhya'ay xñägädieeyó'owät, mhójàp jaduñ. Y coo xñámá'awät coo mmée'xät, mmée'xäp jaduñ.

⁴ Coo juxtujc-hooc xñägädieeyó'owät tu'xøøbä, y coo juxtujc-hooc xñámá'awät coo quia'a jatcø'øwaañnä jaduñ, mmée'xäp jaduñ.

⁵ Mänitä Jesús ñämaayyä ja'a jiamiøødhajxy:

—Højtsä mäjaa jaac móoyyác neby højts maas hoy nmäbógät.

⁶ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Coo mijts häxøpy mmäbøcy hoy jia tu'lii'xiä, coo yø'ø quepychaa hajxy mnámá'awät coo nøcxy ñimiejjwyipø'øyii, xquiudiúunäbä mmädia'agyhajxy jaduñ.

⁷ 'Tsog jaduñ mänáañäm, coo ja'a mmoonsä tu'ug wyiimbídät camjooty, nej, jaduñ mnámá'awädä: “Miñ cay.”

⁸ Caj pues, cab jaduñ mnámá'awät. Jaduñ mnámá'awät: “Høøch njøø'xy hädiúunäc, høøch puhbéjtác maaçh chañ गया'añ nhu'uga'añän. Mänit miich häyaa høxhaam mgáyät mhú'ugät.”

⁹ Ni mga'a Diosmó'owät coo ja'a mmädia'agy hänäjty tøø xquiudiunä.

¹⁰ Jaanä jaduñ mijtspä, coo hajxy hänäjty tøø mgudiuñ nebiatiä Dios hänäjty tøø xyhane'emiän, jaduñä Dios hajxy mnámá'awät: “Cab højts hawi-inmats xmió'owät Dioscujú'uyäp. Jadhyyä højts tøø ngudiuñ neby højts miich tøø xyhane'emiän” —nømä Jesús miänaañ.

¹¹ Tu'uyóhñäbä Jesús hajxy hänäjty. Jerusalén hajxy hänäjty ñøcxy. Mänit hajxy jim miejch maa ja'a Samarianaax miøødnibiaadyijän ja'a Galileanaax.

12 Mänit hajxy miehch maa ja'a cajpthuung tu'ugän. Mänitä Jesús jiojcubaadøoyyá ja'a häna'c nämajcpä ja'a haxøøgpu'udsmøødpä. Pero cabä Jesús wiingõn tiehm ñámejtsä.

13 Mänit hajxy yaaxy:

—Jesús, Wiindsõn, højts näxúu'tsäc.

14 Coo ja'a Jesús jaduhn yhijxy, mänit miänaañ:

—Nøcx hajxy niyajcähxø'øgøø maa ja'a teedyha-jxiän.

Coo hajxy wyiimbijty, mänit hajxy cøjx ñähwa'açh ja'a piu'uds.

15 Coo hajxy yhijxy coo hajxy hänajty tøø ñähwa'açh, mänit tu'jäya'ay wyiimbijcumbä. Mänit møc yaaxy coo ja'a Dios miøjjä jiaançhä.

16 Mänitä Jesús hoy wyiinjiçäda'agy. Høxtä mägujtsçädaac naaxwiin. Mänitä Jesús Dyios-mooyy. Samaria ja'a craa hänajty chooñ.

17 Mänitä Jesús miänaañ:

—Nämajc ndijy hajxy tøø ñähwa'açh. Maa ja'a jiamiøødhajxy ja'a nädaaxtujcpä.

18 Jagooyyá hädaa craa nidiuhm tøø wyiimbity Diospa'yaaxpä, y Samaria chooñ.

19 Mänitä Jesús ja'a craa ñämaayy:

—Tänaayyø'øg, nøcxnä. Coo tøø mmäbøcy, paadiä mbu'uds tøø cho'ogy.

20 Mänitä fariseos ja'a Jesús hajxy miäyajtøoyy mänaa hänajty yhabaada'añ coo ja'a Dios ja'a miäjaa hänajty yajcähxø'øga'añ. Mänitä Jesús yhad-sooyy:

—Cab jaduhn yaghixa'añ mänaa jaduhn yhabaada'añ.

21 Cab hajxy jaduhñ miäna'ana'añ: “Xiids je'e”, o “Chaads je'e.” Tøø yhabaatnä coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ.

22 Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Habaadaamb jaduhñ cooçh mijts xjia wi'i yhi-jxtägatsa'añ, høøch ja'a Diosquexypä; pero cáboch hajxy xyhixa'añ.

23 Mänitä cu'ughajxy miäna'ana'añ cóogøch tyijy tøø ngäda'agy; pero cab hajxy mmäbøgät.

24 Jadúhñhøch ngäda'aga'añ nebiä wädsucän coo xim yam tiägø'oy hajajpä.

25 Pero jaançh tehñ chaaçhpøgåambøch jayøjp. Cáboch jäya'ayhajxy xmiee'xa'añ ja'a hajxy jäda'ahatypä.

26 Cooçh hänäjty ngädaactägatsa'añ, jaduhnä jäya'ayhajxy hänäjty jiatcø'owa'añ nebiä jecyjia'ayhajxy hänäjty jiatcø'oyän mänaa ja'a Noé hänäjty jyijän.

27 Wi'i quiaaby wi'i yhuucp hajxy hänäjty, wi'i piøjp wi'i yhuucp hajxy hänäjty. Mänitä Noé tiägøøyy barcojooty. Mänitä Dios ja'a nøøgomdägoy quiejxy. Cøjx hajxy jaduhñ yho'ogy.

28 Jaduhñ hajxy hänäjty jiatcøøbiä mänaa ja'a Lot hänäjty jyijän. Wi'i quiaaby wi'i yhuucp hajxy hänäjty, wi'i jiuuby wi'i tioo'p hajxy hänäjty, wi'i ñiip hajxy hänäjty, wi'i tiøjcojp hajxy hänäjty.

29 Coo ja'a Lot jim chohñ maa ja'a Sodomacajp-tootiän, mänitä jøøn tiägøøyy cahbä møødä azufre. Cøjxä jäya'ayhajxy yho'ogy.

30 Jaduhnä jäya'ayhajxy hänäjty jiatcø'owáangombä cooçh hänäjty ngädaactägatsa'añ, høøch ja'a Diosquexypä.

31 'Mänitxøø, pøn hānajty hijp tøjwiing, caj tiøjtägø'øwät coo cøxiä wiinä yajpädsómät; jaduhyä piäyø'øgät. Y pøn hānajty hijp camjooty, caj wyiimbidät maa ja'a tiøjcän; jaduhyä tiu'ubøjtøwät.

32 Høxtahmdsä Lot tio'oxiøjc jiajty.

33 Pønä jiuğyhajt hädaa yaabä naaxwiin ja wi'i yaghoyø'øwaamb, haxøøgtuum piäda'aga'añii. Pero pønä jiuğyhajt nähdugaamb, hodium je'e ñä'ägä nøcxa'añ.

34 'Tøyhajt jaduñ, mänitcoods, nämetsc hajxy hānajty mia'awa'añ tu'ugmaabejt. Tu'ug yajnøcxa'añii, tu'ug yajmähmø'øwa'añii.

35 Jaduñä to'oxiøjc-hajxy hānajty jiojtspä nämetsc. Tu'ug yajnøcxa'añii, tu'ug yajmähmø'øwa'añii.

36 Jaduñä ya'adiøjc-hajxy hānajty nämetsc tiuumbä camjooty. Tu'ug yajnøcxa'añii, tu'ug yajmähmø'øwa'añii.

37 Mänitä Jesús miäyajtøøwä:

—Wiindsøn, maa jaduñ jiada'añii.

Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tsipecøxp jaduñ jiada'añii nébiøch cham nmädia'aguiän.

18

1 Mänitä Jesús tiägøoyy yajwiingapxøøbiä coo hajxy tehngajnä Dyiospa'yá'axät, coo hajxy mänaa quia'a jootmayhädät, hoyyä Dios quia'a ja tsoj hadsówät.

2 Mänit miänaañ:

—Tsog hajxy mädiáacäm. Jaduhnä jäya'ay hijty tu'ug quiuduunghaty. Cabä Dios hänajty wyiin-gudsähgø'øy ni ja'a miägajptjäya'ay.

³ Jimä yaamgto'oxy hänajty tu'ug maa ja'a cajptän. Ja'a miädsip hänajty jia wi'i ñäxø'øwø'øwaamby. Paady hänajty jabom-jabom ñøcxy maa ja'a cuduungän neby jaduñ piuhbedøjät.

⁴ Cabä yaamgto'oxy miädia'agy hänajty ñä'ägä cudiunáanäxä. Mänitä cuduung tiägøøyy tajpä maabiä: “Cábøch pøn nwiingudsähgø'øy ni ja'a Dios ni ja'a jäya'ay.

⁵ Pero coöch yø'ø yaamgto'oxy xwyi'i yhadsipy, ngudiunáanäbøchä miädia'agy jaduñ, nébiøch min xquia'a wi'i yhadsípnät. Pø caj, jootmá'adäbøch häyaa.”

⁶ —Nømä cuduung miänaañ, ja'a Dios ca'a wiin-gudsähgøøbiä.

⁷ Jaduhnä Dios ja'a yhuung piuhbedaambä, ja'a hajxy xøømdsuhm pa'yaaxpä.

⁸ Paquiä yhadsowa'añ. Pero høøch ja'a Diosquexypä, coöch yaa ngädaactägátsät hädaa yaabä naaxwiin, nej, je'enä ja'a jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty miäböcyñjä.

⁹ Jimä jäya'ayhajxy hänajty näje'e, wi'i yajcumayaamb hajxy hänajty. Wyi'i piejxyp wyi'i tiehmby ja'a miägu'ughajpä hajxy hänajty. Mänitä Jesús miänaañ:

¹⁰ —Tsog hajxy mädiáacäm. Jaduhnä jäya'ay metsc ñøcxy tsajtøgooty Diospa'yaaxpä. Tu'ug hänajty tiuñ fariseo, tu'ug hänajty tiuñ yajnähuudiutpä.

11 Ja'a fariseo, täna'a hänajty Dyiospa'ya'axy: “Haay Dios, Dioscujú'uyäp cooçh nguhdujt quia'a haxøøgå. Cábøch nmeech cábøch nboty, cábøçhä to'oxiøjc nmøødä wiingpä. Cábøch jaduhñ njatcø'øy nej yø'ø yajnähuudiutpän.

12 Hayúujøch naxy nhity metsc-hooc tu'ugpä semana. Nyéjpiøçhä diezmo homiänaajä.”

13 Jäguemjuøøbiä yajnähuudiutpä hänajty tiäna'ay. Cab hänajty ñälägä tsajheebý. Jaançh tehñ jiootmayhajp hänajty je'e. Jaduhñ hänajty miäna'añ: “Haay Dios, høøch näxúu'tsäc. Nnajuøøbiøch cooçh nguboçpä cooçh ngugädieeyä.”

14 Tøyhajt jaduhñ, coo ja'a yajnähuudiutpä wyi-imbijnä, tøø ja'a pioçpä quiädieey hänajty yajnähuwa'açhíjäm ja'a Diósäm. Pero ja'a fariseo, cab jaduhñ yajnähuwaatsä. Pøñ ja w'i'í yajcumayaamb, cabä Dios quiumay. Pero pøñ ca'a yajcumayaamb, je'edsä Dios jaduhñ quiumaaby.

15 Mänitä pigäna'c-huunghajxy näje'e wiomejtsä maa ja'a Jesúsän, nebiä Jesús jaduhñ quiunúu'xät. Coo ja'a jiamiøødhajxy jaduhñ yhjxy, mänit hajxy tiägøøyy hoçpä ja'a pigäna'c-hajxy tøø wiomeçhíjübä.

16-17 Mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy:

—Weençh yø'ø pigäna'c-hajxy xñämiñ. Ca'a hajxy mhaducy. Yø'ø pigäna'c-hajxy, choçpiä jioothajxy coo ja'a Diosmädia'agy hajxy miäbøçgät. Cab hajxy yajcumaya'añ. Pøñä jioot jaduhñ tsoçp coo ja'a Diosmädia'agy miäbøçgät, pøñ ca'a yajcumayaamb, je'eds jim nøcxaamb maa ja'a Dioswiinduumän. Tøyhajt jaduhñ.

18 Mänitā Jesús miäyajtøøwä ja'a copc-hajpä tu'ug:

—Wiindsøn, mhoyhäna'c miich. Tiich ngudiünäp nébiøch cøjxta'axiøø njugyhádät nebiä Dios jiugyhatiän.

19 Mänitā Jesús yhadsooyy:

—Tiich coo xñäma'ay cooch nhoyhäna'cä. Ja-gooyyā Dios tu'ug yhooyä.

20 Mjajpy jaduhñ nebiä Dios tøø xyhanéhäm, tuhmds: “Cabä to'oxiøjc wiingpä mmøødhádät; ca'a mjäya'ay-yagho'ogy; ca'a mmeech; ca'a mhøhnda'agy; mwiingudsähgø'øwäp ja'a mdaj ja'a mdeedy.”

21 Mänitā copc-hajpä miänaañ:

—Ngudiüumbiøch jaduhñ. Chúucnøch jaduhñ nmädsøhndaacy ja'a wiinmahñdy hoybä.

22 Mänitā Jesús miänaañ:

—Jadu'tu'uuyyā mga'a yajpedyii. Cøx toog mäduhñtiä mmøødá; mänitā häyoobäya'ay mnä'a mó'owät. Coø jaduhñ mgudiünät, mänit jim mdägø'øwät tsajpootyp. Hoorä, høøch padu'ubøjcäc.

23 Mänitā craa jiootmabiøjcy, je'eguiøxpä coo hänäjty jiaanç tehñ miäyøøjä.

24 Coø ja'a Jesús yhijxy coø ja'a craa hänäjty tøø jiootmabiøcy, mänit miänaañ:

—Jaanç tehñ chip jaduhñ coø ja'a mäyøøjäya'ayhajxy jim tiägø'øwät Dioswiinduum.

25 Maas paquiä ja'a camello ñaxø'øwät ja'a xuhñdyjutjooty quejee ja'a mäyøøjäya'ayhajxy jim tiägø'øwät Dioswiinduum.

26 Mänitä jäya'ayhajxy miänaañ, ja'a hajxy hänäjty jim mämädoonaabiä:

—Pönäda'a jim nä'ä tåg'owäp Dioswiinduum.

27 Mänitä Jesús miänáangombä:

—Mädyii ja'a jäya'ayhajxy quia'a jadaamb, Dios mabøcypä jadaamb.

28 Mänitä Pedro miänaañ:

—Tøøds højts ngøxy najtshixø'øy mäduhñtiä højts hijty nmøødä, neby højts miich hoy nbanøcxät.

29 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduñ, pønä tiøjc najtshixø'øwaamb, o ja'a tiaj ja'a tieedy, o ja'a piuhya'ay, o ja'a yhuung ja'a tio'oxy, ja'a Diosmädia'agyquiøxpä,

30 piaadaamb ja'a maas hoybä ja'a maas weenbä hädaa yaabä naaxwiin. Y coo hänäjty tøø yho'nä, mänit hänäjty cøjxta'axiøø jiuhyhada'añ nebiä Dios jiuhyhatiän.

31 Mänitä Jesús ja'a jiamiøød hawiing wioonøcxy ja'a nämajmetspä. Mänit miänaañ:

—Yam hajxy nnøcxäm Jerusalén. Jímhøch njada'añ nhabeta'añ nébiøchä Diosquexyhajxy jecy xmiädiaaquiän, høøch ja'a Diosquexypä.

32 Xquiø'ødägø'owáambøch ja'a teedy-wiindsøn hajxy ja'a jäguembäya'ayhajxy. Xñäxi'igáambøch hajxy. Xwyiinwoonáambøch hajxy. Xwyiingutsujø'owáambøch hajxy.

33 Xwiobho'ogáambøch hajxy. Mänitøch hajxy xyagho'ogaannä. Y cudägøøgxøøjøch njujypioğa'añ.

34 Cabä Jesús ja'a jiamiøødhajxy hänäjty ñä'ägä wiinjuø'øy nebiä Jesús hänäjty miädia'agy. Tsip hänäjty miädia'agy.

35 Coo ja'a Jesúshajxy hänajty tøø miäwiingoonnä maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Jericó, jimä wiindspä hänajty tu'ug yhäña'ay tu'haam. Xädø'øñ hänajty yujwaamby.

36 Coo miädooyy coo jäya'ay hänajty may wyi'i ñaxy, mänit yajtøøyy tii jájtäp.

37 Mänitä yhawáañäxä coo ja'a Jesús hänajty ñaxy, ja'a Nazaret-tsohm̄bä.

38 Mänitä wiindspä yaaxy:

—Jesús, miičhä David xyhaphajp xyhoc-hajp. Høøch hii näxúu'tsäc.

39 Ja'a hajxy hänajty jawyiin najxpä, mänit hajxy yhojy coo yhamónät. Pero maas møc jaduhñ jiaac yaaxy:

—Miičhä David xyhaphajp xyhoc-hajp. Høøch hii näxúu'tsäc.

40 Mänitä Jesús tiänaaxiøjpy. Mänit miänaañ:

—Yajmets yø'ø wiindspä yaa.

Coo ja'a mähdiøjc yajmejtsä maa ja'a Jesúsän, mänitä Jesús ja'a wiindspä miäyajtøøyy:

41 —Nébiøch miičch nbuhbédät.

Mänitä mähdiøjc yhadsooyy:

—Wiindsøñ, høøch hii yaghijxø'cäc.

42 Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøø jaduhñ mhijxø'øgy coo tøø mmäbøcy.

43 Mänitä ja'a wiindspä jiaančh hijxø'cy. Mänitä Jesús piadu'ubøjcy. Mänit tiägøøyy mänaambä coo ja'a Dios miøjjä jiaančhä. Ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ híjxäbä, jaduhñ hajxy miänaambä nägøxiä coo ja'a Dios miøjjä jiaančhä.

19

¹ Mänitä Jesús quiajptägøøyy Jericó. Mänit ñajxy cajptooty.

² Jimä mäyøøjäya'ay hänajty tu'ug ja'a xøhajpä Zaqueo. Wiindsón hänajty tiuumby maa ja'a yajñähjuudiutpähajxiän.

³ Ja'a Zaqueo, jia wi'i yhixaambiä Jesús hänajty, pero cab hänajty hoy yhixa'añ je'eguiøxpä coo hänajty jiaanč tehñ ñaaxypä, møødä jäya'ayhajxy hänajty jiaanč tehñ miayyä.

⁴ Mänit päyø'øguiä ñøcxy maa ja'a Jesús hänajty ñaxø'øwa'añän. Mänit piejty quepyquiøxp, nebiä Jesús jaduhñ hoy yhixät.

⁵ Coo ja'a Jesús jim ñajxy, mänit yuughee'py maa ja'a Zaqueo hänajty yhäña'ayän. Mänitä Jesús miänaañ:

—Zaqueo, tsógämäts, mänácäts, mejtsta'agáambøch jim maa miič mdøjcän.

⁶ Mänitiä ja'a Zaqueo miänajcy. Mänitä Jesús hoy yajtøjtägø'øyy jootcujc.

⁷ Coo ja'a cu'ug jaduhñ yhiixy, mänit hajxy tiägøøyy mänaambä cooc jaduhñ quia'a hoyyä coo ja'a Jesús jim miejstá'agät maa ja'a cubojpäya'ay cugädieejäya'ay tiøjcän.

⁸ Mänitä Zaqueo tiänaayyø'cy. Mänitä Jesús ñämaayy:

—Wiindsón, huuc mädown, mäduhñtiøch nmøødä, cúpc-høchä häyoobäya'ay nnä'ä mo'owa'añ. Pønjátyhøch tøø nmämeech høhñda'agyimiädia'agyhaam, mädaaxcjaduhñtiøch nyajwiimbida'añ.

⁹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Jädá'ajøçhä piojpä quiädieeyhajxy nyajnáhwa'adsaanä hädaa tøgootypä, je'eguiøxpä coo yhAbraham yhap yhocä hädaa craabä, hoy jia nä'ä yajnáhjuudiu'udy.

10 Páadyhøch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin, høøch ja'a Diosquexypä, nébiøchä jäya'ay piojpä quiädieeyhajxy jaduhñ nyajnáhwá'adsät. Jaduhñhøch njoot chocy.

11 Mäwiingóonnäbä Jesúshajxy hánajty Jerusalén. Miadóowäbä cu'ugä Jesús miädia'agy hánajty. Jaduhñ hajxy hánajty miäna'añ cooc hánajty tøø yhabaatnä coo ja'a Dios ja'a miäjaa hánajty yajcähxø'øga'añ.

12 Paadiä Jesús tiägøøyy mädiaacpä:

—Jaduhñä mäyøøhäna'c hánajty tu'ug. Nøcxaamb hánajty jäguemnaax coo hánajty mio'owa'añii mõjtuung maa ja'a yhamdsoo cajptän. Mänit hánajty wyiimbida'añ.

13 Coo hánajty tiu'ubøga'añ, mänitä mioonsä ja'a majcpä miøjyaaxy. Mänitä maxiädø'øñ hajxy nägøxiä yajcø'ødägøøyyä. Mänitä mäyøøjäya'ay miänaañ: “Mädúhñtiøch jäguem nhida'añ, myajmayø'øwäp hädaa xädø'øñ hajxy.” Mänitä craa tiu'ubøjcy.

14 Jaanç tehñ xiøøghájtäbä craa jim maa ja'a yhamdsoo cajptän. Mänitä cu'ugä capxy quiejxy coo hajxy hánajty quia'a tsocy coo ja'a craa jim quiopc-hádät maa ja'a quiajpthajxiän.

15 Coo ja'a craa hánajty tøø tiuungwiingpøjnä, mänit wyiimbijnä maa ja'a quiajptän. Mänitä mioonsä miøjyaaxy ja'a xädø'øñ hajxy hánajty tøø yajcø'ødägø'øyíjábä. Yajtøwaambiä craa hánajty

mäduhñjaty hajxy hänajty tøø yajmayø'øy.

16 Mänit tu'ug miejch. Mänit miänaañ: “Wiindsøñ, majcjaduhñtiä ja'a mxädø'øñ tøø miayø'øy.”

17 Mänitä craa yhadsooyy: “Jaançh tehñ yhoy miich tøø mgudiuñ. Wéeñtiøch miich hijty tøø nyajcø'ødägø'øy. Coø hoy tøø mgudiuñ, páadyhøch miich nyajñähdiyy coø mgopc-hádät maa yø'ø majcpä cajptän.”

18 Mänitä wiingpä miejtspä. Mänit miänaañ: “Wiindsøñ, mägoøxcjaduhñtiä ja'a mxädø'øñ tøø miayø'øy.”

19 Mänitä craa yhadsóogombä: “Jim miich mgopc-hada'añ maa ja'a mägoøxpä cajptän.”

20 Mänitä wiingpä jiaac mejtspä. Mänit miänaañ: “Wiindsøñ, chaadsä mxädø'øñ. Paayyäjóotyhøch hijty nyaghity.

21 Míichhøch hijty ndsähgøøby je'eguiøxpä coø miich mjootmøjjä, coø miich myajpädø'øgy maa hijty tøø mga'a päda'aguiän.”

22 Mänitä mäyøøhänä'c miänaañ: “Caj miich hoy tøø mgudiuñ. Hamdsoo miich mmäna'añ coøch njootmøjjä, coøch nyajpädø'øgy maach hijty tøø nga'a päda'aguiän.

23 Jímhøch nxädø'øñ häxøpy tøø xpiädaacä maa ja'a bancon, neby jaduñ cu miayøøyy, mädúhñtiøch hoy jäguem tøø nwädity.”

24 Mänitä craa ja'a jäya'ay ñämaayy ja'a hajxy hänajty jiiby tänaabiä: “Pøjcä yø'ø craa yø'ø xädø'øñ. Mo'ow yø'ø craa ja'a xädø'øñ majcjaduhñtiä tøø yajmayø'øyäbä.”

25 Mänit hajxy yhadsooyy: “Wiindsøñ, tisän,

ximä xädø'øñ may miøødäbä.”

26 Mänitä mäyøøhäna'c yhadsooyy: “Høøch jadhun mänaamb; pøn may møød, maas may mio'owa'añii. Pero pøn weeñtiä møød, pøgáanäxäp cøxiä mäduhñtiä miøødä.

27 Y ja'a nmädsiphøchhajxy, ja'a høøch hajxy xxiøøghajpä, yajmín hajxy yaa; yagho'og hajxy yaa maach nwiinduumän” —nømä Jesús miänaañ.

28 Mänitä Jesúshajxy tiu'ubøjcombä. Jerusalén hajxy hánajty ñøcxy.

29 Mäwiingomb hajxy hánajty maa ja'a cajpt hánajty metsc xiøhatiän Betfagé møødä Betania, mäwiingón maa ja'a tun hánajty xiøhatiän Olivos. Mänitä Jesús ja'a jiamiøød metsc

30 ñämaayy:

—Nøcxø'øg hajxy jim maa yø'ø cajptän. Jim cajptpa'a ja'a burrohuung hajxy tu'ug mbaada'añ cuxoch. Cahnä pøn ñä'ägä yaghäñaabietyñä.

Mmäguejø'øwäp hajxy; mänit hajxy yaa mmäminät.

31 Coø pøn xmiäyajtøwät tii ja'a burro hajxy coø mmäguejø'øy, mänit hajxy mhadsówät coøch høøch jadhun nmäna'añ.

32 Mänitä burro hajxy hoy jiaanç paady nebiä Jesús hánajty tøø miäna'añän.

33 Jimä burro hajxy hánajty miäguejø'øy, mänit hajxy ñämaayyä ja'a cuburrohajxy:

—Tii yø'ø burro hajxy coø mmäguejø'øy.

34 Mänit hajxy yhadsooyy:

—Højts nwiindsøn jadhun mänaamb.

35 Mänitä burro hajxy yajnøcxy maa ja'a Jesúsän. Mänitä wyit hajxy piädaacy burronähgøxp. Mänitä Jesús hajxy yajpejty burronähgøxp.

36 Mänitä cu'ugä wyit hajxy tiägøøyy najtswidsøøbiä tu'haam maa ja'a Jesús hänajty ñaxø'øwa'añän.

37 Olivostunmøjcä tu'u hänajty ñaxø'øy. Coø ha-jxy miejtsnä maa ja'a wiinmänacän, mänitä Jesús jiamiøødhajxy tiägøøyy yaaxpä jojpä je'eguiøxpä coø hajxy hänajty xioonda'agy. Nämayyä Jesús jiamiøødhajxy hänajty. Jaduhñ hajxy hänajty ya'axy coø ja'a Dios miøjjä jiaančhä, coø hajxy hänajty tøø yhixy ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä ja'a Jesús hänajty tøø yajcähxø'øguiäbä:

38 —Møj jaančh hädaa gobiernä; Diosquexy hädaaduhñ. Møj jaančhä Dios jim tsajpootypä; ween hajxy jim xioonda'agy —nøm hajxy hänajty ya'axy.

39 Jimä fariseoshajxy hänajty näje'e piadäna'ay. Mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

—Wiindsøñ, mhójäp yø'ø mjamiøødhajxy.

40 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Hóyhøch yø'ø häna'c cu nja hoj, cab häna'c häyaa ñä'a hamóombät; maas møc hajxy ñä'ägä yá'axät.

41 Coø ja'a Jesús hänajty jim miedsaannä Jerusalén, coø jaduhñ ñäheebøøyy, mänit tiägøøyy jøøbiä.

42 Mänit miänaañ:

—Yø'ø Jerusalénpäya'ayhajxy, coøch hajxy cu xchojcy, jootcuyc hajxy häxøpy yhity. Tøø yhabaady coø ja'a cu'ughajxy cu jiootcugøøyy.

Pero cab hajxy wyiinjuø'øwa'añ. Cábøch hajxy xchoga'añ xmiee'xa'añ.

⁴³ Haxøøg hajxy jiada'añ yhabeta'añ. Medsaambä miädsiphajxy. Mänit hajxy jiuhguraajø'øwa'añii piquiä.

⁴⁴ Cab hajxy yajmäjäda'aga'añii. Yagho'ogáanäp hajxy jaduñ. Mänitä quiajpthajxy quiuhdägoyya'añ. Paady hajxy jaduñ jiada'añ yhabeta'añ cooç hajxy jaduñ xquia'a tsoga'añ.

⁴⁵ Coo ja'a Jesús miehch cajptooty, mänit tiägøøyy tsajtøgooty. Mänit tiägøøyy høxquejxpädsøømbä pønjaty jiiby juuby too'p.

⁴⁶ Mänit miänaañ:

—Jim jaduñ myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: “Jue'eçh ndøjc hajxy xwiáanät cooç hajxy jiiby xpia'yá'axät.” Ja'a Dios jaduñ mänaañ. Pero mijts, jaduñ hajxy mwa'añ meedsøhñdy.

⁴⁷ Najxpäxøø ja'a Jesús hänajty jiiby yajnähixø'øyy tsajtøgooty. Pero ja'a teedywiindsøñhajxy møødä ley-yajnähixøøbiähajxy, quiojyquiapxytiumby hajxy hänajty nebiä Jesús hajxy yaghó'ogät, møødä cu'ugwiindsøñhajxy.

⁴⁸ Pero cab hajxy hänajty ñajuø'øyy neby hajxy jiatcø'øwät je'eguiøxpä coo ja'a cu'ug ja'a Jesús miädia'agy hajxy hänajty jiaançh tehñ miämädoonaayyä.

20

¹ Jiibiä Jesús ja'a cu'ug ja'a Diosmädia'agy hänajty yajnähixø'øyy tsajtøgooty, mänitä Jesús ñämejtsä ja'a teedywiindsøñhajxy møødä ley-yajnähixøøbiähajxy møødä copc-hajpähajxy.

² Mänit hajxy miänaañ:

—Pønä cuhdujt tøø xmi'o'oy coo ja'a cu'ug tøø mhøxquejxpädsømy tsajtøgooty, y coo tøø mdägø'oy yajnäbiä.

³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Chaads mijts nmäyajtøwaambä. Mhadsówäp hajxy jaduhñ:

⁴ Coo ja'a Juan hijty wiädity mäyajnäbejpä, pøn jaduhñ quejx, Dios tøgä jäya'ayä.

Cab hajxy ñä'ä hadsooyy.

⁵ Mänit hajxy tiägøøyy yajcapxiøøbiä:

—Neby hajxy nnä'ä hadsówämät; coo hajxy nmänáanämät coo ja'a Dios quiejxy, mänit yhad-sowa'añ: “Tii hajxy coo mga'a mabøjcä.”

⁶ Y coo hajxy nmänáanämät coo jäya'ay quiejxy, mänitä cu'ug hajxy xquihgá'tsämat. Hix, haagä mänaamb hajxy jaduhñ coo ja'a Juan tøø quiexyijäm ja'a Dios.

⁷ Mänit hajxy yhadsooyy coo hajxy quia'a najuø'oy pønä Juan quejx mäyajnäbejpä.

⁸ Mänitä Jesús miänaañ:

—Ni høøch nga'a nägapxa'añ pønhøch ja'a cuhdujt tøø xmi'o'oy.

⁹ Mänitä Jesús ja'a cu'ug tiägøøyy møødmädiaacpä:

—Jaduhñä jäya'ay tsaatypcam piädaacy maa ja'a ñaaxän. Mänit yhadoo'tujcy. Mänit tiu'ubøjcy. Jäguem ñøcxy. Jegaamb hänäjty jim.

¹⁰ Coo ja'a tsaatryptuc yhabaaty, mänitä mioonsä tu'ug quiejxy coo ja'a tsaatypcam piuhmo'owøøjät. Mänitä mioonsä quioxhó'cäxä. Caj tii yajmäwiimbjätä.

11 Mänitā mioonsä tu'ug quiéjxcumbä. Jaduhnä mähdiøjc quioxhó'cägombä. Haxøøgjaty jaduñ ñāmaayyā. Ni je'e tii quia'a mooyyā.

12 Mänitā wiingpä jiaac quéjxcumbä. Nähdsäbit cuhdsäbit ja'a mähdiøjc piädáacänä.

13 Mänitā cudsatypcam miänaañnä: “Nébiøch nnä'ä jatcø'øwät. Tøøch cham nnajuø'øy. Hädaa nhúunghöch, njaanç tehñ chójpiøch njaanç tehñ pia'häyóobiøch hädaa. Nhuuc quéxyhøch hädaa. Coø yhøxcabøøjät, wehñdä wyiingudsähgø'øwøøjät.” Mänitā yhuung quiejxy.

14 Coø yhøxcajpä, mänit hajxy tiägøøyy ñiñmāayyābä, ja'a tsaatypcam hajxy hānajtý ha-joodiujpä: “Ja'a cudsatypcam yhuung yø'ø. Coø yø'ø tieedy jaduñ yhó'ogät, yø'ø mähmø'øwaamb cudsatypcam. Tsøg hajxy yaghó'cäm neby hajxy jaduñ nmāmähmøøyyāmät.”

15 Mänitā cudsatypcam yhuung yhøxwijspädsøømäxä. Mänit hajxy yagho'cy.

Mänitā Jesús yajtøøyy:

—Nebiä cudsatypcam jiatcø'øwa'añ coø yhuung yaghó'cäxä.

16 Nøcxaamb yagho'tägatsa'añ ja'a yhuung tøø yaghó'cäxäbä. Mänitā wiinghāna'c ja'a tsaatypcam yaghajoodiuga'añ.

Coo ja'a cu'ughajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy miänaañ:

—Ni ja'a Dios jaduñ quia'a mäná'anät.

17 Mänitā Jesús ja'a cu'ug wyiinhee'ppejty. Mänit miänaañ:

—Nej mijts ja'a Diosmädia'agy mya-jmädia'agytiägø'øy coø miäna'añ:

Ja'a tsaá mádyii ja'a tøjcojpä hajxy quia'a ná'ägä cumaayy,

je'e ná'ägä tuundsóhñ.

(Jesús hamdsoo niñánøømä nebiä tsaajän je'eguiøxpä coo hánajty quia'a tsoy quia'a mee'xyíjäm ja'a cu'ug. Pero mo'owáañäbä Jesús hánajty møjtuung.)

18 Mänitá Jesús miánáangumbä:

—Pøñ jaduñ cá'awäp yø'ø tsaanähgøxp, tågóyyäp jaduñ. Y coo pøñ ñähgahbedøjät yø'ø tsaá, tågóyyäp je'ebä.

19 Mänitiä ja'a Jesús jia madsaanä ja'a teedywiindsøñhajxy møødä ley-yajnáhixøøbiähajxy. Ñajuøøby hajxy hánajty coo hajxy hánajty tøø miädia'agyii. Pero cabä Jesús ñä'ä majtsä je'eguiøxpä coo ja'a cu'ug hánajty chähgø'øyíjäm ja'a teedywiindsøñhajxy.

20 Mänitá hána'c hajxy yajnáhdijy coo hajxy ñibiäda'agøjät nebiä hoyhána'cän. Nócxäp hajxy miädoy nebiaty ja'a Jesús hánajty miädia'aga'añ. Coó ja'a Jesús quiapxtågóyyät, mänit hajxy ñäxø'øwø'øwa'añ maa ja'a gobernadorän.

21 Mänitá Jesús hajxy miäyajtøøyy:

—Wiindsóñ, nnajuøøby højts coo miičhä tøyhajt myajnáhixø'øy ja'a Diosmädia'agy. Hopiøñä miič mmøødmädia'agy; y caj miič pøñ mmøjpdäda'agy, hoy pøñ møjtuung jia møødä.

22 Højtsä tøyhajt móoyyác. Coó højtsä gobiernä hánajty xyagjuy xyajmo'ona'añ, nej, hoyyáda'a jaduñ coo højts njúyädä.

23 Pero ñajuøøbiä Jesús hánajty coo hánajty jia yajcapxtågoyya'añii. Mänit miänaañ:

—Tiičh hajxy coo xjia wi'li jiøjcaxø'øwa'añ.

²⁴ Høøchä xädø'øñ tu'ug yaghíjxác. Pøñ yha-jahñaxy yø'øduhñ, pøñ xiøø yø'øduhñ.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ja'a gobiernä.

²⁵ Mänitä Jesús miänáangombä:

—Pues, mmó'owäp ja'a gobiernä hajxy tijaty yø'ø jie'ehajpy. Y mmó'owäbä Dios hajxy tijaty yø'ø jie'ehajpy.

²⁶ Cabä Jesús hajxy hänajty hoy yaj-capxtägoyya'añ cu'ughagujc. Yagjuøøyy hajxy jaduñ coo hoy yhadsooyy. Y cab hajxy waamb miänaannä.

²⁷ Mänitä Jesús ñämejtsä ja'a saduceoshajxy näje'e, ja'a hajxy jaduñ mänaambä cooc tyijy ni pøñ quia'a jujypiøga'añ. Mänitä Jesús hajxy ñämaayy:

²⁸ —Wiindsøn, jaduñdsä Moisés jecy quiujahy, cooc ja'a ya'adiøjc hänajty tu'ug tøø yho'ogy, y cooc ja'a yaamgto'oxy ja'a huung quia'a møødä, mänitägä quiapy wyiingpógät, nébiägä yhuung jaduñ miähmø'øwät ja'a piuhya'aguiøxpä.

²⁹ Jaduñä häna'c-hajxy hänajty, näjxutujc tu'que'ex. Ja'a craa møjpä, mänit jia pøjcy. Mänit yho'cy. Nitu'ugtä yhuung quia'a mähmøøyy.

³⁰ Mänitä jiødsømy ja'a yaamgto'oxy jia wi-ingpøjcombä. Mänit je'e yhó'combä. Nitu'ugtä yhuung quia'a mähmøøbiä.

³¹ Mänitä yaamgto'oxy ja'a quiapy jia wiingpøjcombä jatu'ug. Jaanä jaduñ yhó'combä. Nägøxiä ja'a yaamgto'oxy ja'a quiapy jia møødtsänaayy ja'a näjxutujpä; cøjx hajxy yho'ogy, y ni pøñ yhuung quia'a mähmøøyy.

32 Mänitā yaamgto'oxy jiaag ho'pä.

33 Hoorä, coo hajxy hānajty tøø jiuypiojñä, pønä to'oxiojc tøyhajt møødtsāna'awaamb ja'a näjuxtujpä, jim tsajpootyp.

34 Mänitā Jesús yhadsooyy:

—Hādaa yaabā naaxwiin, pøjp huucp ja'a jäya'ayhajxy yaa.

35 Pero pønjaty juyyiojgaamb, pønjaty nøcxaamb tsajpootyp, cab hajxy jim piøgaannä yhu'ugaannä.

36 Cab hajxy mānaa yho'tägatsaannä. Coo hajxy hānajty tøø jiuypiojñä, jaduhñ hajxy miähmø'øwaañnä nebiä Dioshuungän, nebiä Diosmoonsän.

37 Hamdsoo ja'a Moisés hajxy xyajñähixøøyyäm coo ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy jiuypiojga'añ, jiiby maa jaduhñ myiñän coo ja'a hujtshuung hānajty tioy tu'ug. Jaduhñ jiiby myiimbä coo ja'a Dios wyiingudsähgø'øyiijäm ja'a Abraham møødä Isaac møødä Jacob.

38 Cabä Dios wyiingudsähgø'øyiijäm ja'a ho'ogypiähajxy. Ja'a jujcyjiäya'ayhajxy, je'eds hajxy jaduhñ wiingudsähgøøby ja'a Dios.

39 Mänitā ley-yajñähixøøbiähajxy näje'e miānaañ:
—Wiindsøñ, yajxón miich jaduhñ mmädia'agy.

40 Cabä Jesús hajxy waamb ñāmaañä je'eguiøxpä coo hajxy hānajty chähgøøñä.

41 Mänitā Jesús miānaañ:

—Tii hajxy coo mmāna'añ cooc ja'a David yhu-unghaty ja'a Diosquexy.

42 Hamdsoo ja'a David miānaañ maa ja'a Salmos quiujahyyän:

Mänitøchä Dios ja'a nwiindsøñ xñāmaayyä:

“Yaads miñ hāña'aw nhahooguiø'øháampiøch,

43 høxtä cóonøchä mmädsip tøø nga'a yajmäjädáacäm.”

44 Coo ja'a David ja'a Diosquexy hamdsoo ñämaayy “wiindsón”, nébiäts jaduñ ñä'ä huunghádät.

45 Jimä cu'ughajxy hñajty nãgøxiä miämädoona'ay, mänitä Jesús ñämaayy ja'a jiamiøødhajxy:

46 —Ca'a yøø ley-yajnähixøøbiä miädia'agy hajxy mmäbøjcä. Yoñwitmøød hajxy wyi'i wiädity je'eguiøxpä coo hajxy wyi'i yajcumaya'añ. Jaduhñä jioothajxy jia tsoy coo hajxy jim wyiingudsähgø'øwøøjät halaplaaz. Jiiby hajxy yhäñ'a'awa'añ maa ja'a häñaabiejt yajxonjatypän jii by tsajtøgooty, chaads jim maa ja'a xøø jiadyiijän.

47 Y piøjcäbä yaamgto'oxy ja'a tiøjc hajxy. Wi'i yajcumayaamb hajxy, paady hajxy wyi'i Dyiospa'ya'axy jejcyjiaty. Hanaxiä hajxy chaačhtiuna'añii.

21

¹ Tsajtøgootiä Jesús hñajty, mänitä mäyøøjäya'ay yhiijxy coo xädø'øñ hajxy hñajty quiuyoxø'øy.

² Mänitä yaamgto'oxy tu'ug yhiijxpä ja'a jaanč tehñ yhäyoobä. Jagooyyä xädø'øñhuung hñajty miøødá metsc. Je'eduhñ cøjx yecy.

³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tøyhajt jaduñ, maas may hädaa yaamgto'oxy häyoobä ja'a xädø'øñ tøø quiuyoxø'øy quejee yøø mäyøøjäya'ayhajxy.

⁴ Yøø mäyøøjäya'ayhajxy, je'e hajxy quiuyoxøøyy mäduhñtiä hajxy tøø yajcunaxy. Pero hädaa yaamgto'oxy, je'e cøjx quiuyoxø'øy mäduhñtiä hijty ñägaya'añ.

5 Jiibiä jäya'ayhajxy hänajty näje'e tsajtøgooty. Jaduhñ hajxy hänajty miädia'agy coo ja'a tsaa jiaañ tehñ yajxonjatiä, coo hajxy tøgooty yajxon jiaanñ tehñ yhixy nebiatiä jäya'ayhajxy hänajty tøø piäda'aguiän. Mänitä Jesús miänaañ:

6 —Habaadaamb jaduhñ coo hädaa tsajtøjc jyida'añ cøxiä.

7 Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Wiindsón, mänaa jaduhñ jiada'añii. Tii hijxtahñd jaduhñ naxaamb coo hänajty tøø yhabaatnä.

8 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Mniyajcopcø'øwøjöp hajxy, cab hajxy myajwiinhóñät. Nämäy hajxy wiädita'añ. Jaduhñ hajxy miäna'ana'añ: “Høøchä Dios tøø xquiexy”, y “Tøø yhabaatnä.” Pero cab hajxy mmäbögät.

9 Coo hajxy jaduhñ mmädoyhädät coo tsip piädø'øga'añ, cab hajxy mdsähgø'øwät. Jayøjpä tsip jiada'añii, cahnä hänajty yhabaadyñä.

10 Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Nimiädsibø'øwáañäbä wiingcajptjaty.

11 Møc hujx jiädita'añ. Jadáañäbä yuuxøø møødä pa'am wiinduhmyhagajpt. Y jimä høchähgøøñäjatypä quiähxø'øga'añ tsajtwiing.

12 'Pero cahnä hänajty yhabaadyñä, xmiadsaamb mijts ja'a jäya'ayhajxy. Xyajnøcxaamb hajxy maa ja'a tsajtøjcän. Jiiby hajxy xñäxø'øwø'øwa'añ. Xchumaamb hajxy jaduhñ. Xyajnøcxaamb hajxy maa ja'a gobiernäwiinduumhajxiän. Ja'a høøchcøxpä hajxy xchaaçhtiuna'añ.

13 Coo hajxy jaduhñ mjädät mhabétät, mänitøch hajxy xmiädiä'agät.

14 Wiinjũ'øw hajxy jaduhñ. Cab hajxy jäguemïä mwiinmahñdyhádat waambaty hajxy mhadsówät.

15 Høøch mijts nbuhbedaamby. Nmo'owáambïøch mijts ja'a wiinmahñdy nebiä mmädsip hajxy mga'a yajmäjädá'agät.

16 Høxtä xñähdugaambä mdeedy hajxy møødä mbuhy'aayahajxy møødä mjujy mmägu'ughajxy møødä mmägu'ughajpähajxy. Näjé'eyyam mijts häna'c xyagho'oga'añ.

17 Nägøxiä hajxy xxiøøghada'añ maa ja'a høøchcøxpän.

18 Hoy hajxy cøxypänejpïä cu mja jat cu mja habet, tsipcøxp hajxy hodiium mnøcxa'añ.

19 Coø hajxy hamuumdu'joot mmee'xtúgät, mdägø'øwäp hajxy jim tsajpootyp.

20 'Coo hajxy mhíxät coø ja'a Jerusaléncajpt hänajty tøø jiuhibigø'øyíijäm ja'a miädsip, mänit hajxy mnajuø'øwät coø hänajty tøø yhabaatnä coø Jerusalén quiuhdägoyya'añ.

21 Pønjaty hänajty yaa hijp Judeanaaxooty, tsipcøxp hajxy piäyø'øgät, nõcxäp hajxy jim maa ja'a tunän. Pønjaty hänajty yaa hijp Jerusaléncajptooty, tsipcøxp hajxy yaa chóonät. Pønjaty hänajty hijp camjooty, cab hajxy ñøcxtägätsät quiajptootyhajxy.

22 Jaanç tehñ chaaçhpøgaambä jäya'ayahajxy nägø'ø nädecypiä. Jadáañäp jaduhñ nebiaty jiiby myiñän cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coø jiaada'añii.

23 Jaanç tehñ chaaçhpøgaambä to'oxiøjc-hajxy hänajty, ja'a hajxy hänajty moxtsa'amhajpä, ja'a hajxy hänajty maaxhuungmøødpä. Hoyhoyyä jäya'ayahajxy yaa chaaçhpøga'añ hädaa yaabä

naaxwiin. Jaanč teh̄m̄ yajcumäadowáan̄ap̄ hajxy jaduh̄n̄.

24 Näje'e hajxy yho'oga'añ coo ja'a tsip jiada'añii. Näje'e hajxy miadsa'añii. Mänit hajxy yajnøcxa'añii wiinduhmyhagajpt. Minaam̄bä jäguemjāya'ay ja'a Jerusaléncajpt hajxy yajma'ada'añ, høxtä coonä yhabétät coo ja'a cuhdujt hajxy piójcäxät coo hajxy jaduh̄n̄ quia'a jatcõñät.

25 'Cähxø'øgaambä hijxtah̄nd̄ maa ja'a xøøjän, maa ja'a po'ojän, maa ja'a madsa'ajän. Pädø'øgaambä mejy; jäditaamb̄ jaduh̄n̄. Paadiä cu'ughajxy chähgø'øwa'añ wiinduhmyhagajpt.

26 Wiinmahñtiägoyyaambä jāya'ayhajxy coo høchähgøøñä yaa jiada'añii hädaa yaabä naaxwiin. Tsäyuyyaambä xøø chaadsä po'o chaadsä madsa'a.

27 Mänitøch ngädaactägatsa'añ joc-hagujc, høøch ja'a Diosquexypä. Hajájjábøch ngäda'aga'añ mäjaamøød. Xyhixáambøchä jāya'ayhajxy.

28 Coo jaduh̄n̄ jiadøøjät, mänit hajxy mjootcugø'øwät. Mänit hajxy mbädsøma'añ hawa'adstuum.

29 Mänitä Jesús miänáangombä:

—Høxtah̄ndsä quepychaa,

30 coo hajxy mhixy coo wiamy, mnajuøøby hajxy coo pioodtägøøñä.

31 Jaduh̄n̄ mäwínäts je'e coo ja'a hijxtah̄nd̄ hajxy mhijxtsónät, mnajuø'øwäp̄ hajxy jaduh̄n̄ coo yhabaatnä coo Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ.

32 'Coo jaduh̄n̄ yhabáadät nébiøch cham̄ nmädia'aguiän, cahnä jāya'ayhajxy hānajty quiøxy ho'ogyñä ja'a hajxy jäda'ahatypä. Tøyhajt jaduh̄n̄.

33 Tägoyyaambä tsajtwiing mөөдä naaxwiin, pero tѳjiadaamb nébiөch cham nmädia'aguiän.

34-35 'Mniyajcopcө'өwөөjöp hajxy. Cab hajxy mnajuө'өy mänäajөch ngädaactägatsa'añ. Paady hajxy hoy mhídät. Cab hajxy mhu'ug cab hajxy mjөө'xät. Cab hajxy tii mhadsógät hädaa yaabä naaxwiin. Pөnjaty jadhuh ca'a cudiuumb, haxөөг hajxy jiada'añ yhabeta'añ, hөxtä hoy hajxy maa cu jia tsäna'aw.

36 Nähix hahixө'ө hajxy mhídät. Homiänaajä hajxy mDiospa'yá'axät neby hajxy haxөөг mga'a jat mga'a habétät, nébiөch hajxy hoy xwyiin-gudsähgө'өwät, hөөch ja'a Diosquexypä.

37 Xөөmbaadiä Jesús hänajty yajnähixө'өy tsajtөгooty. Coodspaady hänajty wiädity maa ja'a tun xiөhatiän Olivos.

38 Jopynä ja'a jäya'ayhajxy hänajty quiөxy hamugө'өy tsajtөгooty coo ja'a Jesús miädia'agy hajxy hänajty wyi'i yhamädoowhidaanä.

22

1 Tөө ja'a pascuaxөө hänajty miäwiingoonnä mänaa ja'a tsajcaagy hajxy hänajty quiayyän ja'a cajpä tsooy miөөdäbä.

2 Jia wi'i xyiictaacy py jia wyi'i miädiaactaacy py ja'a teedywiindsөnhajxy hänajty mөөдä ley-yajnähixөөbiähajxy nebiä Jesús hajxy yaghö'ogät. Pero chähgөөbiä cu'ug hajxy hänajty.

3 Mänitä Judas Iscariote ja'a Satanás jioottägөөyy quioptägөөyyä. Jesús jiamiөөd hänajty je'e tu'ug maa ja'a nämajmetspän.

4 Mänitä Judas ja'a teedywiindsөn hoy miөөdmädia'agy mөөдä möjhajpä hajxy maa

ja'a tsajtøjcän. Je'e yajmøødmädiaac nebiä Jesús yajcø'ødägó'øwät.

5 Mänitä teedywiindsøn_hajxy xioo_ndaacy. Mänitä Judas hajxy ñämaayy coo xädø'øñ hajxy mio'owa'añ.

6 Mänitä Judas ñähadsooyy. Mänit tiägøøyy wi-inmahñdyhajpä nebiä Jesús yajcø'ødägó'øwa'añ, mänaa ja'a cu'ughajxy hänajty quia'a jaty mayyän.

7 Mänitä pascuaxøø yhabaatnä mänaa ja'a tsajcaagy hajxy quiayyän, ja'a cajpä tsooy miøødäbä. Yoixypä meeghuung hajxy hänajty ja'a pascuaxøøjooty.

8 Mänitä Jesús ñämaayy ja'a Pedro møødä Juan:

—Nøcx ja'a tsuugay hajxy yaghoyø'øw. Tøø yhabaady coo hajxy ndsuugayáanäm ja'a pascuaxøøgøxpä.

9 Mänitä Jesús hajxy miäyajtøøyy:

—Maa højts nyaghoyó'øwät.

10 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Coo hajxy mgajptägó'øwät, mbaadaambiä jäya'ay hajxy tu'ug majtcón. Mbanøcxäp hajxy maa tiøjtägó'øwa'añän.

11 Mänitä cudøjc hajxy mnämä'awät: “Højts nWi-indsøn_n tøø xquiexy coo højts miich nmäyajtøwät maa hawa'adspä jii maa højts ndsuugáyät ja'a pascuaxøøgøxpä.”

12 Mänitä hawa'adspä hajxy xmio'owa'añ cru-undä jim_n cøxp. Tøø hajxy hänajty hoy yajxón_n yaghoyø'øy. Jimä tsuugay hajxy myaghoyó'øwät.

13 Mänit hajxy hoy piaady nebiatiä Jesús hänajty tøø miäna'añän. Mänitä tsuugay hajxy yaghoyøøyy ja'a pascuaxøøgøxpä.

14 Coo yhabaatnä, mänitä Jesúshajxy yháñaaguiädaacy meexäwiinduum møødä jiamiøødhajxy.

15 Mänitä Jesús miänaañ:

—Cooč nho'ogaanä, jootcújc-høch nniñiäwø'øyii cooç mijts nmøødtsuugaya'añ ja'a pascuaxøøgøxpä.

16 Cábøch mijts nmøødtsuugaadiägatsa'añ høxtä coonä yhabáadät mänaa ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añän. Tøyhajt jaduhñ.

17 Mänitä Jesús ja'a vaso tu'ug quionø'cy vinomøød. Mänitä Dioscujú'uyäp yejcy. Mänit miänaañ:

—Huucmuc hajxy hädaa nägøxiä.

18 Cábøchä vino nhuuctägatsa'añ høxtä coonä yhabáadät coo ja'a Dios ja'a miäjaa yajcähxø'øga'añ.

19 Mänitä Jesús tsajcaagy quionø'cy. Mänitä Dioscujú'uyäp yéjcombä. Mänitä tsajcaagy qyi-jwa'xy. Mänitä jiamiøød miooyy. Mänit miänaañ:

—Høøch nni'x ngopc hädaa. Ja'a mijtscøxpøch nniñähduga'añii cooç mijts nnähho'tu'uda'añ. Naaghóoc-høch mijts xjiahmiejtsta'agy, jaduhñä tsajcaagy hajxy mgáyät.

Coo hajxy quiaabiädøøyy, mänitä Jesús ja'a vaso quionø'cy, ja'a hánajty vinomøødpä. Mänit miänaañ:

20 —Hädaa vino, hijxtahñd jaduhñ miähmø'øwa'añ nébiøch nnø'ty nyaghäyowa'añän cooç mijts nnähho'tu'uda'añ.

21 'Pero ja'a craa xyegáambøchä, yaaçh jaduhñ xmiøødhäña'ay maa hädaa meexän.

22 Tsipcóxpøch nho'oga'añ nébiøchä Dios tøø xyajnáhdijjiän, høøch ja'a Diosquexypä. Pero ja'a craa xyegaambä, maas haxøøg jiada'añ yhabeta'añ.

23 Mänitä Jesús jiamiøødhajxy tiägøøyy nimiäyajtøøwäbä hamiñ haxøpy pønä Jesús yegaamb.

24 Mänit hajxy tiägøøyy yajcapxiøøbiä pøn møjtuung mo'owáañäp.

25 Mänitä Jesús miänaañ:

—Hädaa hajxy yaa gobiernähajpä hädaa yaabä naaxwiin, nä'a hanehmb hajxy. Tsipcøxpä cu'ughajxy quiudiuñ neby hajxy yhane'emyiijän.

26 Pero mijts, cab hajxy mnibiäda'agøøjät nebiä gobiernän. Pøn møjtuung møød maa mijtsän, ween ñibiäda'agyii nebiä tuung møj ca'a møødpän. Pøn hanehmb maa mijtsän, ween ñibiäda'agyii nebiä moonsän.

27 Pøn møjtuung møød, ja'a craa caabiä, tøgä craa mäyajcaabiä. Ja'a craa caabiä, je'eds møjtuung møød. Pero høøch mijts nyajcaaby, höyhøch møjtuung nja møødä.

28 Tøøch mijts xmiøødyo'oy xmiøødnaxy tsip xex.

29 Páadyhøch mijts møjtuung nmo'owa'añ, nébiøch nDeedy tøø xmio'oyän,

30 neby hajxy jim mgay mhú'ugät maach nmeexäwiinduumän maačh ngobiernähada'añän, nebiä hoyhãñaabiejt hajxy myaghãña'awó'owät mänaa ja'a judíos hajxy mhane'ema'añän, ja'a nämajmetsc-hagajtpä.

31 Mänitä Jesús ja'a Pedro ñämaayy:

—Simón, Simón, mniyajcopcø'øwóøjöp. Tøøchä Satanás cuhdujt xjia mäyujwa'añ coo mijts xya-jtu'udägóyyät.

³² Pero tøøchä Dios nmänuu'xta'agy ja'a miichcøxpä nébiøch miich nmädia'agy homiänaajä xmiäbójcät. Coø miich hänajty tøø mwiiinmahñdymejtsnä, mjoodcapxmøcpógägäp ja'a mjamiøødtøjc neby hajxy jaduhñ quia'a tu'udägóyyät.

³³ Mänitä Pedro ja'a Jesús ñämaayy:

—Homiäajøch miich nbanøcxät, hoy jia pu-jxtøgootiä. Høxtä näguipxy jaduhñ nmøødhó'ogät.

³⁴ Mänitä Jesús miänaañ:

—Pedro, chamñ nnäma'ay, cahnä tseej hänajty ya'axyñä, tøø miich hänajty tägøøghooc mnijjøgäpxyii coøch tyijy xquia'a hixiä.

³⁵ Mänitä Jesús miäyajtøøyy ja'a jiamioødhajxy:

—Cooch mijts nguejxy Diosmädia'agy-yajwa'xpä, mänitøch mijts nnämaayy coo hajxy tii mga'a wähátät, ni xuummy, ni xädø'øñhidøhñdy, ni cø'øg. Y tii hajxy myajmaajiajt.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ni tii.

³⁶ Mänitä Jesús miänaañ:

—Pero chaaçh nmänaañnä coo xuummy hajxy mwähátät møødä xädø'øñhidøhñdy. Pøñ espada ca'a møød, weenä wyit tioggy nebiä espada jiúyät.

³⁷ Tsipcøxp tiøjiada'añ neby jimñ myiñän cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän ja'a høøhcøxpä: “Ca'awiindøyhäna'c jaduhñ tyijjä.” Cøxiä jaduhñ tiøjiada'añ neby jimñ myiñän cujaay ja'a høøhcøxpä.

³⁸ Mänit hajxy miänaañ:

—Chaa hõjts espada metsc nmøødä.

Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Mädøyyä jaduħn.

³⁹ Mänitä Jesús tiu'ubøjcy. Mänit ñøcxy maa ja'a Olivostunän neby hänajty ñä'ägä cuhdujthatiän. Quipxiä jiamiøødhajxy pianøcxy.

⁴⁰ Coø hajxy jim miejch, mänitä Jesús miänaañ:

—Tsøgä Dios hajxy pa'yáaxäm; jaduħn hajxy mga'a tu'udägóyyät.

⁴¹ Mänitä Jesús ñøcxy jäguemjuøøby nidiuhm Diospa'yaaxpä. Mänit jyijcädaacy.

⁴² Mänit miänaañ:

—Teedy, coø miich jaduħn mmäná'anät, cábøch hädaa tsaächpä peenä nmänáxät. Pero ca'a yhøøch nguhdujtä nyaghidaamby; miich mguhdujt hi-daamb.

⁴³ Mänitä Diosmoonsä tu'ug ñäguehxtøø'xy. Tsajpootyp hänajty chooñ. Ja'a Jesús ja'a mäjaa hoy mio'oy.

⁴⁴ Jaanč tehñ chaächpøjpä Jesús hänajty. Mänitä Dios miänuu'xtaacy nägø'ø nädecypiä. Mänit xiäbitnøø tiägøøyy ta'xpä naaxwiin nebiä nõ'tiän.

⁴⁵ Coø ja'a Jesús Dyiospa'yaaxpäðøøyy, mänit tiänaayyø'cy. Mänitä jiamiøødhajxy hoy yhixø'øy. Haagä maab hajxy hänajty je'eguiøxpä coø hajxy hänajty jiaanč tehñ jiootmayhaty.

⁴⁶ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy coø mwi'i mia'ay. Päðø'øg hajxy. MDiospa'yá'axäp hajxy; jaduħn hajxy mga'a tu'udägóyyät.

⁴⁷ Jimnä ja'a Jesús hänajty miädia'agyñä, mänitä cu'ug miejch. Ja'a Judas hänajty copc-hajp maa

ja'a cu'ughajxiän. Je'e ja'a Jesús hänajty tøø jiamioødhaty maa ja'a nämajmetspähajxiän.

48 Mänitä Jesús hoy chu'xy. Mänitä Jesús miänaañ:

—Judas, nej, tsu'xyháamhøch miičh xyega'añä, høøch ja'a Diosquexypä.

49 Mänitä Jesús jiamioødhajxy miänaañ:

—Wiindsøn, nej, pädø'øgäp højts espadahaamä.

50 Mänitä Jesús jiamioød tu'ug tiaatspujxtuuty ja'a teedywiindsøn mioonsä. Ja'a hahooybä taatsc ñäbujx.

51 Mänitä Jesús miänaañ:

—Ween hajxy yhity. Ween tiuhnä.

Mänitä Jesús ja'a craa tiaatsc piädaacä. Tsooc je'e.

52 Mänitä Jesús ñämaayy ja'a teedywiindsønhajxy, møødä tsajtøjwiindsønhajxy, møødä mõjtøjc-hajxy, ja'a Jesús hajxy hänajty yajpädø'øgaambä:

—Nej, méé'tspøch hajxy jaduñ xtyijjiä coo espada coo wojpt hajxy mmäbädø'øguiä.

53 Cooch mijts hijty nmøødhity tsajtøgooty naxpæxøø, cáboch mijts hijty nej xtiuñ. Pero tøø yhabaatnä cooch mijts xmiádsät ja'a haxøøgpä miäjaagøxpä.

54 Mänitä Jesús hajxy miajch. Mänit hajxy yajnøcxy maa ja'a teedywiindsøn tiøjcän. Jäguemjuøøbiä Pedro hänajty piayo'oy.

55 Mänitä soldado jøøn hajxy tiägøøyy yajmøjjøøbiä jim tøba'amhagujc. Mänit hajxy yhøxtaacy piquiä jøømba'axaambä. Mänitä Pedro piahøxtaapä.

56 Mänitä to'oxymoosä ja'a Pedro yhi_jxy coo jii_by piahäñaabiä. Mänit miänaañ:

—Yø'ø mixy, ja'a Jesús jiamiøød yø'ø.

57 Mänitä Pedro ñijiøgapxä:

—Pi'muuxy, cábøchä Jesús nhixiä.

58 Mänitä Pedro yhøxcájpägombä wiinghäna'c. Mänit ñämaayyä:

—Miičh mjamiøød je'e, tuhmds.

Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Joom, caj tiøyyä.

59 Tøø hänäjty tu'horä yhity, mänitä Pedro ñänøømä:

—Tøyhajt jadhuh_n coo ja'a Jesús jiamiøød yø'ø. Galilea yø'ø craa chohmbä.

60 Mänitä Pedro miänaañ:

—Joom, pätiidä miičh jadhuh_n mnä'ä mädiaacypy.

Tuunä Pedro jadhuh_n ñä'ä mänaañ, mänitiä ja'a tsee_y jiaančh yaaxy.

61 Mänitä Jesús ja'a Pedro miøjhee'py. Mänitä Pedro cøjx jiahmiech waambaty hänäjty tøø ñäma'ayijäm ja'a Jesús: “Cahnä tsee_y hänäjty ya'axyñä, tøø miičh hänäjty tägøøghooc mnijiøgapxyii cóogøch tyijy xquia'a hixiä.”

62 Mänitä Pedro wyiimbijnä. Mänit hoyhoy jiøoyy.

63 Mänitä Jesús tiägøøyyä näxícäbä näyáaxäbä ja'a häna'c-hajxy hänäjty hadänaabiä. Mänit tiägøøyyä wobhó'cäbä.

64 Mänit hajxy wyiinguxodsøoyy. Mänit hajxy wyiinguwobøoyy. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Najuø'øw pøn tøø xwiopy.

65 Jaančh teh_n yhaxøøgjatiä Jesús ñämaayyä.

⁶⁶ Coo jiboooyy, mänitä judíoshajxy yhamugoooyy, mөөдä möjtöjc-hajxy, mөөдä teedywiindsönhajxy, mөөдä ley-yajnahixööbiähajxy. Mänitä Jesús hajxy yajnöcxy maa junta hajxy hāhajty yagjadyiijān. Mänit hajxy miäyajtöoyy:

⁶⁷ —Höjtsä töyhajt móoyyác, nej, miich Dios töö xquiexiä.

Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Hóyhöch jaduhñ cu nja mäna'an, cáböch mijts häyaa xñä'ä mäböjcäbät.

⁶⁸ Y coöch mijts waambaty nmäyajtöwät, cáböch hajxy xyhadsöwät, ni cáböch hajxy xyhöxmádsät.

⁶⁹ Töö yhabaatnä coöch jim nnöcxaanä maa ja'a Diosän, ja'a möjcuhdujtmöödpä. Jiménezhöch nöcxy nhāñ'awa'añ maa ja'a yahoooyhaampiän, hööch ja'a Diosquexyypä.

⁷⁰ Mänit hajxy wyi'i miäyajtöoyy:

—Nej, miichä Dios xyHuunghajpä.

Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Töyhajt jaduhñ nej mijts mmäna'añän.

⁷¹ Mänit hajxy miänaañ:

—Tii testigo hajxy nnä'ä jaac wáanämät. Hamdsoo hajxy töö nmädóowäm coo hamdsoo töö ñimiädia'agyii.

23

¹ Mänit hajxy nägöxiä tiänaayyö'cy. Mänitä Jesús hajxy yajnöcxy maa ja'a Pilato wyiinduumän.

² Mänit hajxy tiägöoyy nähwaambejpä:

—Jim hädaa craa ja'a cu'ug hijty wyi'i quiapxhiñ. Nöm hijty miäna'añ coo höjtsä gobiernä xädö'öñ nga'a mó'owät ja'a jim tsänaabiä Roma. Jaduhñ

hijty miänaambä cooc tyijy ja'a Dios tøø quiexyii gobiernähajpä.

³ Mänitä Pilato ja'a Jesús miäyajtøøyy:

—Nej, jaduhñ miich mnibiäda'agyii nebiä gobiernän maa hädaa judíoscájptänä.

Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduhñ nej miich mmäna'añän.

⁴ Mänitä Pilato ñämaayy ja'a teedywiindsøñhajxy møødä cu'ug:

—Cábøch hädaa craa nhixy coo tii pojpä quia'a møødä.

⁵ Mänit hajxy tehñgajnä wyi'i ya'axy:

—Høhnda'agymiädia'agyhaam yø'ø craa yajnahixø'øy ja'a Judeabä-jäya'ayhajxy. Jim yajtsohndaacy Galilea. Yaa tøø miech. Jaduhñ yaa jiatcøøbiä.

⁶ Coo ja'a Pilato jaduhñ miädooyy, mänit yajtøøyy pø jimä Jesús jiaançh tsooñ Galilea.

⁷ Coo ja'a Pilato yhawáañäxä cooc ja'a Jesús jim chooñ, mänitä Pilato ja'a Jesús quiejxy maa ja'a Herodes wyiinduumän. Hix, gobernador ja'a Herodes hänajty jim tiuumby Galilea. Tøø hänajty quiody Jerusalén xøøhajpä.

⁸ Coo ja'a Herodes ja'a Jesús yhijxy, mänit jiootcugøøyy je'eguiøxpä coo hänajty jia wi'i yhixa'añ. Tøø hänajty miädohyaty coo ja'a Jesús ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty tøø yajcähxø'øgy. Jaduhñä Herodes hänajty jia wi'i yhixa'añ coo ja'a Jesús ja'a hoy-yagjuøøñäbä yajcähxø'øgät.

⁹ Mänitä Herodes ja'a Jesús madiu'u jia wi'i miäyajtøøyy, pero cabä Jesús ñä'ägä hadsooyy.

10 Tehngajná ja'a Jesús hánajty ñähwaambedylijám ja'a teedywiindsønhajxy mөөдä ley-yajnáhixөөbiähajxy.

11 Mänitä Herodes ja'a Jesús hajxy tiägөөyy näxiicpä näyaaxpä mөөдä soldadohajxy. Mänitä wit hajxy yajpägөөyy yajxon**bä** nebiä rey wyytän. Mänitä Herodes ja'a Jesús quiejxwiimbijty maa ja'a Pilatän.

12 Mänitxөө ja'a Pilato ja'a Herodes miөөdnimiägu'ughajpøj**cä**. Nimiädsiphájtäp hajxy hánajty.

13 Mänitä Pilato yaaxmujcy ja'a teedywiindsønhajxy mөөдä copc-hajpähajxy mөөдä cu'ughajxy.

14 Mänit miänaañ:

—Míjtshöch hädaa craa tөө xyajnämech. Mmänaamb mijts jaduh**ñ** coo ja'a cu'ug hijty quiapxhi**ñ**. Tөөч nja yajmäyach maa mijts mwiinduumhajxiän, y tөө hajxy mhixy mmädoy coo ja'a pojpa quia'a mөөдä nej mijts tөө mja nähwaambetiän.

15 Ni ja'a Herodes quia'a mäna'añ coo ja'a pojpa miөөдä, paady tөө quiejxwiimbity. Tөө hajxy mhixy coo ja'a pojpa quia'a mөөдä. Paady, cáböch nyajyagho'oga'añii.

16 Jayójphöch nyajcumädowa'añ, mänítöch nhøxmadsaan**nä**.

17 Jaduh**ñ** hajxy hánajty quiuhdujthaty coo ja'a tsumyjiäya'ay hajxy hánajty tu'ug yhøxmach ja'a pascuaxөөjooty.

18 Mänit hajxy nägøxiä yaaxy:

—Ca'a yø'ø craa mhøxmach. Jue'e mhøxmádsäp ja'a craa Barrabáshajpä.

19 Paadiä Barrabás hänajty tøø chumyii coo ja'a tsip hänajty tøø yajpädø'ogy cajptooty, møød coo hänajty tøø miäjäya'ay-yagho'ogy.

20 Jia wi'i yhøxmadsaamby ja'a Pilato ja'a Jesús hänajty. Jaduhnä cu'ug jia nämáaguiombä.

21 Mänitä cu'ughajxy maas møc jiaac yaaxy:

—Møjpahbet hajxy cruzcøxp, møjpahbet hajxy cruzcøxp.

22 Miädägøøghoocpä ja'a Pilato jia mänáangombä:

—Pero nébiämäts jaduñ tøø jiatcø'oy. Cabä pojpä tii miøødä. Nébiøch nyajyagho'ogóøjät. Nya-jcumäadowáambiøch. Mänítøch nhøxmadsaanä.

23 Pero tehngajnä hajxy jiaanč tehñ ya'axy coo ja'a Jesús miøjpahbedóøjät cruzcøxp. Jaduhñdsä teedywiindsønñhajxy yaaxpä. Mäjädaac hajxy jaduñ neby hajxy hänajty miäna'añän.

24 Mänitä Pilato miänaañä coo ja'a Jesús miøjpahbedóøjät cruzcøxp.

25 Mänit Barrabás yhøxmajch, ja'a cu'ughajxy hänajty tøø yajnähdíjjiäbä, ja'a hänajty tøø chumyíjjäbä je'eguiøxpä coo tsip hänajty tøø yajpädø'ogy, møød coo hänajty tøø miäjäya'ay-yagho'ogy. Mänitä Pilato yhanehmy coo ja'a Jesús miøjpahbedóøjät cruzcøxp.

26 Jimä soldado ja'a Jesús hajxy hänajty yajnøcxy maa hajxy hänajty miøjpahbeda'añän. Mänitä jäya'ay hajxy tu'ug miajch, ja'a xøhajpä Simón, ja'a Cirenetsombä. Camjootiä Simón hänajty tøø yhoy. Mänitä cruz hadsip yajtsømdu'ubøjcä. Høxhaamä cruz miäyohy.

27 Jaanč tehñ ñämäy hajxy hänajty pianøcxy møødä to'oxiøjc-hajxy. Jøøyyäp yáaxäbä

to'oxiøjc-hajxy hänajty ñøcxy. Jootmayhajp hajxy hänajty ja'a Jesúscøxpä.

28 Mänitä Jesús ja'a to'oxiøjc-hajxy miøjhee'ppejty ja'a hajxy tsohmbä Jerusalén. Mänit hajxy ñämaayyä:

—Ca'ačh hajxy xñäjø'øy. Mijts hamdsoo mniñäjø'øwøøjäp møødä mhuunghajxy.

29 Habaadaamb jaduħ coo ja'a jäya'ayhajxy miäna'ana'añ: “Jootcujcä to'oxiøjc-hajxy yhity ja'a yhuung ca'a hijpä.”

30 Mänitä jäya'ay ja'a tuñ hajxy ñäma'awa'añ: “Højts nähgabhéjtäc, højts yú'tsäc.”

31 Xchaačhtiunáambøch ja'a jäya'ayhajxy, hóyhøchä pojpä cädieey nga'a ja møødä. Maas hanaxiä mijts mjada'añ mhabeta'añ.

32 Metscä mee'tspädøjc ja'a Jesús hänajty quipxy nøcxy miøødmøjpahbeda'añii.

33 Coo hajxy jim miejch maa hänajty xiøhatiän “Maa ja'a Ho'ogyjiäya'aguiopc Ñähgädá'aguiän”, mänitä Jesús miøjpahbejtä cruzcøxp møødä mee'tspädøjc, tu'ug hanajtyhaamby, tu'ug hahooyhaamby.

34 Jimnä ja'a Jesús hänajty miøjpahbedyiinä, mänit miänaañ:

—Teedy, mee'x yø'ø häna'c-hajxy; cab hajxy ñajuø'øy tii hajxy jaduħ coo jiatcø'øy.

Mänitä soldado ja'a Jesús wyit hajxy tiägøøyy yajniguiuhäyó'cäbä.

35 Jimä cu'ughajxy hänajty miähee'pna'ay møødä tuungmøødpähajxy. Jimä Jesús hajxy hänajty wyl'i ñäxi'igy:

—Yajñähwaachp yø'ø craa hijty wiinghäna'c. Ween hamdsoo yajniñähwa'ačhii pø tøy jaduhñ Dyioshuungä, pø tøy jaduhñ Dyiosquexiä.

³⁶ Jaanä jaduhñä soldadohajxy wyi'i ñäxiicpä. Mänitä Jesús vinagre yaghuucä.

³⁷ Mänit ñämaayyä:

—Pø tøy miichä judíoshajxy xquiobiernähaty, hamdsods yajniñähwa'adsøø.

³⁸ Mänitä soldado pu'uyhuung hajxy jim yujpahy cruzcuhduum. Tägøøgtu'u hayuuc hänajty miøødä cujaay: “Hädaadsä judíoshajxy guiobiernähajpy.” Griegohaam hänajty quiujaayä, møødä latínhaam, møødä hebreohaam.

³⁹ Mänitä mee'tspä tu'ug miänaañ, ja'a hänajty tøø miøjpahbéjtäbä cruzcøxp:

—Pø tøyä Dios tøø xquiexy, hamdsods yajniñähwa'adsøø, y yajñähwäätsägäts højtspä —nømä Jesús ñämaayyä.

⁴⁰⁻⁴¹ Mänitä craa yhojjä jiamiøød:

—Nej, cájtämä Dios mwiingudsähgø'øyä. Paady højts ngumadowáañäm coo tøø ngädiéhyäm. Pero hädaa craa, caj nej tøø jiatcø'øy.

⁴² Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Jesús, høøch xjiahmiédsäp coo miich hänajty mdägø'øwa'añ gobiernähajpä.

⁴³ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduhñ nnäma'ay, jädá'ajøch miich jim xmiødhada'añ tsajpootyp.

⁴⁴ Cujyxiøø hänajty je'e, mänit wyiingoodsøoyy wiinduhmyhagajpt. Tägøøghorä yhijty wiingoods.

⁴⁵ Cabä xøø hänajty maa ñä'a hañ. Mänitä tsajtøjc-hadøødiuc quiøø'tswa'xy cujjiä.

46 Mänitä Jesús yaaxy:
—Teedy, høøch miich njoot njuøhñdy
nyajcø'ødägø'øwaamby.

Jagoo jaduñ jiaac mänaannä, mänitiä yho'nä.

47 Mänitä soldadowiindsón yhijsy nebiä Jesús
jiajtiän. Mänit jia mänaañ coo ja'a Dios miøjjä
jiaančhä, coo ja'a Jesús ja'a pojpä hijty quia'a
møøä.

48 Coo ja'a cu'ughajxy yhijsy nebiä Jesús jiajtiän,
mänit hajxy wyiimbijnä jootmayhájtp.

49 Jimä Jesús miägu'ughajpähajxy hänajty tiäna'ay
jäguemjuøøby møøä to'oxiøjc-hajxy, ja'a hajxy
hänajty jim tøø piadsóñäbä Galilea. Yhijs hajxy
je'ebä nebiä Jesús jiajtiän.

50 Jimä hojiäya'ay hänajty tu'ug ja'a xøhajpä
José. Arimatea hänajty choñ jim Judeanaaxooty.
Møjtuung hänajty miøød maa ja'a judíoscajptän.

51 Pero cab jaduñ piamänaañ coo ja'a Jesús cu
yagho'cä. Jiøbhijxyp hänajty je'e coo ja'a Dios ja'a
miäjaa yajcähxø'øga'añ.

52 Mänitä José ja'a Pilato ja'a cuhdujt hoy
miäyujwa'añ coo ja'a ho'ogyjiäya'ay yajmänácät
cruzcøxp.

53 Coo ja'a cuhdujt jaduñ miooyä, mänit
yajmänajcy. Mänitä poobwit yajnähbijty. Mänit
hoy yajnaaxtägø'øy maa ja'a tsaajutän ja'a
naamhädiúñäbä.

54 Mänacyxiøø hänajty je'e mänaa ja'a Jesús
ñäaxtägø'øyän. Viernes hänajty je'e. Hadsuujøøñäp
hänajty; ja'a poo'xxiøø hänajty habáatnäp.

55 Ja'a to'oxiøjc-hajxy, ja'a Jesús hajxy hänajty tøø
piadsóñäbä Galilea, mänitä Jesús hajxy hoy yhijsy
maa hänajty tøø ñäaxtägø'øyän.

⁵⁶ Coo hajxy wyiimbijty, mänitä pa'agxuu'pähón hajxy hoy jiuu. Mänit hajxy pioo'xnä ja'a poo'xxiøøjooty neby hajxy hänajty quiuhdujthatiän.

24

¹ Näxøøjopiä to'oxiøjc-hajxy ñøcxtägajch maa ja'a Jesús hänajty tøø ñaaxtägø'øyän møødä jiamioødhajxy wiingpä. Pa'agxuu'pähongón hajxy ñøcxy ja'a hajxy hänajty tøø jiuüyyäbä.

² Coo hajxy jim miejch, mänit hajxy yhijxy coo ja'a tsaajut hänajty tøø yhawa'açh.

³ Mänit hajxy jii by tiägøøyy. Cab hajxy jii by pøn piaaty.

⁴ Mänit hajxy chähgøøyy. Cab hajxy hänajty ñajuø'øy neby hajxy jiatcø'øwät. Mänit hajxy yhijxy coo ja'a jäya'ay hajxy hänajty metsc miøødtäna'ay. Yajxonjatiä wyithajxy hänajty. Høxtä haambä wyithajxy hänajty.

⁵ Mänitä to'oxiøjc-hajxy ñaaxcoooy je'eguiøxpä coo hajxy hänajty chähgø'øy. Mänit hajxy ñämaayyä:

—Tii ja'a Jesús hajxy yaa coo mhøxta'ay maa ja'a ho'ogyjiäya'ayhagujcän.

⁶ Cab je'e yaajän. Tøø jiuuypiøjnä. Nej, cab hajxy mjahmiechä neby hajxy jii by tøø xya-jmøødmädia'aguiän Galilea.

⁷ Nømä Jesús ja'a Diosquexypä hajxy xyhawaanä cooc hijty quiø'ødägø'øwa'añii ja'a cubojpäya'ay ja'a cugädieejäya'ay, cooc hijty miøjpahbeda'añii cruzcøxp, cooc cudägøøgxøø hijty jiuuypiøga'añ.

8 Mänit hajxy jiaanč jahmiejtsnä neby hajxy hänajty tøø ñäma'ayijän Jesúsäm.

9 Mänit hajxy wyiimbijnä. Mänitä jiamiøød hajxy hoy yhawaanä ja'a nämajtu'ugpä møødä nämaybä.

10 Ja'a to'oxiøjc ja'a mädia'agy hajxy mäméjtsäbä, jue'e hajxy hänajty näje'e xiøhaty María Magdalatsohm̄bä, møødä Juana, møødä María ja'a Jacobo tiaj.

11 Pero cabä to'oxiøjc ja'a miädia'agyhajxy miäbøjcäxä ja'a Jesús jiamiøødhajxy. Nebiä cuhhiimbä-mädia'aguiän hajxy jaduñ miädooyy.

12 Pero ja'a Pedro, miäbøjc je'e. Päyø'øguiä ñøcxy maa ja'a Jesús hänajty tøø ñaaxtägø'øyän. Co jii by quiuwoodsøøyy, mänitä poobwit yhiixy coo wiingtuum yhiijnä. Mänit wyiimbijnä. Yagjuøøyy jaduñ neby hänajty tøø jiadyiijän.

13 Mänitxøøbä ja'a Jesús jiamiøødhajxy hänajty metsc ñøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Emaús. Majtu'ugkilómetro hänajty jiäguemä maa ja'a Jerusaléncajptän.

14 Mädiáacäp hajxy hänajty tiu'uyo'oy tijaty tøø jiadyii.

15 Mänit hajxy wyiingumedsøøyyä ja'a Jesús. Mänit hajxy miøødtu'ubøjcy.

16 Hoy hajxy jia hijxy, cab hajxy yhøxcajpy.

17 Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy mmädiaacyy. Tii hajxy coo mdajy coo mmay.

18 Tu'jäya'ay hänajty xiøhaty Cleofas. Mänit yhadsooyy:

—Hopiønä ñajuø'øy tii jim tøø jiadyii Jerusalén jáda'a xøøbä. Nej, miich nidiuhm mga'a najuøøby tii jim tøø jiadyiijä, hoy miich jim tøø mja hijpä.

¹⁹⁻²⁰ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tii jaduhñ tøø jiadyii.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ja'a Jesús tøø yagho'ogyii cruzcøxp. Ja'a teedywiindsønñhajxy yejc møød højts ngopc-hajpä. Diosquexy hijty wiädity. Hoy-yagjuøøñäjatypä hijty yajcähxø'py. Hoy hijty miädia'agy ja'a Dioscøxpä cu'ughagujc.

²¹ Jaduhñ højts njoot hijty chocy coo ja'a Jesús ja'a gobiernä Rómaba ja'a quiuhdujt cu piøjcä nebiä gobiernä yaa quia'a hanéhmñät maa højts ngajptän, højts judíosjäya'ayhajxy. Maaxtøjcy mädägøøy jaduhñ yagho'cä.

²² Haamiän ja'a to'oxiøjc-hajxy näje'e yhooyy maa ja'a Jesús hänajty tøø ñaaxtägø'øyän.

²³ Pero cábac hajxy piaaty. Mänitägä Diosmoonsä hajxy metsc yhijxy ja'a tsajpootypä-tsohmñä. Mänitäc hajxy yhawáanäxä cooc ja'a Jesús hänajty tøø jiuypiojnä. Hoy-yagjuøøñä højts hajxy xyajmøødmädiaacy.

²⁴ Mänit højts njamiøødhajxy hoy yhiixpä. Jaduhñäc hajxy piaatpä nebiä to'oxiøjc-hajxy hänajty tøø ñägäpxiän. Ni jé'egädsä Jesús hajxy quia'a hijxy.

²⁵ Mänitä Jesús miänaañ:

—Nej, cab hajxy mnä'ägä wiinjuø'øyä, cab hajxy mnä'ägä mabøquiä nebiä Diosquexyhajxy jecy miänaañän.

26 Tsipcøxpä Diosquexy chaächpøga'añ coo hänajty jim̄ ñøcxaan̄nä tsajpootyp.

27 Mänit tiägøøyy yajwiingapxøøbiä ja'a Diosmädia'agy majaty miädia'agyiijän. Jim̄ quiapxtsoh̄ñ maa ja'a Moisés hänajty tøø quiujaayän. Cøjx quiapxy mäduh̄ñtiä ja'a Diosquexyhajxy quiujahyyän.

28 Coo hajxy jim̄ miehch Emaús, mänitä Jesús miänaañ cooc jiaac yo'oya'añ.

29 Mänit hajxy ñämaayho'cy:

—Huuc mähmø'øw yaa maa højtsän. Tøø chuu-jøøñä. Coodsøøñäp jaduh̄ñ.

Mänitä Jesús jiaančh mähmøøyy. Mänit hajxy tiøjtägøøyy.

30 Mänit hajxy yhäñaaguiädaacy meexäwiinduum. Mänitä Jesús tsajcaagy quionø'cy. Mänitä Dioscujú'uyäp yejcy. Mänitä tsajcaagy qyijwa'xy. Mänitä jiamiøød miooyy.

31 Mänitnäs hajxy yhøxcajpnä. Mänitä Jesús yhadägoyyøøñä.

32 Mänit tu'jäya'ay miänaañ:

—Wíinghøch hijty nnijläwø'øyii tu'haambejpä coo ja'a Diosmädia'agy xyajmøødmädiäacäm.

33 Mänitä hajxy wyiimbijnä, ñøcxtägajch Jerusalén. Mänitä jiamiøød hajxy hoy piaady maa hajxy hänajty tøø yhamugø'øyän, ja'a nämajtu'ugpä møød hajxy nämaybä.

34 Mänit hajxy nämetspä ñämaayyä:

—Tøyhajt jaduh̄ñ coo ja'a nWiindsønähjätäm tøø jiuypioçy. Ja'a Simón jaduh̄ñ tøø yhixy.

35 Mänit hajxy je'e ñägäxpä cooc ja'a Jesús hajxy tøø piaady tu'haam. Mänitac hajxy yhøxcajpnä coogä Jesús ja'a tsajcaagy qyijwa'xy.

36 Jiiby hajxy hänajty miädia'agyñä, mänitä Jesús ñäguehxtøø'xy maa hajxy hänajty yhäña'ayän. Mänit yajpoo'xy ja'a jiamiøødhajxy.

37 Mänit hajxy jiaanč tehṃ chähgøøyy. Hääñämä tyijy hajxy nämejtsä.

38 Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy coo mwi'i chähgø'øyy. Tiič hajxy coo xquia'a høxcapy.

39 Høxtáhmdsøch hädaa ngø'ø, høxtáhmdsøch hädaa ndecy. Høøčh je'e Jesús. Høøčh hajxy nähdoonäc. Cabä hääñämä ni'x copc miøødä nébiøch høøčh nmøødän.

40 Mänitä Jesús ja'a quiø'ødiecy yaghijxy ja'a jiamiøødhajxy.

41 Pero cab hajxy hamuumdu'joot ñä'ägä mabøjcy. Xoondaacp hajxy hänajty møød hajxy hänajty yagjuø'øyy. Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy jii mmøød coočh ngáyät.

42 Mänitä hacxtsa'ay hajxy mioooyy møødä møjttsiinjøødy.

43 Mänitä Jesús quioononsooyy. Mänit quiaaayy maa ja'a wyiinduumhajxiän.

44 Mänit miänaañ:

—Nébiøch tøø njatiän, tøøds hajxy hijty nhawáañäm mänaa hajxy quipxy tøø nhíjtäm. Tøjjajt jaduhṃ ja'a høøčhcøxpä neby jiiby myiñän cujaay maa ja'a Moisés miädia'aguiän, chaads jiiby maa ja'a Sálmosän, chaads jiiby maa ja'a librän ja'a Diosquexyhajxy jecy jíáhyyäbä.

45 Mänitä Diosmädia'agy quiapxtøøyy:

46 —Jaduhñ myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän cooc ja'a Diosquexy tsipcøxp yho'oga'añ, y cooc cudägøøgxøø jiuypiojtägatsa'añ,

47 y cooc miädia'aga'añii wiinduhmyhagajpt. Yaa Jerusalén miädiaactsoona'añii. Jaduhnä cu'ughajxy yajwiingapxø'øwa'añii coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'øwät. Mänit hajxy yajnähwa'adsa'añii ja'a piojpä quiädieey hajxy.

48 Hamdsoo hajxy tøø mhixy tøø mmädooy nébioch chamñ nmädia'aguiän.

49 Nyajnäguexáambiøch mijts ja'a Dioshespíritu ja'a nDéedyhøch tøø xyajwiinwaanø'øyäbä cooçh mijts nmó'owät. Jim choona'añ tsajpootyp. Yaa hajxy mmähmø'øwät Jerusalén høxtä coonä ja'a Dioshespíritu hajxy hñajty tøø xñägäda'agy.

50 Mänitä Jesús miøødcajptpädsøømy ja'a jiamiøødhajxy. Mänit hajxy miehch maa ja'a cajpt xiøhatiän Betania. Mänitä Jesús ja'a quiø'ø chajxajy. Mänitä Dioscujú'uyäp yejcy ja'a jiamiøødcøxpähajxy.

51 Mänit hajxy ñähguécänä. Mänitä Jesús jimñøcxy tsajpootyp.

52 Mänitä Jesús hajxy wyiingudsähgøøyy. Mänit hajxy wyiimbijnä jaançh tehñ jiootcujc. Mänit hajxy ñøcxy Jerusalén.

53 Jabom-jabom hajxy hñajty ñøcxy tsajtøgooty. Nøcxy hajxy hñajty quiapxy miädia'agy coo ja'a Dios miøjjä jiaançhä. Amén.

El Nuevo Testamento en mixe de Guichicovi New Testament in Mixe, Isthmus (MX:mir:Mixe, Isthmus)

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Isthmus

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Guichicovi [mir], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Isthmus

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

4e564219-157f-5807-b810-47a15308b8b8